

OBČINA ZREČE 2019

Analiza ISSO

ZREČE 2019

ANALIZA ISSO

© Zlati kamen 2019

Izdelava analize: SBR d.o.o.

Metodološki nadzor: Strokovni svet projekta Zlati kamen (predstavniki prakse in treh univerz iz Slovenije in zamejstva. Člani: <http://www.zlatikamen.si/projekt-zlati-kamen-/strokovni-svet-zlati-kamen/>)

Zlati kamen je skupni projekt družb Planet GV in SBR.

Kazalo

Uvod	str. 4
Povzetek	str. 11
Razvojni položaj – indeks ISSO	str. 16
Demografija	str. 21
Proračunska učinkovitost	str. 29
Gospodarstvo	str. 38
Trg dela	str. 49
Izobrazba	str. 60
Življenjski standard	str. 71
Socialna kohezija	str. 88
Okolje	str. 96

UVOD

Analiza ISSO prinaša na enem mestu pregled ključnih pokazateljev uspeha (KPI) za lokalne skupnosti. Ti kazalniki so del sistema ISSO – informacijskega sistema slovenskih občin. Gre za kompleksen projekt, s katerim že osem let spremljamo razvojni utrip na lokalni ravni.

Tri glavne značilnosti sistema? Celovitost, strokovnost in praktična usmerjenost.

ISSO je edini projekt te vrste pri nas, ki občine spremlja na celovit način: ki torej pretresa prav vse razvojne aspekte in se ne osredotoča le na posamezne prvine. Je edini pregled te vrste, ki je zares postavljen na strokovne temelje: sistem je bil večkrat predstavljen na strokovnih dogodkih in v publikacijah pri nas in v tujini. Nad metodologijo bdi Strokovni svet projekta Zlati kamen, edinstvena multidisciplinarna skupina teoretikov in praktikov z različnih področij.

Ob tem so kritični kazalniki izbrani tako, da omogočajo kar čim boljšo praktično uporabo pri načrtovanju razvoja kraja: pri primerjavi kraja z drugimi, pri spremljanju dinamike razvoja, pri analizi odmika od standarda odličnosti v slovenskih razmerah, hitri identifikaciji glavnih prednosti občine in njenih razvojnih izzivov, na nazadnje pa tudi pri učinkovitejši komunikaciji z različnimi skupinami deležnikov – vključno z volivci.

Letos smo število kazalnikov povečali s 54 na 61, ob tem pa jih uredili v dve skupini: najpomembnejše kazalnike, ki so temeljni za razumevanje stanja na določenem področju, objavljamo posebej v poudarjeni obliki. Teh temeljnih kazalnikov je 28, ob njih pa objavljamo še 33 dodatnih kazalnikov, ki nudijo pomembno dodatno informacijo.

Kazalniki so urejeni po osmih področjih (demografija, proračunska učinkovitost, gospodarstvo, trg dela, izobrazba, življenjski standard, socialna kohezija in okolje). Za vsako od teh področij je pripravljen sestavljen indeks. Za še boljši pregled so indikatorji razdeljeni na v tri skupine: kazalnike stanja, aktivnosti in dinamike sprememb.

Analiza zajema podatke za prav vseh 212 slovenskih občin. Letos je prvič v celoti vključena tudi najmlajša slovenska občina Ankaran.

Ob tej priložnosti se zahvaljujemo vsem, ki nam s svojimi podatki pomagajo pri pripravi analiz ISSO, zlasti Agenciji Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve (AJPES), Statističnemu uradu Republike Slovenije (SURS) in Nacionalnemu inštitutu za javno zdravje (NIJZ).

Splošne značilnosti analize ISSO

Izbor podatkov

Analiza ISSO temelji na **kvantitativnih** kazalnikih. Pri izboru smo upoštevali predvsem relevantnost oziroma uporabnost posameznega podatka, ob tem pa tudi dostopnost podatkov.

Primerljivost s starejšimi verzijami analize

Verzije analize ISSO, pripravljene v različnih letih, **med seboj niso neposredno primerljive** – to velja zlasti za sestavljene kazalnike. Vsako leto metodologijo dopolnjujemo z lastnimi izkušnjami in novimi znanji, ta razvoj pa se nam je zdel pomembnejši od primerljivosti med analizami za nazaj, še zlasti, ker je mogoče dinamiko sprememb v občini spremljati s pomočjo kazalnikov, ki so vgrajeni v vsako izdajo analize.

Omejitve analize

Podrobnejši kvalitativni vpogled presega domet te analize.

Podatki so relativne narave in jih je potrebno interpretirati z zrnom soli. Vsekakor omogočajo medsebojno primerjavo občin, veliko previdnosti pa je potrebno pri oblikovanju posplošenih sklepov.

V analizo so vključeni podatki, ki so v Sloveniji na voljo za 212 občin. To pomeni, da aspekti, za katere podatkov ni na voljo, niso zajeti. Na dostopnost podatkov žal ne moremo vplivati.

Ko gre za podatke iz zaključnih računov, je natančnost posameznega kazalnika odvisna od tega, kako dosledno in konsistentno uporabljajo občinska računovodstva kontni načrt. Naše izkušnje kažejo, da so vodila za praktično delo s kontnim načrtom dokaj ohlapna.

Indeks ISSO

Indeks ISSO je sestavljen iz podindeksov za osem različnih področij, v katera so razporejeni posamezni kazalniki. Ta področja so demografija, učinkovitost delovanja občine, dinamika gospodarskega razvoja, stanje na trgu dela in na področju izobrazbe, življenjski standard, socialna kohezija in politična kultura ter okoljska osveščenost.

Iz šifre lahko razberemo, v katero skupino sodi kazalnik: oznaka »A« na začetku šifre pomeni, da podatek sodi med kazalnike aktivnosti. Oznaka »S« pomeni stanje, »DI« pa dinamični indeks.

Ključni kazalniki so zapisani s poudarjenim tiskom.

KAZALNIKI VGRAJENI V INDEKS ISSO 2019

šifra	kazalnik	obdobje	opombe
DEMOGRAFIJA			
D1DI	Selitveni prirast	pet let	
D2DI	Sprememba števila prebivalcev	pet let	
D4S	Indeks staranja	zadnje leto	
D3DI	Sprememba starostne strukture	pet let	
D5S	Indeks odvisnosti	zadnje leto	
D6DI	Naravni prirast	pet let	NOVOST 2019
PRORAČUN – UČINKOVITOST OBČINE			
U1A	Investicije	pet let	
U2A	Odhodki za javno upravo	zadnje leto	NOVOST 2019
U3S	Indeks finančne samostojnosti	zadnji podatek	
U1A	Rast lastnih trajnih prihodkov	pet let	
U6DI	Rast odhodkov za javno upravo	pet let	
U7A	Odplačevanje dolga kot delež lastnih prihodkov	zadnje leto	
GOSPODARSTVO			
G1S	število podjetij	zadnji podatek	
G2S	Dodana vrednost	zadnje leto	
G3S	investicije	zadnje leto	
G6DI	rast prihodka	pet let	
G4DI	Sprememba števila podjetij	pet let	
G5DI	nova podjetja	pet let	
G7A	Spodbujanje razvoja malega gospodarstva	pet let	

G8S	Indeks hitro rastočih podjetij	pet let	NOVOST 2019
TRG DELA			
TD1S	Delež zaposlenih	zadnji podatek	
TD2S	Število delovnih mest	zadnji podatek	
TD3S	Struktura delovnih mest	zadnje leto	
TD6DI	Rast števila delovnih mest	pet let	
TD4S	Indeks samozadostnosti	zadnje leto	
TD5S	Brezposelnost mladih	zadnje leto	
TD7SDI	Indeks brezposelnosti	pet let	NOVOST 2019
TD8A	Aktivna politika zaposlovanja	pet let	
IZOBRAZBA			
I2S	Izobrazbena struktura	zadnje leto	
I3S	Delež diplomantov	pet let	
I6S	indeks bega možganov	pet let	

I1DI	Sprememba izobrazbene strukture	pet let	
I4S	Delež doktorji in magistri	deset let	SPREMEMBA 2019
I5A	Občinske štipendije	pet let	
ŽIVLJENJSKI STANDARD			
Q1S	Povprečni bruto prejemki	zadnje leto	
Q12DI	Rast plač	pet let	NOVOST 2019
Q14DI	Stanovanjska gradnja	pet let	NOVOST 2019
Q4S	Indeks stanovanjske revščine	zadnje leto	NOVOST 2019
Q7S	Prezgodnja umrljivost	pet let	
Q2S	Povprečne plače	mesec	
Q8DI	Rast bruto prejemkov	pet let	
Q13A	Spodbujanje stanovanjske gradnje	pet let	NOVOST 2019
Q6S	Zdravniki na 1000 prebivalcev	zadnje leto	SPREMEMBA 2019
Q16S	Bolniška odsotnost	zadnje leto	NOVOST 2019
Q10A	Odhodki za kulturo	pet let	
Q11A	Odhodki za šport	pet let	
Q15S	Kakovost pitne vode	več let	NOVOST 2019
SOCIALNA KOHEZIJA IN POLITIČNA KULTURA			
S1S	Volična udeležba	zadnji podatek	
S2S	Delež obsojenih storilcev kaznivih dejanj	pet let	
S6S	Sosedska povezanost	zadnji podatek	NOVOST 2019

S3S	Delež dolgotrajno brezposelnih	zadnji podatek	
S4S	število društev na 1000 prebivalcev	zadnji podatek	
S5A	zunanja politika in mednarodna pomoč	pet let	
OKOLJE IN PROSTOR			
E1S	Nastali odpadki	zadnje leto	SPREMEMBA 2019
E6S	Ločevanje odpadkov	zadnje leto	NOVOST 2019
E4A	"Zeleni" proračun	pet let	NOVOST 2019
E2DI	Rast količine odpadkov	pet let	SPREMEMBA 2019
E3S	Vključenost v območje NATURA2000	zadnji podatek	
E7A	Vrednost investicij spodbujenih od Eko sklada	pet let	NOVOST 2019
E8S	Delež ekološkega kmetijstva	zadnje leto	NOVOST 2019
E9A	Proizvodnja energije iz obnovljivih virov	zadnje leto	NOVOST 2019

Nekaj splošnih opomb

Sestavljeni indeksi

Za vsako področje je najprej objavljena vrednost sestavljenega indeksa z uvrstitvijo. V sestavljeni indeks so vključeni vsi kazalniki, ki jih prikazujemo za določeno področje.

(Sestavljeni indeks za posamezno področje je izračunan tako, da najprej za vsako področje spremenimo vrednost kazalnika v indeks, te indeksne vrednosti pa normaliziramo – torej omejimo učinke močno skrajnih vrednosti. Vsoto indeksov vseh kazalnikov delimo s številom indeksov. Vsi kazalniki imajo torej enako utež.)

Prikaz kazalnikov

Vsak kazalnik je prikazan na ločeni strani. Opis kazalnika in metodološke opombe so objavljene ob samem kazalniku. Poleg vrednosti kazalnika prikazujemo uvrstitev glede na vse občine v Sloveniji in glede na občine v regiji. Ob tem prikazujemo vrednosti kazalnika za 212 občin, za občine v regiji in vrednost zlatega standarda ISSO.

Razvrstitev

Uvrstitve so objavljene glede na vseh 212 občin. Podatki so razvrščeni od najugodnejšega (uvrstitev: 1) do najmanj ugodnega (uvrstitev: 212). To velja tudi za podatke, kjer so večje vrednosti kazalnika manj ugodne (pri teh kazalnikih je v opombah posebej zabeleženo, da razvrščanje poteka od najbolj ugodne vrednosti do najmanj ugodne).

Zlati standard

Zlati standard je sintetični izračun za slovenske razmere odlične vrednosti na določenem področju.

Povprečja za Slovenijo

Gre za povprečja za 212 slovenskih občin. Ta povprečja se razlikujejo od povprečja za Slovenijo.

(Primer: neto plače. Povprečje za 212 občin dobimo tako, da seštejemo povprečne plače po vseh občinah in jih delimo s številom občin. Povprečje za Slovenijo dobimo tako, da vsoto vseh izplačanih plač delimo s številom vseh zaposlenih prebivalcev. Obe vrednosti se seveda precej razlikujeta. Povprečna slovenska neto plača je bila junija 2018 1.073 evrov. Povprečje za 212 slovenskih občin je bilo tedaj le 969 evrov!)

Povprečja za regijo.

Tako kot pri povprečjih za Slovenijo gre za povprečne vrednosti za občine v določeni statistični regiji in ne za povprečne vrednosti za celotno regijo.

Doseganje v odstotkih

Stolpec doseganje v odstotkih prikazuje, kolikšen odstotek vrednosti povprečja ali zlatega standarda dosega občina.

Primer:

	vrednost	doseganje v odstotkih
Zlati standard	84,4	73%
Slovensko povprečje	57,6	107%
Povprečje regije	57,0	108%

Vrednost kazalnika za občino v prikazanem primeru presega povprečje za 212 občin za 7 odstotkov in povprečje za občine v regiji za osem odstotkov. Ob tem dosega vrednost kazalnika 73 odstotkov vrednosti zlatega standarda ISSO: razkorak med vrednostjo kazalnika za občino in odlično vrednostjo v slovenskih razmerah je torej 27 odstotkov.

V nekaterih primerih je doseganje povprečja ali standarda izračunano s pomočjo indeksiranih vrednosti. (V tem primeru ni podatka o povprečju za regijo). To je v tabeli posebej označeno.

Decili

Za interpretacijo sestavljenih indeksov za posamezna področja uporabljamo decile: torej razvrstitve vrednosti v deset skupin glede na uvrstitve. Najugodnejše uvrstitve (od prvega do vključno 21. mesta) sodijo v prvi decil. Najmanj ugodne (od 189. do 212. mesta) sodijo v deseti decil.

	Uvrstitve od:	do vključno:	
1. decil	1	21	močno nadpovprečna
2. decil	22	42	nadpovprečna
3. decil	43	63	nadpovprečna
4. decil	64	84	rahlo nadpovprečna
5. decil	85	105	povprečna
6. decil	106	126	povprečna
7. decil	127	147	rahlo podpovprečna
8. decil	148	168	podpovprečna
9. decil	169	189	podpovprečna
10. decil	190	212	močno podpovprečna

POVZETEK

Zreče sodijo glede na vrednost sestavljenega indeksa ISSO med občine z nadpovprečno ugodnim razvojnim položajem. Rezultati so izrazito nadpovprečni zlasti na dveh področjih, na področju življenjskega standarda in gospodarstva. Tudi na področjih trga dela in demografije sta vrednosti sestavljenih indeksov nadpovprečni. Na ostalih področjih se Zreče uvrščajo blizu zlate sredine – izjema je proračunska učinkovitost. Opozoriti moramo, da smo letos precej nadgradili metodologijo analize in da rezultati nikakor niso primerljivi z lanskimi (več o tem v nadaljevanju).

Pogled na posamezne kazalnike razkrije podobo, ki je seveda dosti kompleksnejša in tudi manj enoznačna. Na področju gospodarstva je vrednost sestavljenega indeksa zelo ugodna, vrednost kazalnikov, ki kažejo moč gospodarstva, pa še ugodnejša. A na drugi strani imamo nekoliko šibkejše (četi da še vedno dokaj ugodne) vrednosti kazalnikov podjetniške dinamike in klime. Število delovnih mest je naravnost izjemno – a pogled na njihov kakovost daje diametralno nasprotno podobo: Zreče so med kraji z najnižjim deležem najzahtevnejših poklicev. To se ujema z nekoliko šibkejšimi vrednostmi kazalnikov izobrazbene strukture. In če pogledamo še demografska gibanja: kazalniki, ki kažejo vitalnost kraja, imajo zelo dobre vrednosti. Toda podatek o selitvenem prirastu kaže, da se prebivalci odseljujejo. To velja zlasti za mlade – to gibanje pa je povezano s stanjem na trgu dela, kjer že naša hitra in površinska analiza razkrije določene strukturne težave.

Vse naštetu ne zmanjšuje dejstva, da je razvojni položaj Zreč zelo dober. Vsekakor je glavni »adut« občine zelo visoka življenjska raven prebivalcev. Plače so solidne in se povečujejo, enako velja za prejemke na posameznika. Solidna sta tudi stanovanjski standard in zdravstveno stanje. Občina veliko vlaga v športno infrastrukturo, kar je povezano z uspešno strategijo razvoja športnega turizma. Kazalnikov z izrazito šibko vrednostjo je tudi na področjih, kjer so Zreče uvrščene »samo« v zlato sredino, precej malo. Kar pa zbuja pozornost je to, da so šibke točke s posameznih področij precej tesno povezane, vsaj kakor lahko sodimo po tej hitri analizi: trg dela z malo priložnosti za zahtevnejša dela, šibkejša izobrazbena struktura zaposlenih, šibkejša zmožnost trga dela za absorpcijo mladih in dolgotrajno brezposelnih – in s tem povezano odseljevanje, zlasti mlajših. To je druga plat izjemno močnega gospodarstva, ki generira veliko delovnih mest, a je močno oprto zlasti na dve veliki družbi.

Kaj priporočamo? Analiza ISSO je orodje za hiter pregled in zlasti za primerjalno vrednotenje razvojne uspešnosti in ni namenjena podrobnejši razčlembi posameznih področij, ki bi dala bolj konkretne odgovore na razvojne izzive. Zato bi priporočali izdelavo dveh posebnih analiz: analizo človeških potencialov, ki bi natančneje razčlenila demografska gibanja in položaj na trgu dela, ter analizo podjetništva v občini.

Izstopajoče prednosti občine in razvojni potenciali:

✓ Vitalnost kraja

Indeks odvisnosti kaže, da so Zreče med kraji z zelo visokim deležem prebivalstva v delovno aktivnih starostnih skupinah. Tudi naravni prirast je med največjimi v Sloveniji. Zreče so pri teh dveh kazalnikih

uvrščene med zgornjih 10 odstotkov slovenskih občin. Ob tem delež starih prebivalcev ostaja podpovprečen.

✓ **Moč gospodarstva**

Zreče sodijo med prvake po dodani vrednosti na prebivalca, ki jo ustvari gospodarstvo v občini: boljšo vrednost kazalnika imajo le v sedmih krajih v Sloveniji. O tem kraj ostaja nadpovprečno privlačen za investicije. Visoka vrednost indeksa hitro rastočih podjetij daje ugodne obete za prihodnost.

✓ **Visoka raven kakovosti življenja**

Zreče nudijo zelo visoko kakovost življenja: sodijo med 30 krajev v Sloveniji z najvišjo vrednostjo sestavljenega indeksa življenjskega standarda. Kazalniki blaginje so solidni: plače so nadpovprečne, bruto prejemki na posameznika se povečujejo hitreje kot v večini krajev. Raven zgodnje umrljivosti je nizka. Dobro vrednost imajo tudi kazalniki stanovanjskega standarda.

✓ **Število delovnih mest**

Le šest krajev v Sloveniji ima večje število delovnih mest na 1.000 prebivalcev. To v praksi pomeni, da so se Zreče razvile v manjše lokalno središče, ki »izvaja« delovna mesta, oziroma kamor se na delo vozijo prebivalci sosednjih krajev.

✓ **Vlaganja v šport**

Le v petih občinah namenijo za šport na prebivalca več kot v Zrečah. To je konsistentno z uspešno turistično strategijo kraja.

! **Indeks brezposelnosti**

Zreče so najslabše uvrščene pri kazalniku brezposelnosti, kar je skrajno nenavadno za kraj, ki je med prvaki po številu delovnih mest. Indeks združuje stopnjo in dinamiko brezposelnosti. Če pogledamo dinamiko: v Zrečah se je stopnja brezposelnosti v petih letih zmanjšala za 1,4 odstotne točke. Za manj se je zmanjšala le še v šestih slovenskih občinah. Stopnja brezposelnosti (september 2018) je bila 9,4%, kar uvršča Zreče na 159. mesto med 212 občinami (občine z nižjo stopnjo so uvrščene višje). Če pogledamo podatke поблиže, lahko zaznamo, da gre v večini primerov za strukturno brezposelnost. Kar 60 odstotkov brezposelnih je dolgotrajno brez dela. Visoka pa je tudi stopnja brezposelnosti mladih.

! **Struktura delovnih mest**

Kot smo ugotavljali že prejšnja leta, so Zreče med kraji z manj ugodno strukturo delovnih mest. To pomeni, da je delež zahtevnih strokovnih in vodstvenih delovnih mest med najnižjimi v Sloveniji.

Vzporedno s tem so Zreče pod povprečjem tudi, ko gre za izobrazbeno strukturo zaposlenih prebivalcev. Ta pojav si zagotovo zasluži posebno pozornost in spremljanje. Omejena ponudba zahtevnejših delovnih mest je zelo verjetno povezana z brezposelnostjo mladih, zagotovo pa z odseljevanjem.

! Demografska gibanja

Ob indikatorjih, ki nakazujejo visoko raven vitalnosti kraja, moramo opozoriti na dva dinamična demografska kazalnika z manj ugodno vrednostjo. Prebivalstvo se stara hitreje od povprečja, precej prebivalcev pa se tudi odseljuje. Natančnejši pogled bi lahko razkril, do kolikšne mere sta ta dva pojava povezana – torej koliko na relativno večji delež starih vpliva odseljevanje mladih.

! Podjetniška dinamika

Kot smo ugotavljali prejšnja leta: gospodarstvo je močno, a k tej moči največ prispevata dve veliki družbi, skupina Unior in GKN Driveline. Število podjetij je »samo« povprečno. Nekoliko podpovprečen je ritem nastajanja novih podjetij, skupno število podjetij pa se v zadnjem času ne povečuje. Vse to samo po sebi še ni zaskrbljujoče. Obe veliki družbi sta kakovostni in stabilni – še vedno pa velika odvisnost občinskega gospodarstva le od dveh subjektov prinaša za kraj precej veliko tveganje. Izrazitejša podjetniška dinamika lahko to tveganje za kraj zmanjša, ob tem pa lahko prav podjetništvo ponudi rešitev za strukturne probleme na trgu dela.

Primerjava z lansko analizo

Kot smo opozorili v uvodu: primerljivost letošnje analize s prejšnjimi je močno omejena. A v analizo samo so vključeni dinamični kazalniki, s pomočjo katerih je mogoče razvojno dinamiko nekaterih ključnih področij.

Za lažje razumevanje razlik in boljšo orientacijo objavljamo hitro primerjavo posameznih področij v lanski in v letošnji analizi.

DEMOGRAFIJA

Indeks 2019 (uvrstitev v primerjavi z lansko): +23 mest

Večina kazalnikov na področju demografije je nespremenjenih, v letošnji verziji pa smo dodali nov kazalnik (naravni prirast), ki ima za Zreče zelo ugodno vrednost. Pri ostalih kazalnikih so uvrstitve v glavnem stabilne in v okvirih neke normalne letne volatilnosti. Razlika je večja le pri spremembi starostne strukture (2018: 187. mesto, 2019: 162. mesto), a zaenkrat še ne moremo govoriti o kakšni večji spremembi gibanja in upočasnitvi staranja.

PRORAČUNSKA UČINKOVITOST

-67 mest

Področje proračunske učinkovitosti je temeljiteje preoblikovano, nova sestava pa daje za Zreče manj ugodno podobo. Tudi pri kazalnikih, ki so ostali nespremenjeni, so uvrstitve nekoliko slabše. Razlike pri posameznih kazalnikih niso velike (izjema je le indeks finančne samostojnosti, kjer so Zreče izgubile 41 mest). Toda kumulativni učinek majhnih poslabšanj uvrstitev je ob spremenjeni sestavi indeksa prinesel precejšnjo spremembo. Dodati moramo, da področje za Zreče nikakor ni problematično in da občina nikjer nima vrednosti kazalnikov, ki bi jih lahko opredelili kot kritične.

GOSPODARSTVO

+12 mest

Področje je med tistimi, kamor smo posegali manj. Nov kazalnik (indeks hitro rastočih podjetij) ima za Zreče precej ugodno vrednost. Sicer so uvrstitve Zreč zelo podobne kot lani. Izjema je še nekoliko slabša dinamika nastajanja novih podjetij. Tudi pri rasti prihodka je uvrstitev slabša, kar je bolj povezano s pokrizno dinamiko v drugih krajih, kot pa s samim zreškim gospodarstvom.

TRG DELA

-7 mest

Uvrstitve so pri večini kazalnikov podobne lanskim: spremembe so v okvirih običajne letne volatilnosti. Poslabšanje je povezano z novim kazalnikom, indeksom brezposelnosti. Ta indeks združuje statični (stopnja brezposelnosti) in dinamični pogled (torej rast ali upad števila brezposelnih). Za Zreče je vrednost kazalnika izrazito neugodna.

IZOBRAZBA

+ 2 mesti

To je edino področje, ki ima enako sestavo kot v lanski verziji. Po vrednosti indeksa bi lahko sklepali, da tudi za Zreče na tem področju ne zaznamo večjih sprememb, a ni čisto tako. Pri kazalnikih, povezanih z izobrazbeno strukturo, so se uvrstitve Zreč še poslabšale: preprosto povedano, v številnih krajih se izobrazbena struktura spreminja hitreje. Na drugi strani je močno poskočilo število univerzitetnih diplomantov: ne moremo še reči, če gre za dolgoročnejši pojav ali le večji letni nihaj.

ŽIVLJENJSKI STANDARD

Indeks 2018 in 2019: ni spremembe

Paradoksalno so Zreče glede na indeks enako uvrščene prav na enem od dveh področij, kjer smo posegli najbolj temeljito. Lani je bilo v indeks vključenih 10 kazalnikov, letos 13. Skupaj smo spremenili sedem kazalnikov. Pri šestih kazalnikih, ki so ostali nespremenjeni, lahko zaznamo nekoliko večjo spremembo pri dveh: Zreče so boljše uvrščene glede na povprečne bruto prejemke na posameznika in glede na stopnjo rasti teh prejemkov.

SOCIALNA KOHEZIJA

-3 mesta

Glavna sprememba je uvrstitev novega kazalnika (sosedska povezanost): Zreče so na tem področju uvrščene tik pod sredino. Močno se je poslabšala uvrstitev na področju dolgotrajne brezposelnosti (za 67 mest). Nekoliko so se izboljšale nekatere druge uvrstitve (sredstva za mednarodno sodelovanje, število društev).

OKOLJE

+60 mest

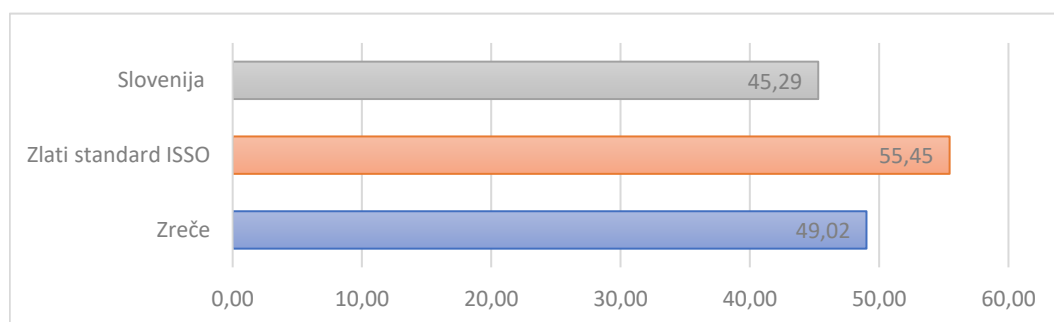
Področje okolja smo povsem prenovili. Nespremenjen je ostal le kazalnik, ki je obenem po svoji naravi med najbolj statičnimi (delež površine občine, vključene v zaščito po načelih Nature 2000). Novi kazalniki očitno dajejo podobo, ki je za Zreče ugodnejša (in ob tem – glede na nove vire pomembnih podatkov – bistveno bolj točna).

00 RAZVOJNI POLOŽAJ

Sestavljeni indeks ISSO

Zreče	49,02	doseganje zlatega standarda	88%
		doseganje slovenskega povprečja	108%

uvrstitev:	56	
3. decil		nadpovprečna uvrstitev

INDEKSI ISSO

Zreče	49,02	
Zlati standard ISSO	55,45	88%
Slovenija	45,29	108%
Regija	44,68	110%

00 Sestavljeni indeks ISSO

Indeks je sestavljen 8 podindeksov za posamezna področja, ti pa so izračunani iz vseh kazalnikov sistema ISSO.

Indeks prikazuje razvojni položaj posamezne občine in njeno relativno razvojno uspešnost.

Način izračuna: indeks ISSO je povprečna vrednost osmih sestavljenih podindeksov za

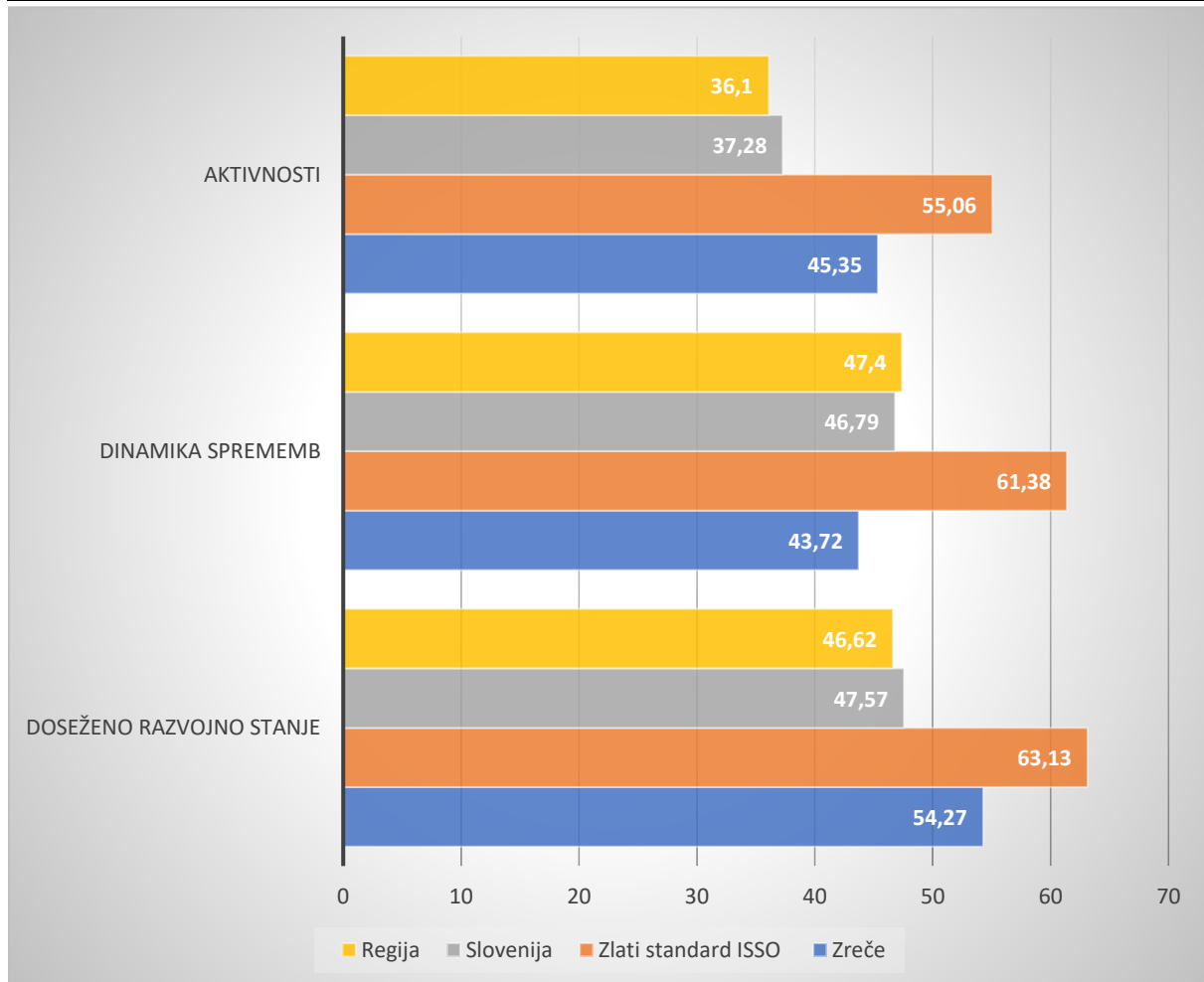
Vrednost sestavljenega indeksa ISSO za Zreče presega povprečje za 212 občin za 8 odstotkov in regijsko povprečje za 10 odstotkov. Vrednost sestavljenega indeksa ISSO za Zreče presega povprečje za 212 občin za 8 odstotkov in regijsko povprečje

Indeksi stanja, dinamike sprememb in aktivnosti

	Doseženo razvojno stanje	Dinamika sprememb	Aktivnosti
Zreče	54,27	43,72	45,35
Zlati standard ISSO	63,13	61,38	55,06
Slovenija	47,57	46,79	37,28
Regija	46,62	47,4	36,1

Uvrstitve glede na stanje, dinamiko sprememb in aktivnosti

Uvrstitev	Doseženo razvojno stanje	Dinamika sprememb	Aktivnosti
Zreče	46	135	42

Zreče močno presegajo povprečni vrednosti tako za Slovenijo kot za regijo na dveh področjih: pri doseženem razvojnem stanju in pri aktivnostih. Dinamika sprememb je nekoliko šibkejša, kar je značilno za bolj razvite občine, kar Zreče za slovenske razmere vsekakor so.

OPOMBA

Indeks ISSO vključuje različne tipe kazalnikov: takšne, ki prikazujejo **doseženo razvojno stanje**, kazalnike, ki merijo **dinamiko sprememb** in takšne, ki spremljajo **aktivnosti občinske politike ter uprave**.

Tako lahko ločeno spremljamo te tri pomembne aspekte - vsi trije pogledi so pomembni za oceno razvojnega položaja, a dajejo ob tem vendarle povsem različno informacijo. Kazalnike posamezne vrste smo združili in sestavili tri dodatne sestavljene podindekse, ki prikazujejo stanje, dinamiko sprememb in aktivnosti.

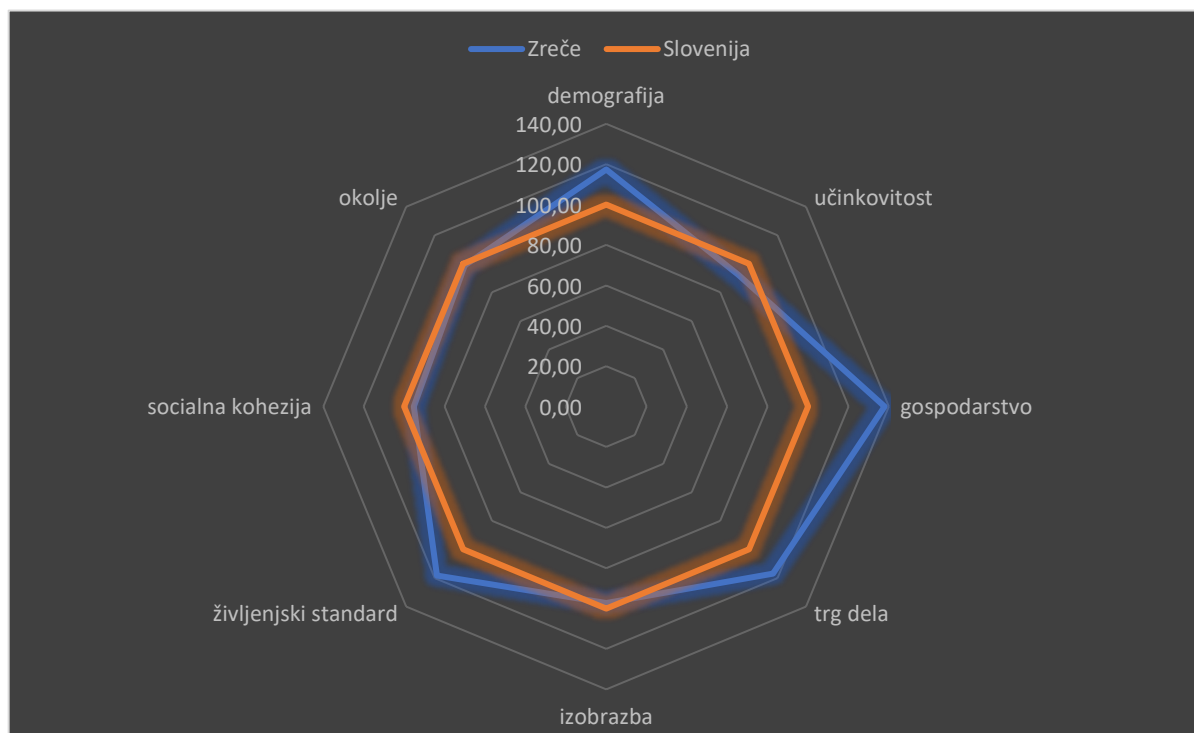
Slovenija: povprečna vrednost za 212 občin.

Regija: povprečna vrednost indeksa za statistično regijo, v kateri je občina.

Zlati standard: sintetični izračun "odlične" vrednosti indeksa za slovenske razmere.

Sestavljeni indeksi za posamezna področja

	Slovenija	regija	Zreče: indeksi	Zreče: uvrstitve
demografija	47,48	55,74	55,74	65
učinkovitost	56,18	51,90	51,90	152
gospodarstvo	34,61	47,72	47,72	35
trg dela	44,18	51,68	51,68	55
izobrazba	46,53	45,25	45,25	128
življenjski standard	49,58	58,70	58,70	29
socialna kohezija	46,71	44,47	44,47	127
okolje	37,07	36,68	36,68	102

Vse uvrstitve občine

šifra	kazalnik	področje	Zreče
D1DI	Selitveni prirast	DEMOGRAFIJA	152
D2DI	Sprememba števila prebivalcev	DEMOGRAFIJA	69
D4S	Indeks staranja	DEMOGRAFIJA	45
D3DI	Sprememba starostne strukture	DEMOGRAFIJA	162
D5S	Indeks odvisnosti	DEMOGRAFIJA	15
D6DI	Naravni prirast	DEMOGRAFIJA	20
U1A	Investicije	UČINKOVITOST	137
U2A	Odhodki za javno upravo	UČINKOVITOST	156
U3S	Indeks finančne samostojnosti	UČINKOVITOST	78
U5DI	Rast lastnih trajnih prihodkov	UČINKOVITOST	108
U6DI	Rast odhodkov za javno upravo	UČINKOVITOST	133
U7A	Odplačevanje dolga kot delež lastnih prihodkov	UČINKOVITOST	127
G1S	število podjetij	GOSPODARSTVO	109
G2S	Dodana vrednost	GOSPODARSTVO	8
G3S	investicije	GOSPODARSTVO	43
G6DI	rast prihodka	GOSPODARSTVO	100
G4DI	Sprememba števila podjetij	GOSPODARSTVO	175
G5DI	nova podjetja	GOSPODARSTVO	131
Slovenija	Spodbujanje razvoja malega gospodarstva	GOSPODARSTVO	144
Regija	Indeks hitro rastočih podjetij	GOSPODARSTVO	41
TD1S	Delež zaposlenih	TRG DELA	44
TD2S	Število delovnih mest	TRG DELA	7
TD3S	Struktura delovnih mest	TRG DELA	194
TD6DI	Rast števila delovnih mest	TRG DELA	142
TD4S	Indeks samozadostnosti	TRG DELA	24
TD5S	Brezposelnost mladih	TRG DELA	169
TD7SDI	Indeks brezposelnosti	TRG DELA	199
TD8A	Aktivna politika zaposlovanja	TRG DELA	69
I2S	Izobrazbena struktura	IZOBRAZBA	163
I3S	Delež diplomantov	IZOBRAZBA	82
I6S	indeks bega možganov	IZOBRAZBA	113
I1DI	Sprememba izobrazbene strukture	IZOBRAZBA	121
I4S	Delež doktorji in magistri	IZOBRAZBA	55
I5A	Občinske štipendije	IZOBRAZBA	110
Q1S	Povprečni bruto prejemki	ŽIVLJENJSKI STANDARD	72
Q12DI	Rast plač	ŽIVLJENJSKI STANDARD	65
Q14DI	Stanovanjska gradnja	ŽIVLJENJSKI STANDARD	114
Q4S	Indeks stanovanjske revščine	ŽIVLJENJSKI STANDARD	101
Q7S	Prezgodnja umrljivost	ŽIVLJENJSKI STANDARD	42
Q2S	Povprečne plače	ŽIVLJENJSKI STANDARD	49
Q8DI	Rast bruto prejemkov	ŽIVLJENJSKI STANDARD	43
Q13A	Spodbujanje stanovanjske gradnje	ŽIVLJENJSKI STANDARD	30
Q6S	Zdravniki na 1000 prebivalcev	ŽIVLJENJSKI STANDARD	171
Q16S	Bolniška odsotnost	ŽIVLJENJSKI STANDARD	124
Q10A	Odhodki za kulturo	ŽIVLJENJSKI STANDARD	187

Q11A	Odhodki za šport	ŽIVLJENJSKI STANDARD	6
Q15S	Kakovost pitne vode	ŽIVLJENJSKI STANDARD	155
S1S	Volilna udeležba	SOCIALNA KOHEZIJA	147
S2S	Delež obsojenih storilcev kaznivih dejanj	SOCIALNA KOHEZIJA	111
S6S	Sosedska povezanost	SOCIALNA KOHEZIJA	133
S3S	Delež dolgotrajno brezposelnih	SOCIALNA KOHEZIJA	181
S4S	število društev na 1000 prebivalcev	SOCIALNA KOHEZIJA	172
S5A	zunanja politika in mednarodna pomoč	SOCIALNA KOHEZIJA	23
E1S	Nastali odpadki	OKOLJE IN PROSTOR	143
E6S	Ločevanje odpadkov	OKOLJE IN PROSTOR	121
E4A	"Zeleni" proračun	OKOLJE IN PROSTOR	118
E2DI	Rast količine odpadkov	OKOLJE IN PROSTOR	105
E3S	Vključenost v območje NATURA2000	OKOLJE IN PROSTOR	104
E7A	Vrednost investicij spodbujenih od Eko sklada	OKOLJE IN PROSTOR	185
E8S	Delež ekološkega kmetijstva	OKOLJE IN PROSTOR	40
E9A	Proizvodnja energije iz obnovljivih virov	OKOLJE IN PROSTOR	45

Legenda:

Zelena oznaka: uvrstitev v prvi decil (zgornjih deset odstotkov občin)

Rumena oznaka: uvrstitev v prvi kvartil (zgornjih 25 odstotkov občin)

Rdeča oznaka: uvrstitev v deseti decil

(10 odstotkov občin z najmanj ugodnimi vrednostmi kazalnikov)

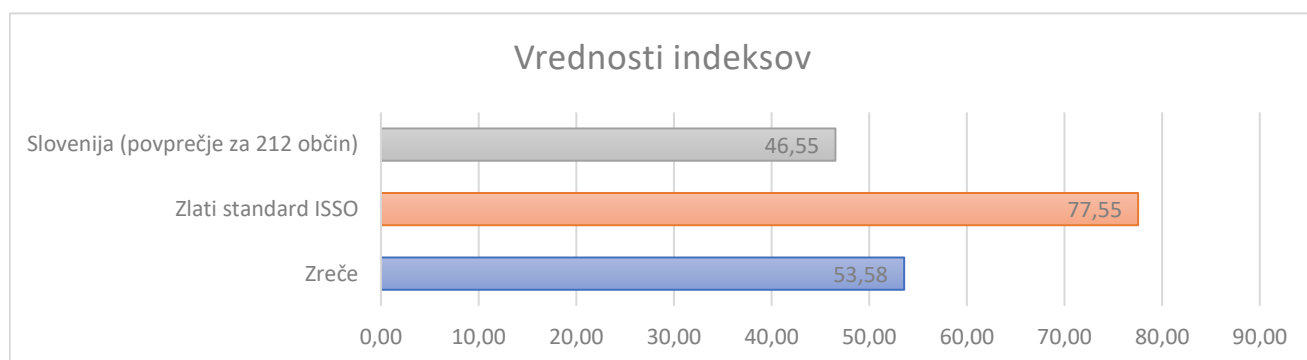
Zreče so uvrščene v prvi decil (izjemno ugoden položaj) na petih področjih, v prvi kvartil pa še pri 12 kazalnikih. Izrazito nadpovprečne vrednosti občina torej beleži na 17 od 61 področij. Na dveh področjih so Zreče uvrščene v zadnji decil.

01 DEMOGRAFIJA

Sestavljeni indeks

Zreče	53,58	doseganje zlatega standarda	69%
		doseganje slovenskega povprečja	115%

Uvrstitev:	76		
4. decil		še nadpovprečna uvrstitev	

Indeks: demografija

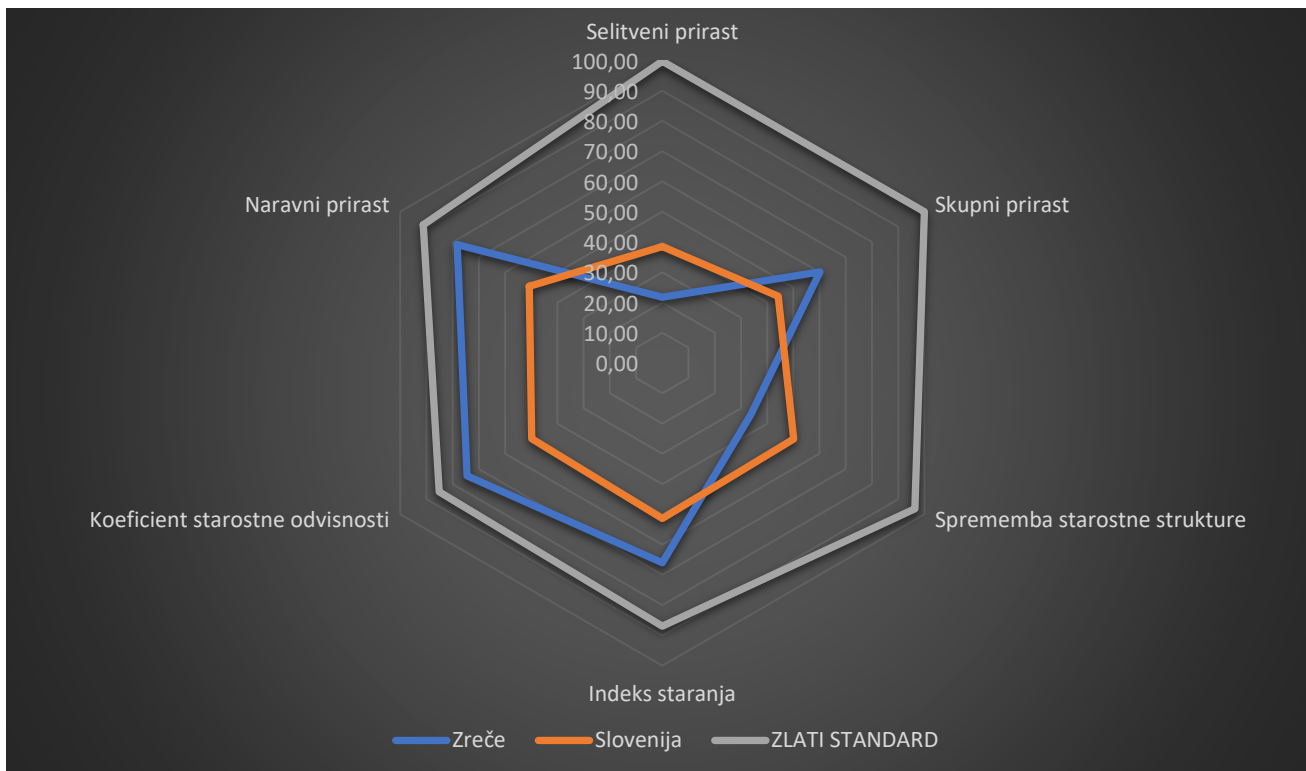
Demografski indeks je pokazatelj stanja in glavnih trendov na demografskem področju. Zajema kazalnike, povezane s številom in s starostno strukturo prebivalstva. Odvisen je od priseljevanja prebivalstva, spremembe števila prebivalcev, starostne strukture ter staranja prebivalstva.

Indeks je izračunan s pomočjo šestih kazalnikov v dveh skupinah: ob treh kritičnih kazalnikih uspešnosti sliko dopolnjujejo trije spremljevalni kazalniki.

Indeks tvorijo štirje kazalniki spremembe in dva kazalnika stanja.

Kritični kazalniki uspeha

kazalnik		uvrstitev	indeks
Privlačnost kraja za priseljevanje		152	21,71
Sprememba števila prebivalcev		69	60,14
Staranje prebivalstva		45	65,99

Vrednost sestavljenega indeksa, ki kaže stanje in gibanja na področju demografije, je za Zreče dokaj ugodna in uvršča kraj na solidno 76. mesto. Če pogledamo kazalnike pobliže, se razkrije bolj kompleksna in precej zanimiva podoba. Pozornost na eni strani zbujajo zelo ugodne vrednosti kazalnikov naravnega prirasta, deleža prebivalcev v ekonomsko aktivnih starostnih skupinah in indeksa staranja. Starostna struktura kraja je torej zelo ugodna. Ob zelo dobrem naravnem prirastu bi tako lahko govorili o visoki stopnji vitalnosti kraja.

Na drugi strani imamo dva kazalnika, ki imata precej šibke vrednosti. To sta spreminjanje starostne strukture (torej razmeroma hitro staranje prebivalstva) in zlasti nadpovprečna raven odseljevanja. Kombinacija teh dveh kazalnikov nakazuje, da se odseljujejo predvsem mladi. Naravni prirast je še vedno dovolj velik, da se število prebivalcev povečuje ne glede na odseljevanje. Vseeno velja problemu odseljevanja nameniti posebno pozornost, še zlasti, ker je zelo verjetno povezano tudi z nekaterimi drugimi zelo pomembnimi razvojnimi izzivi kraja. Priporočali bi izdelavo posebnega pretresa demografskih gibanj v občini, ki bi še podrobneje razsvetlil dogajanje na tem področju.

PRIVLAČNOST KRAJA ZA PRISELJEVANJE

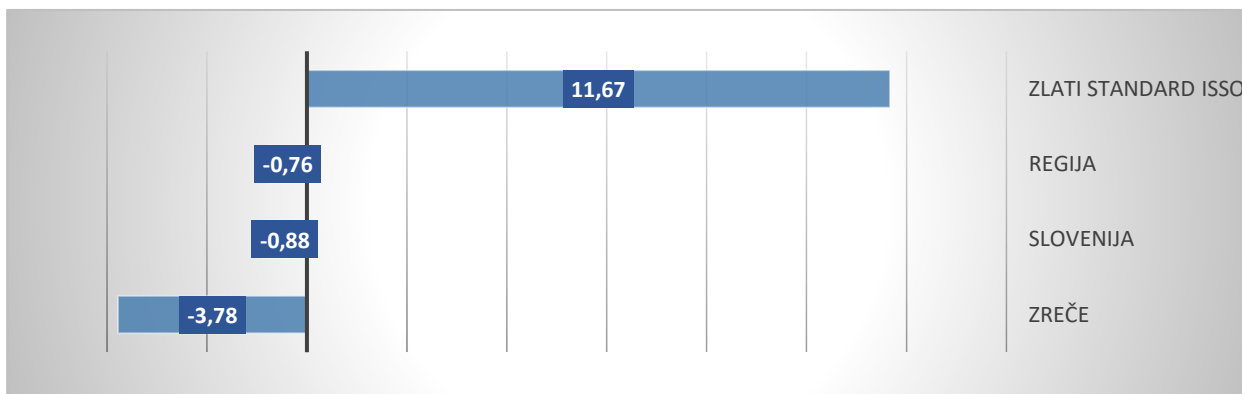
Kritični kazalnik uspešnosti: selitveni prirast

DINAMIČNI KAZALNIK	
Oznaka:	D1DI
Časovni okvir:	5 let
Enota:	petletno povprečno število priseljenih ali odseljenih oseb na 1.000 prebivalcev

	vrednost kazalnika	Uvrstitev - Slovenija	Uvrstitev - regija (33 občin)
Zreče	-3,78	152	25

	vrednost	doseganje* v odstotkih
Zlati standard	11,67	22%
Slovensko povprečje	-0,88	56%
Povprečje regije	-0,76	

*vrednosti indeksov

OPIS KAZALNIKA IN NAČIN IZRAČUNA

Povprečni selitveni prirast na 1.000 prebivalcev v petih letih (2013 – 2016).

Selitveni prirast je razlika med številom priseljenih in odseljenih ljudi v občini v določenem obdobju, praviloma koledarskem letu. V analizi ISSO uporabljamo petletno obdobje: kazalnik nam tako pove, koliko ljudi se je v povprečju priselilo v občino v zadnjih petih letih na 1.000 prebivalcev.

Selitveni prirast nam pokaže privlačnost občine za prebivanje: kot **kazalnik atraktivnosti kraja** je bistven za oceno demografskih gibanj v občini.

Kazalnik je izračunan s pomočjo podatka o selitvenem prirastu (SURS). Petletno povprečje vrednosti je preračunano na 1.000 prebivalcev s pomočjo podatka o povprečnem petletnem številu prebivalcev.

MERJENO OBDOBJE

Povprečna vrednost za pet let: 2013-2016

VIR IZVIRNIH PODATKOV, UPORABLJENIH ZA IZRAČUNE:

SURS. Statistični urad podatke o selitvah pridobiva iz Centralnega registra prebivalcev (Ministrstvo za notranje zadeve).

SPREMEMBA ŠTEVILA PREBIVALCEV

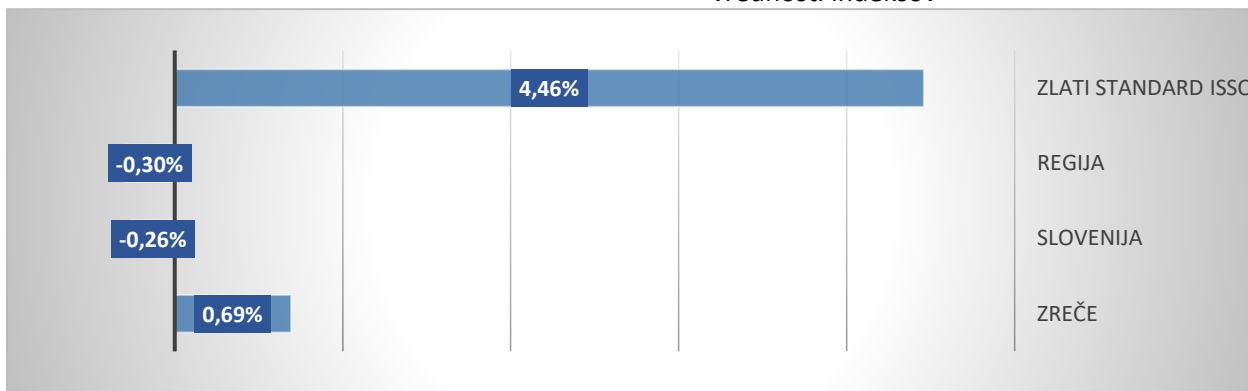
Kritični kazalnik uspešnosti

DINAMIČNI KAZALNIK	
Oznaka:	D2DI
Časovni okvir:	5 let
Enota:	odstotek

	vrednost kazalnika	Uvrstitev - Slovenija	Uvrstitev - regija (33 občin)
Zreče	0,7%	69	10

	vrednost	doseganje* v odstotkih
Zlati standard	4,5%	60%
Slovensko povprečje	-0,3%	136%
Povprečje regije	-0,3%	

*vrednosti indeksov

OPIS KAZALNIKA IN NAČIN IZRAČUNA

Sprememba števila prebivalcev med letoma 2014 in 2018 (prvo polletje) v odstotkih.

Kazalnik nam pokaže stopnjo rasti (ali upada) števila prebivalcev v petih letih. Podatek je odvisen od naravnega in selitvenega gibanja prebivalstva in tako obenem govori o atraktivnosti in »vitalnosti« kraja. Je temeljni kazalnik za oceno demografskih trendov, povezanih s številom prebivalcev. Podatek je objavljen v odstotkih. Izračunan je s pomočjo podatkov o številu prebivalcev po občinah. SURS objavlja podatke za polletna obdobja, pri čemer uporabi stanje za prvi dan v obdobju. Tako na primer prikazuje podatek za prvo polletje za leto 2015 stanje 1. januarja tega leta.

MERJENO OBDOBJE

Pet letna sprememba med leti 2014 in 2018 (podatki za prvo polletje)

VIR IZVIRNIH PODATKOV, UPORABLJENIH ZA IZRAČUNE:

SURS. Uporabljena je statistična definicija prebivalstva v skladu z uredbo Evropskega parlamenta (2008).

STARANJE PREBIVALSTVA

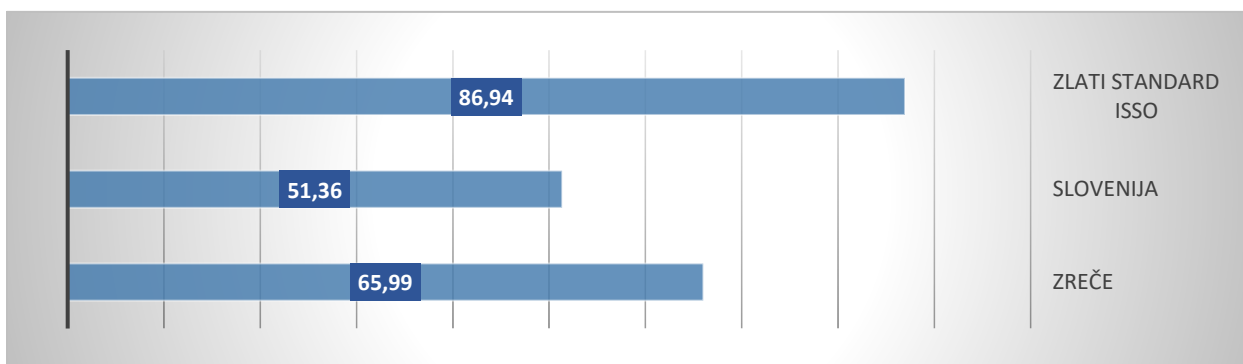
Kritični kazalnik uspešnosti: indeks staranja

KAZALNIK STANJA	
Oznaka:	D4S
Časovni okvir:	5 let
Enota:	odstotek
Občine z nižjo vrednostjo kazalnika so uvrščene višje.	

	vrednost kazalnika	Uvrstitev - Slovenija	Uvrstitev - regija (33 občin)
Zreče	109,5	45	5

	vrednost	doseganje* v odstotkih
Zlati standard	80,8	76%
Slovensko povprečje	133,7	128%
Povprečje regije	124,9	

*vrednosti indeksov

Graf: vrednosti indeksov

OPIS KAZALNIKA IN NAČIN IZRAČUNA

Indeks staranja je razmerje med starim (stari 65 let ali več) in mladim prebivalstvom (stari od 0 do 14 let) pomnoženo s 100.

Indeks je elementarni pokazatelj, ki s pomočjo enega števila prikaže starostno strukturo občine. Kot tak je glavni kazalnik za demografsko sliko starosti prebivalcev nekega kraja. Če je vrednost indeksa večja od 100, je v občini več starih kot mladih prebivalcev. To kaže, da se prebivalstvo v tem kraju stara. Če je indeks manjši od 100, je položaj obrnjen: mladih je torej več.

Uporabljamo izračun statističnega urada.

MERJENO OBDOBJE

Stanje 1.1.2018

VIR IZVIRNIH PODATKOV, UPORABLJENIH ZA IZRAČUNE:

SURS. Uporabljena je statistična definicija prebivalstva v skladu z uredbo Evropskega parlamenta (2008).

DINAMIKA STARANJA

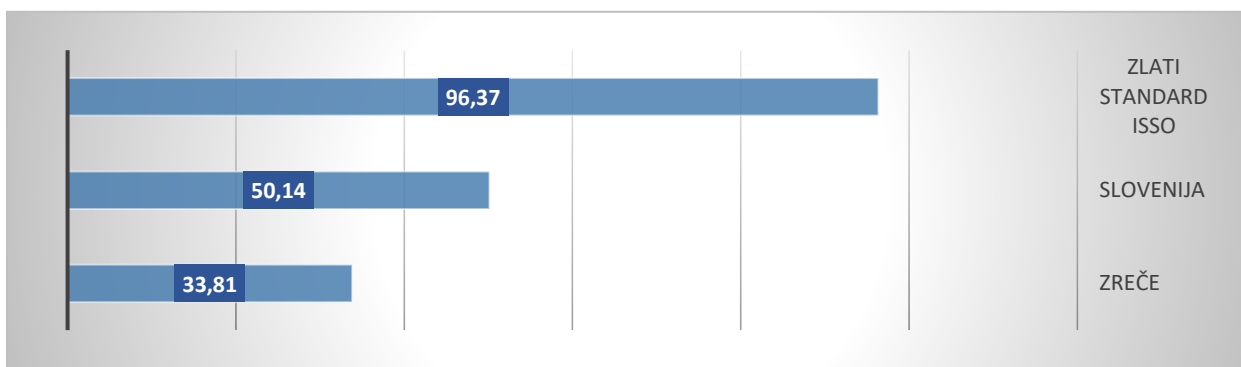
Dodatni kazalnik uspešnosti: sprememba deleža starih prebivalcev

DINAMIČNI KAZALNIK	
Oznaka:	D2DI
Časovni okvir:	5 let
Enota:	odstotek - delež prebivalstva, starejšega od 65 let
Občine z nižjo vrednostjo kazalnika so uvrščene višje.	

	vrednost kazalnika	Uvrstitev - Slovenija	Uvrstitev - regija (33 občin)
Zreče	14,4%	162	28

	vrednost	doseganje* v odstotkih
Zlati standard	1,9%	35%
Slovensko povprečje	11,3%	67%
Povprečje regije	9,9%	

*vrednosti indeksov

Graf: vrednosti indeksov

OPIS KAZALNIKA IN NAČIN IZRAČUNA

Sprememba deleža starejših od 65 let med letoma 2014 in 2018 (prvo polletje). Kazalnik nam pokaže dinamiko staranja prebivalstva. Kazalnik je izračunan s pomočjo podatkov o skupnem številu prebivalcev in o številu prebivalcev po glavnih starostnih skupinah.

Selitveni prirast je razlika med številom priseljenih in odseljenih ljudi v občini v določenem obdobju, praviloma koledarskem letu. V analizi ISSO uporabljamo petletno obdobje: kazalnik nam tako pove, koliko ljudi se je v povprečju priselilo v občino v zadnjih petih letih na 1.000 prebivalcev.

Kazalnik je izračunan s pomočjo podatka o selitvenem prirastu (SURs). Petletno povprečje vrednosti je preračunano na 1.000 prebivalcev s pomočjo podatka o povprečnem petletnem številu prebivalcev.

MERJENO OBDOBJE

Sprememba v petih letih: 2014-2018 (stanje na prvi januar)

VIR IZVIRNIH PODATKOV, UPORABLJENIH ZA IZRAČUNE:

SURS. Uporabljena je statistična definicija prebivalstva v skladu z uredbo Evropskega parlamenta (2008).

EKONOMSKO ODVISNE STAROSTNE SKUPINE

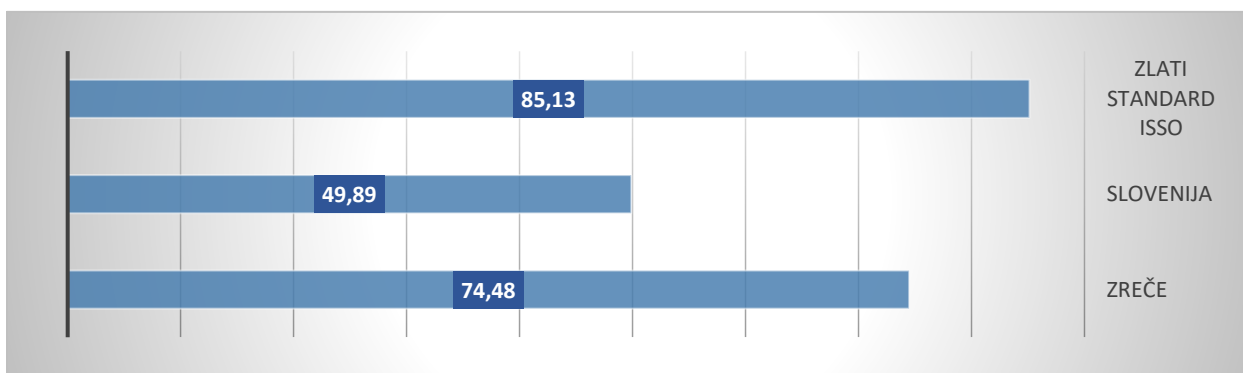
Dodatni kazalnik uspešnosti: koeficient starostne odvisnosti

KAZALNIK STANJA	
Oznaka:	D5S
Časovni okvir:	5 let
Enota:	indeks
Občine z nižjo vrednostjo kazalnika so uvrščene višje.	

	vrednost kazalnika	Uvrstitev - Slovenija	Uvrstitev - regija (33 občin)
Zreče	45,4	15	2

	vrednost	doseganje* v odstotkih
Zlati standard	30,1	87%
Slovensko povprečje	52,5	149%
Povprečje regije	51,8	

*vrednosti indeksov

Graf: vrednosti indeksov

OPIS KAZALNIKA IN NAČIN IZRAČUNA

Koeficient starostne odvisnosti pove, koliko otrok in starejših prebivalcev je odvisnih od 100 delovno sposobnih. Izračunan je kot razmerje med številom otrok (0 do 14 let) in starejših (65 let ali več) ter številom delovno sposobnih prebivalcev, torej prebivalcev, starih 15 do 64 let, pomnoženo s 100. Uporabili smo izračun SURS.

MERJENO OBDOBJE

Podatek za zadnje leto: 2018

VIR IZVIRNIH PODATKOV, UPORABLJENIH ZA IZRAČUNE:

SURS. Uporabljena je statistična definicija prebivalstva v skladu z uredbo Evropskega parlamenta (2008).

NARAVNI PRIRAST

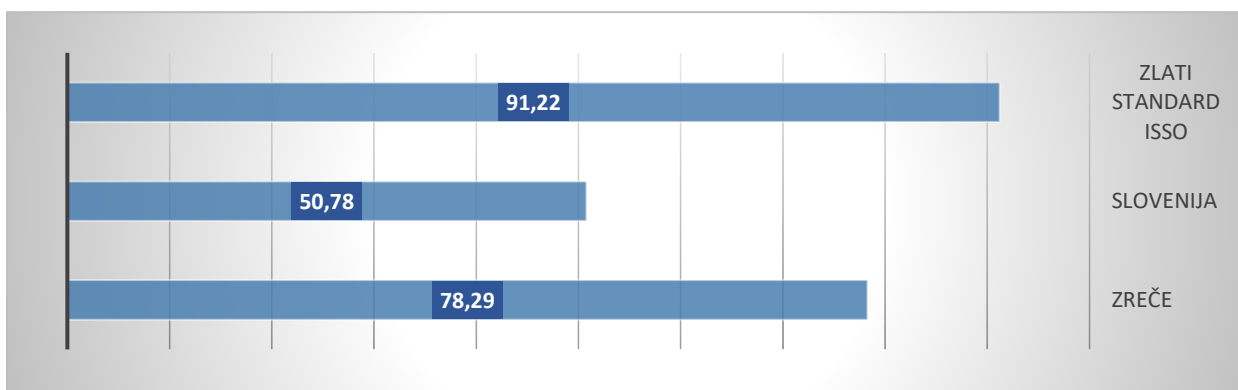
Dodatni kazalnik uspešnosti

DINAMIČNI KAZALNIK	
Oznaka:	D6DI
Časovni okvir:	5 let
Enota:	število oseb na 1.000 prebivalcev

	vrednost kazalnika	Uvrstitev - Slovenija	Uvrstitev - regija (33 občin)
Zreče	21,4	20	2

	vrednost	doseganje* v odstotkih
Zlati standard	48,1	86%
Slovensko povprečje	-0,9	154%
Povprečje regije	-2,4	

*vrednosti indeksov

Graf: vrednosti indeksov

OPIS KAZALNIKA IN NAČIN IZRAČUNA

Petletna povprečna razlika med številom živorojenih in umrlih, preračunana na 1.000 prebivalcev. Naravni prirast je razlika med številom živorojenih in umrlih oseb v določenem obdobju. V analizi ISSO uporabljamo petletno obdobje: kazalnik nam tako povprečno letno razliko med številom živorojenih in umrlih v kraju v zadnjih petih letih, preračunano na 1.000 prebivalcev.

Naravni prirast je pomemben pokazatelj »vitalnosti« kraja.

Za izračun smo uporabili letne podatke o naravnem prirastu. Petletno povprečje naravnega prirasta smo delili s povprečnim številom prebivalcev v enakem obdobju.

MERJENO OBDOBJE

Povprečna vrednost za pet let: 2014 – 2018 (stanje 1. januar)

VIR IZVIRNIH PODATKOV, UPORABLJENIH ZA IZRAČUNE:

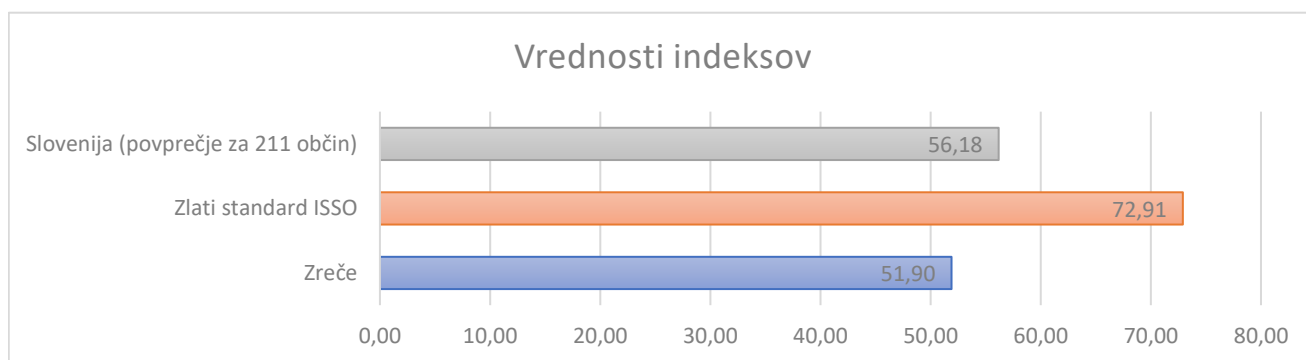
SURS. Uporabljena je statistična definicija prebivalstva v skladu z uredbo Evropskega parlamenta (2008). Natančnejše definicije živorojenih in umrlih ter viri, kjer zajema podatke Statistični urad RS, lahko najdete v opombah na spletnih straneh SURS (www.surs.si).

02 PRORAČUNSKA UČINKOVITOST

Sestavljeni indeks

Zreče	51,90	doseganje zlatega standarda	71%
		doseganje slovenskega povprečja	92%

Uvrstitev:	152		
8. decil		podpovprečna uvrstitev	

Indeks: proračunska učinkovitost

Indeks proračunske učinkovitosti zajema kazalnike, povezane z aktivnostmi občinske uprave, s stroškovno učinkovitostjo, s pridobivanjem »kakovostnih« prihodkov in stopnjo finančne samostojnosti občine.

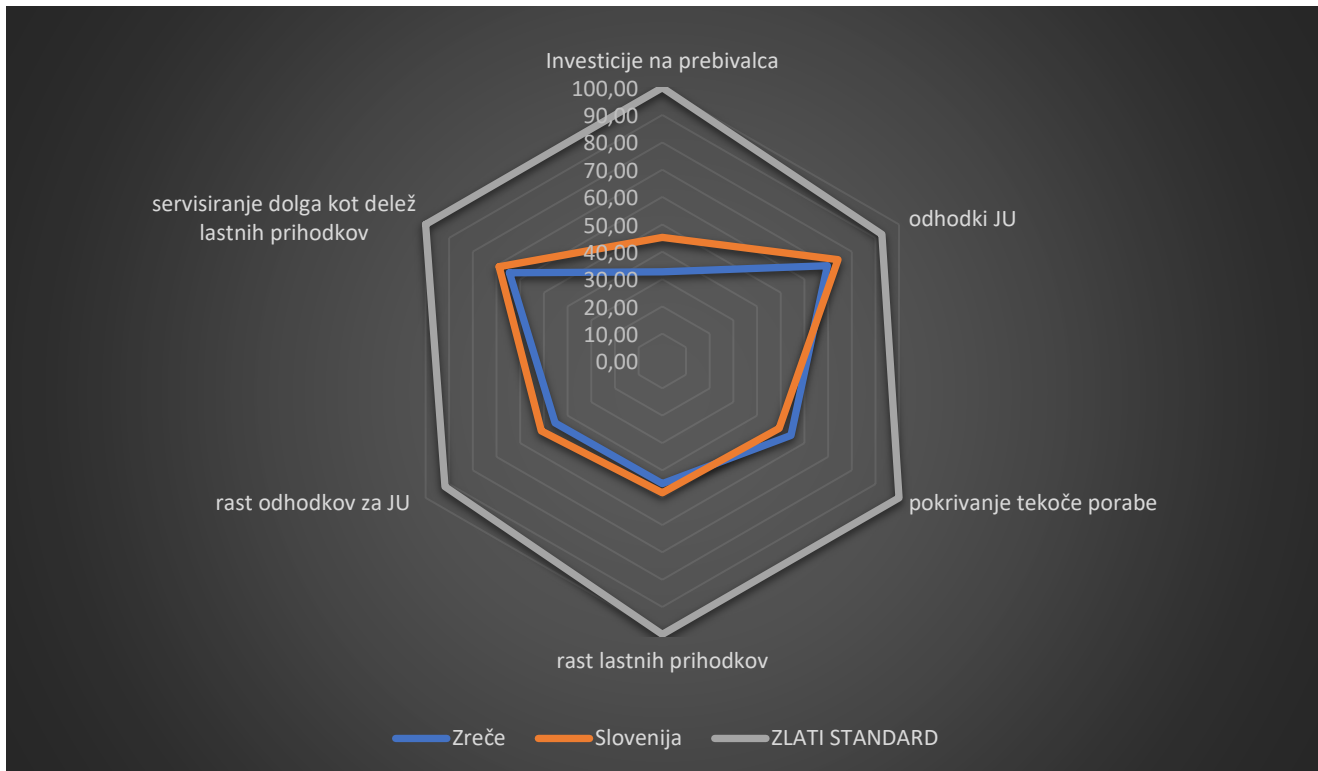
Indeks je povezan z uspešnostjo dela občinske uprave – od vseh področij vsebuje največji delež kazalnikov aktivnosti.

Indeks je izračunan s pomočjo šestih kazalnikov v dveh skupinah: ob treh kritičnih kazalnikih uspešnosti sliko dopolnjujejo trije spremljevalni kazalniki.

Indeks tvorijo trije kazalniki aktivnosti, dva kazalnika spremembe in en kazalnik stanja.

Kritični kazalniki uspeha

kazalnik		uvrstitev	indeks
Investicijska aktivnost	■■■■■ ■■■■■	137	32,63
Stroškovna učinkovitost uprave	■■■■■ ■■■■■	156	69,74
Stopnja finančne samostojnosti	■■■■■ ■■■■■	108	44,85

Zreče so pri večini kazalnikov na področju proračunske učinkovitosti uvrščene bčizu sredine ali tk pod njo. Kot je razvidno iz grafa, so odstopanja od povprečja na večini področij dokaj majhna. Odstopanje je nekoliko večje le pri investicijah na prebivalca - te znašajo 76 odstotkov povprečja za slovenske občine. Odhodki na kontnem mestu 01 (javna uprava) so se povečali nekoliko bolj kot v večini krajev - razlogov za to ne poznamo. Na področju proračunske učinkovitosti ima pet kazalnikov od šestih vrednosti, ki so nekoliko pod povprečjem. To daje podpovprečno vrednost sestavljenega indeksa in razmeroma šibko uvrstitev Zreč na tem področju. Kot rečeno, odstopanja niso dramatična - a bržkone področje ponuja priložnosti za izboljšanje.

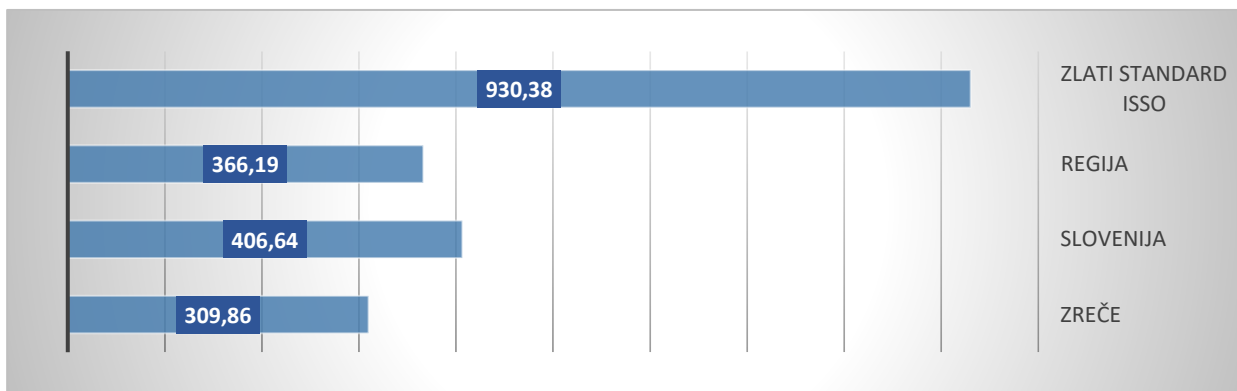
INVESTICIJE

Kritični kazalnik uspešnosti

KAZALNIK AKTIVNOSTI	
Oznaka:	U1A
Časovni okvir:	5 let
Enota:	vrednost v €

	vrednost kazalnika	Uvrstitev - Slovenija	Uvrstitev - regija (33 občin)
Zreče	309,86	137	17

	vrednost	doseganje v odstotkih
Zlati standard	930,38	33%
Slovensko povprečje	406,64	76%
Povprečje regije	366,19	85%

OPIS KAZALNIKA IN NAČIN IZRAČUNA

Povprečni investicijski odhodki v petih letih, preračunani na prebivalca (2013 – 2016).

Povprečna vrednost investicij na prebivalca je ključni kazalnik za aktivnosti občine v določenem obdobju. Kot tak pomembno prispeva k sliki učinkovitosti: učinkovite občine po našem razumevanju odlikuje bogata investicijska aktivnost in stroškovna učinkovitost.

Kazalnik je izračunan s pomočjo podatka o odhodkih za investicije v zaključnih računih občin. Gre torej za podatke na kontnem mestu 420 v zaključnih računih, urejenih po ekonomski klasifikaciji. Povprečje za pet let je preračunano glede na povprečno število prebivalcev v enakem obdobju.

MERJENO OBDOBJE

Povprečna vrednost za pet let: 2013-2017

VIR IZVIRNIH PODATKOV, UPORABLJENIH ZA IZRAČUNE:

Vir zaključnih računov občin: Ministrstvo za finance RS.

Vir podatkov o številu prebivalcev: SURS.

DODATNA OPOMBA

V posameznih primerih investicijski odhodki v zaključnih računih vključujejo projekte, ki potekajo v več občinah. Izjemoma je tak projekt v celoti vključen v proračun občine, ki je nosilka projekta. V primeru projekta za vodovod (sistem B) je tako celotna investicija za 12 občin vključena v zaključne račune občine Grad. Investicijo smo prerazporedili po 12 občinah s pomočjo podatkov v Elaboratu o oblikovanju cen storitev javne družbe Vodovod sistema B (2016). V tem primeru vrednosti investicij odstopajo od tistih, ki so zabeležene v uradnih zaključnih računih. Podatki o deležih investicije so neuradni in jih uporabljamo kot oceno.

KAKO STROŠKOVNO UČINKOVITA JE UPRAVA

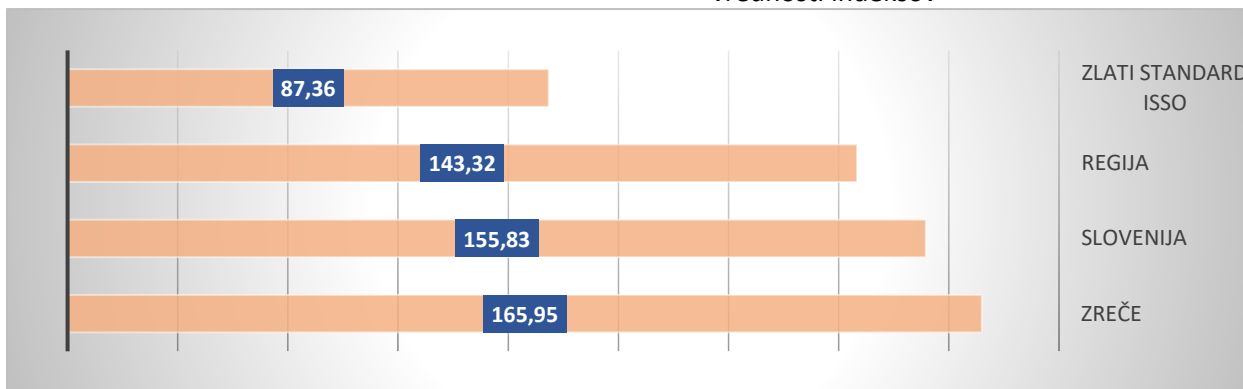
Kritični kazalnik uspešnosti: odhodki za javno upravo

KAZALNIK AKTIVNOSTI	
Oznaka:	U2A
Časovni okvir:	zadnje leto
Enota:	vrednost v €
Občine z nižjo vrednostjo kazalnika so uvrščene višje.	

	vrednost kazalnika	Uvrstitev - Slovenija	Uvrstitev - regija (33 občin)
Zreče	166,0	156	26

	vrednost	doseganje* v odstotkih
Zlati standard	87,4	75%
Slovensko povprečje	155,8	94%
Povprečje regije	143,3	

*vrednosti indeksov

boljša je nižja vrednost

OPIS KAZALNIKA IN NAČIN IZRAČUNA

Odhodki za javno upravo na kontnem mestu 01, preračunani na prebivalca.

Odhodki za javno upravo sodijo med kazalnike, ki jih lahko uporabimo za oceno stroškovne učinkovitosti občinske uprave.

Kazalnik je izračunan kot vsota odhodkov na kontnem mestu 01 po funkcionalni in ekonomski klasifikaciji in sicer po kontih skupine 40 (tekoči odhodki) in 41 (tekoči transferji). Ta vsota je preračunana na prebivalca.

MERJENO OBDOBJE

Zadnje leto: 2017

VIR IZVIRNIH PODATKOV, UPORABLJENIH ZA IZRAČUNE:

Vir zaključnih računov občin: Ministrstvo za finance RS.

Vir podatkov o številu prebivalcev: SURS.

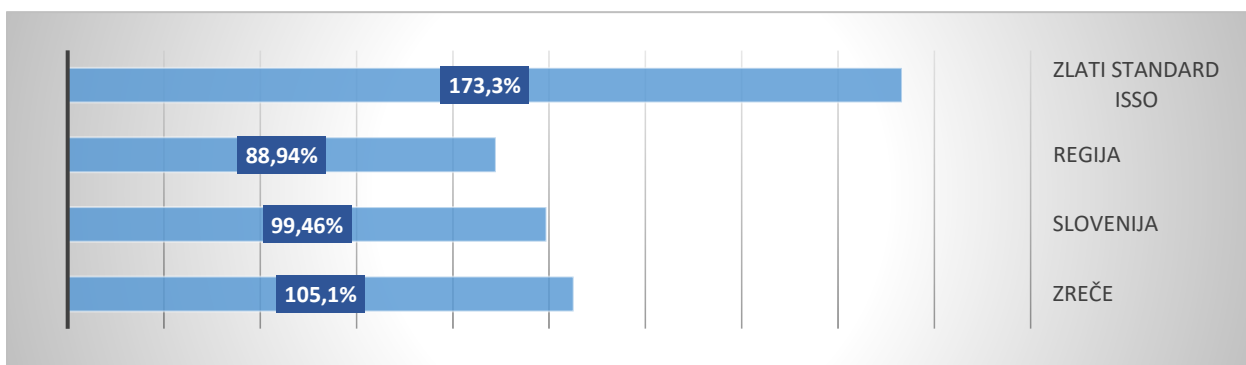
INDEKS FINANČNE SAMOSTOJNOSTI

Kritični kazalnik uspešnosti: pokrivanje tekočih odhodkov s (hipotetičnimi) lastnimi prihodki

KAZALNIK STANJA	
Oznaka:	U3S
Časovni okvir:	zadnje leto z dosegljivimi podatki
Enota:	odstotek

	vrednost kazalnika	Uvrstitev - Slovenija	Uvrstitev - regija (33 občin)
Zreče	105%	78	11

	vrednost	doseganje v odstotkih
Zlati standard	173,3%	61%
Slovensko povprečje	99,5%	106%
Povprečje regije	88,9%	84,6%

OPIS KAZALNIKA IN NAČIN IZRAČUNA

Kazalnik o finančni samostojnosti občine nam pove, kolikšen delež tekoče porabe občine je pokrit z davčnimi in drugimi občinskimi prihodki trajnejše narave. Pri tem uporabljamo dejansko zbrano dohodnino v kraju in ne zneska, ki ga na občino razporedi država.

Podatek nima absolutne vrednosti, ampak zgolj primerjalno. Tekoča poraba je definirana kot razlika med celotnimi odhodki občine in vsemi investicijami (investicijskimi odhodki in transferji). Hipotetični lastni trajni prihodki so vsi prihodki občine razen kapitalskih in vseh transfernih, vključno s sredstvi Evropske unije. Prihodki so hipotetični zato, ker smo izničili učinek solidarnostne izravnave in kot prihodek iz dohodnine upoštevali 54 odstotkov dohodnine, ki je bila dejansko odmerjena občanom neke občine v določenem letu.

MERJENO OBDOBJE

Zadnje leto: 2015

VIR IZVIRNIH PODATKOV, UPORABLJENIH ZA IZRAČUNE:

Zaključni računi občin in podatki o zbrani dohodnini: Ministrstvo za finance RS

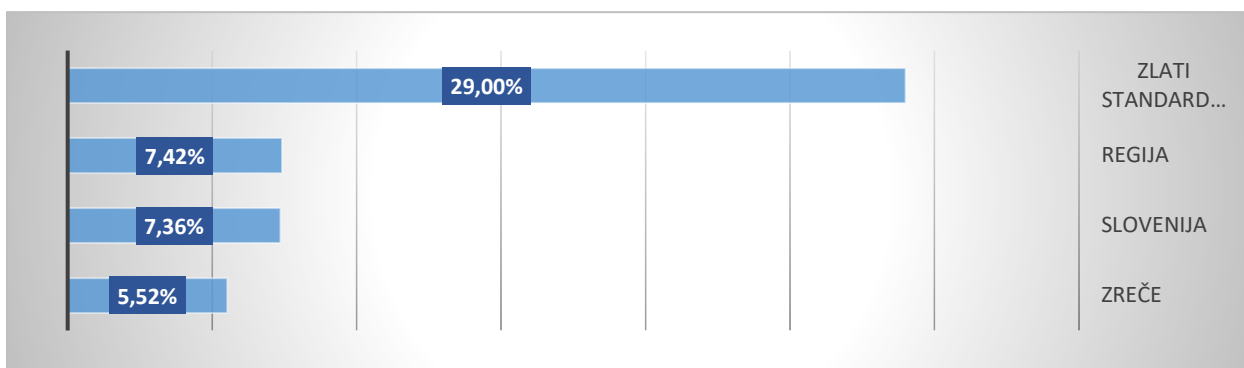
RAST "KAKOVOSTNIH" PRIHODKOV

Dodatni kazalnik uspešnosti: rast lastnih (netransfernih) prihodkov trajnejše narave

DINAMIČNI KAZALNIK	
Oznaka:	U5DI
Časovni okvir:	5 let
Enota:	odstotek

	vrednost kazalnika	Uvrstitev - Slovenija	Uvrstitev - regija (33 občin)
Zreče	5,5%	108	19

	vrednost	doseganje v odstotkih
Zlati standard	29,0%	19%
Slovensko povprečje	7,4%	75%
Povprečje regije	7,4%	74,4%

OPIS KAZALNIKA IN NAČIN IZRAČUNA

Rast »kakovostnih« - torej lastnih in trajnejših prihodkov občine med leti 2012 – 2016.

Gre za prihodke, ki so trajnejše narave, niso transferni in so bolj odvisni od ukrepov posamezne občine, kot od državnih mehanizmov za razporejanje sredstev. To so prihodki brez transferjev, kapitalskih prihodkov in dohodnine. Kazalnik nam torej pokaže spretnost občine, da povečuje te, pogojno rečeno »lastne« prihodke.

Kazalnik je izračunan s pomočjo odhodkov občin v zaključnih računih, urejenih po ekonomski klasifikaciji.

MERJENO OBDOBJE

Primerjava petletnih podatkov: 2013 in 2017.

VIR IZVIRNIH PODATKOV, UPORABLJENIH ZA IZRAČUNE:

Zaključni računi občin: Ministrstvo za finance RS

RAST ODHODKOV ZA JAVNO UPRAVO

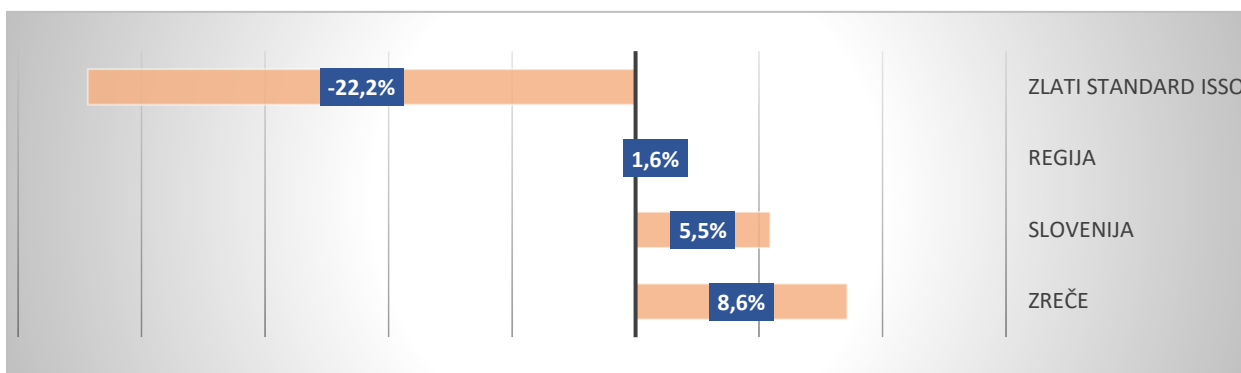
Dodatni kazalnik uspešnosti

DINAMIČNI KAZALNIK	
Oznaka:	U6DI
Časovni okvir:	5 let
Enota:	odstotek
Občine z nižjo vrednostjo kazalnika so uvrščene višje.	

	vrednost kazalnika	Uvrstitev - Slovenija	Uvrstitev - regija (33 občin)
Zreče	8,6%	133	21

	vrednost	doseganje* v odstotkih
Zlati standard	-22%	49%
Slovensko povprečje	5%	89%
Povprečje regije	2%	

*vrednosti indeksov

boljša je nižja vrednost

OPIS KAZALNIKA IN NAČIN IZRAČUNA

Petletna rast odhodkov za javno upravo v odstotkih.

Odhodki za javno upravo sodijo med kazalnike, ki jih lahko uporabimo za oceno stroškovne učinkovitosti občinske uprave. To je dinamična verzija kazalnika U2A, ki kaže odhodke za javno upravo, preračunane na prebivalca, glede na zadnji zaključni račun.

Kazalnik je izračunan kot vsota odhodkov na kontnem mestu 01 po funkcionalni in ekonomski klasifikaciji in sicer po kontih skupine 40 (tekoči odhodki) in 41 (tekoči transferji). Petletna sprememba vrednosti je preračunana v odstotno rast.

MERJENO OBDOBJE

Primerjava petletnih podatkov: 2013 in 2017.

VIR IZVIRNIH PODATKOV, UPORABLJENIH ZA IZRAČUNE:

Zaključni računi občin: Ministrstvo za finance RS

OBREMENJENOST Z DOLGOM

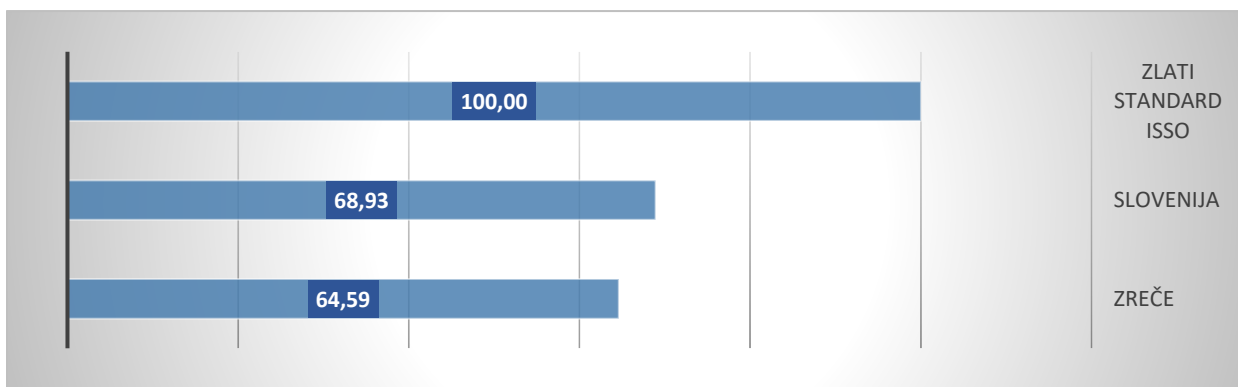
Dodatni kazalnik uspešnosti: delež prihodka za servisiranje dolga

KAZALNIK AKTIVNOSTI	
Oznaka:	U7A
Časovni okvir:	zadnje leto
Enota:	vrednost v €
Občine z nižjo vrednostjo kazalnika so uvrščene višje.	

	vrednost kazalnika	Uvrstitev - Slovenija	Uvrstitev - regija (33 občin)
Zreče	5,4%	127	19

	vrednost	doseganje* v odstotkih
Zlati standard	0,0%	65%
Slovensko povprečje	5,0%	94%
Povprečje regije	5,8%	

*vrednosti indeksov

Graf: vrednosti indeksov

OPIS KAZALNIKA IN NAČIN IZRAČUNA

Odhodki za odplačilo glavnice in plačilo obresti kot delež tekočih prihodkov občine.

Kazalnik uporabljamo kot merilo bremena zadolžitve za občino. Strošek letnega servisiranja dolga kot delež prihodkov je bistveno bolj smiselno merilo bremena zadolžitve od ostalih, kot je na primer dolg na prebivalca.

Tekoči prihodki občine vključujejo davčne in nedavčne prihodke (kontni mesti 70 in 71). Letni odhodki, povezani z zadolžitvijo občine, so vsota odplačila glavnice (kontno mesto 550) in odhodkov za obresti (403).

MERJENO OBDOBJE

Zadnje leto: 2017

VIR IZVIRNIH PODATKOV, UPORABLJENIH ZA IZRAČUNE:

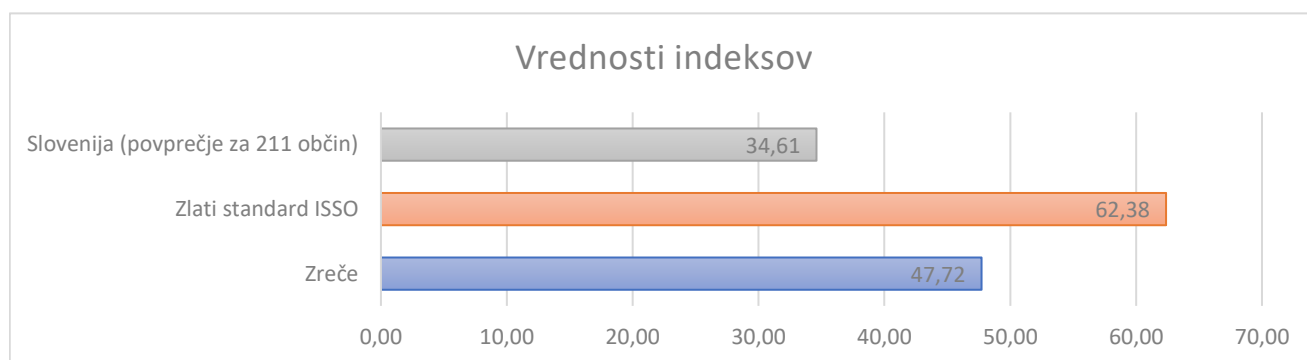
Zaključni računi občin: Ministrstvo za finance RS

03 GOSPODARSTVO

Sestavljeni indeks

Zreče	47,72	doseganje zlatega standarda	76%
		doseganje slovenskega povprečja	138%

Uvrstitev:	35		
2. decil		nadpovprečna uvrstitev	

Indeks: gospodarstvo

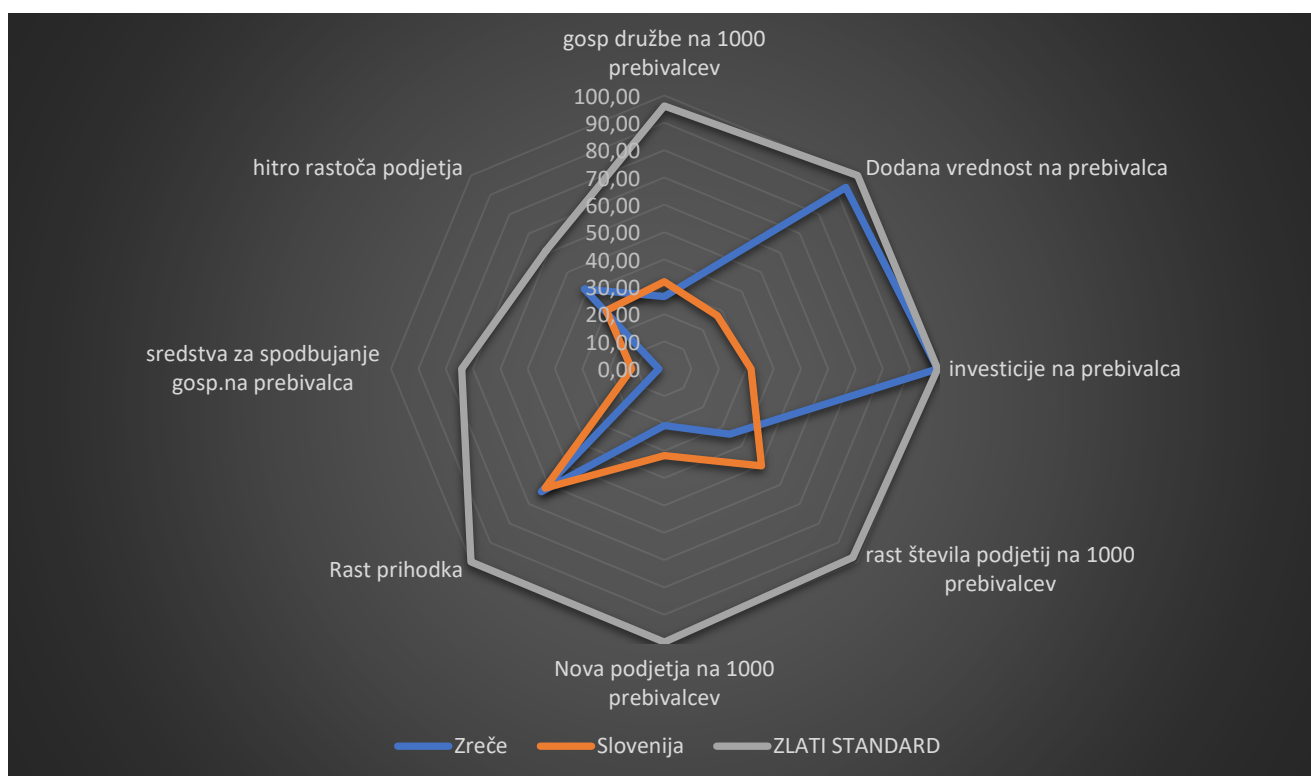
Indeks gospodarstva kaže podjetniško dinamiko, ob tej pa relativno moč gospodarstva – torej moč glede na število prebivalcev. Indeks nam razkrije raven podjetniške in investicijske klime v nekem kraju, ob tem pa glavne razvojne trende na področju gospodarstva. Poenostavljeno rečeno nam pokaže atraktivnost kraja za podjetnike in investitorje ter razvojno dinamiko.

Indeks je izračunan s pomočjo osmih kazalnikov v dveh skupinah: ob štirih kritičnih kazalnikih uspešnosti sliko dopolnjujejo štirje spremljevalni kazalniki.

Indeks tvorijo štirje kazalniki stanja, trije kazalniki spremembe in en kazalnik aktivnosti.

Kritični kazalniki uspeha

kazalnik		uvrstitev	indeks
Razvitost podjetništva	■■■■■ ■■■■■	109	26,44
Moč gospodarstva: dodana vrednost	■■■■■ ■■■■■	8	93,86
Investicije	■■■■■ ■■■■■	5	100,00
Rast gospodarstva	■■■■■ ■■■■■	100	63,61

Po razvitosti gospodarstva in podjetniški klimi sodijo Zreče v zgornjo četrtino slovenskih občin z vrednostjo sestavljenega indeksa, ki je precej nad povprečjem. Glavna kazalnika relativne moči gospodarstva imata odlični vrednosti. Le štirje kraji v Sloveniji so bili v zadnjem času (upoštevaje velikost) bolj atraktivni za investitorje na področju gospodarstva od Zreč! Stopnja dodane vrednosti je za slovenske razmere vrhunska. Ob tem gospodarstvo raste s solidno stopnjo.

Kazalniki podjetniške dinamike imajo nekoliko manj ugodne vrednosti. Po glavnem kazalniku podjetniške klime (število podjetij na 1.000 prebivalcev) so Zreče uvrščene blizu sredine. A dinamika nastajanja novih podjetij v zadnjih letih ni najboljša - tako se je število podjetij celo za malenkost zmanjšalo.

Zelo dobre vrednosti gospodarskih kazalnikov Zreč so precej povezane z uspešnostjo največjih dveh družb v občini: Unior in GKN Driveline. Prihodki delniške družbe Unior so leta 2017 znašali 42,6 odstotkov prihodkov občinskega gospodarstva. Prihodki Uniorja in GKN Driveline skupaj so prispevali k celotnemu gospodarstvu 3 odstotkov. Kljub kakovosti in stabilnemu poslovanju obeh družb takšna odvisnost od samo dveh podjetij prinaša precejšnjo izpostavljenost tveganju za občinsko gospodarstvo in s tem tudi za trg dela. Kot zelo obetaven podatek lahko štejemo visoko vrednost indeksa hitro rastočih podjetij - to kaže, da nastaja ob obeh glavnih stebrih občinskega gospodarstva jedro zelo dinamičnih majhnih in srednje velikih podjetij, ki se lahko razvijejo v bodoče nosilce razvoja. A za prihodnji razvoj kraja je pomembna tudi dinamika nastajanja novih podjetij.

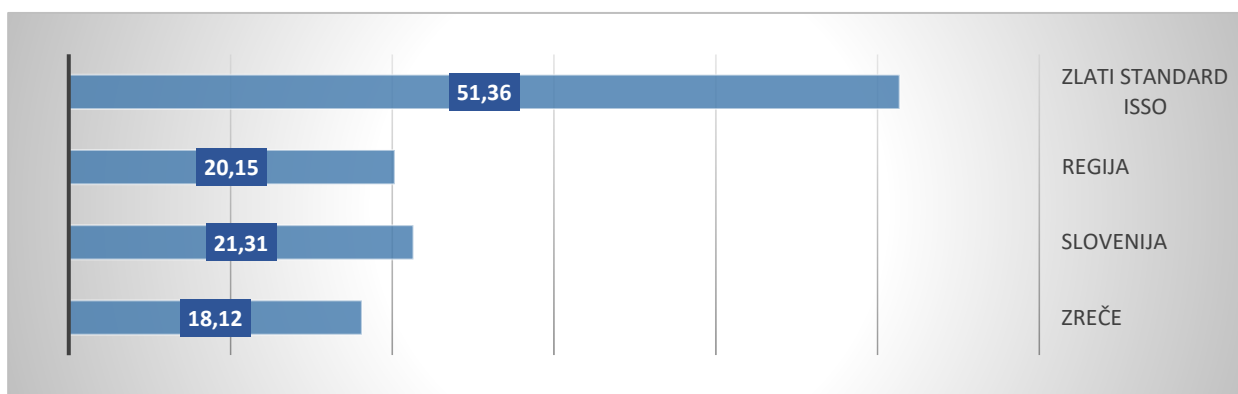
RAZVITOST PODJETNIŠTVA

Kritični kazalnik uspešnosti: število podjetij na 1.000 prebivalcev

KAZALNIK STANJA	
Oznaka:	G1S
Časovni okvir:	zadnji podatek
Enota:	število na 1.000 prebivalcev

	vrednost kazalnika	Uvrstitev - Slovenija	Uvrstitev - regija (33 občin)
Zreče	18,12	109	20

	vrednost	doseganje v odstotkih
Zlati standard	51,36	35%
Slovensko povprečje	21,31	85%
Povprečje regije	20,15	90%

OPIS KAZALNIKA IN NAČIN IZRAČUNA

Število gospodarskih družb in zadrug v občini, preračunano na 1.000 prebivalcev.

Število gospodarskih družb na 1.000 prebivalcev nam pokaže ti. **gostoto podjetij** (business density): ta velja za eno najpomembnejših meril za **podjetniško klimo** v nekem okolju.

MERJENO OBDOBJE

Stanje 30.6.2018

VIR IZVIRNIH PODATKOV, UPORABLJENIH ZA IZRAČUNE:

AJPES, Poslovni register Slovenije.

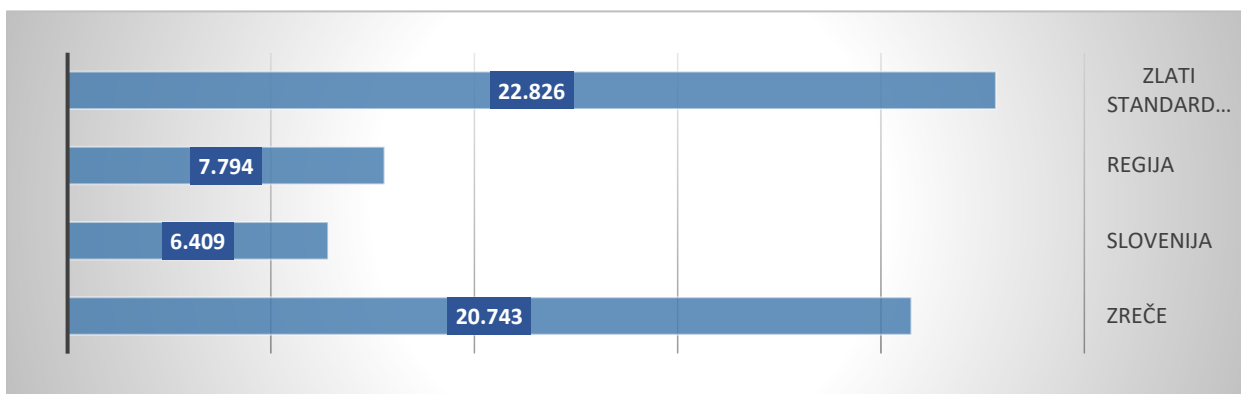
DODANA VREDNOST

Kritični kazalnik uspešnosti: dodana vrednost na prebivalca

KAZALNIK STANJA	
Oznaka:	G2S
Časovni okvir:	zadnje leto
Enota:	v € na prebivalca

	vrednost kazalnika	Uvrstitev - Slovenija	Uvrstitev - regija (33 občin)
Zreče	20.743	8	3

	vrednost	doseganje v odstotkih
Zlati standard	22.826	91%
Slovensko povprečje	6.409	324%
Povprečje regije	7.794	266%

OPIS KAZALNIKA IN NAČIN IZRAČUNA

Skupna dodana vrednost občinskega gospodarstva, preračunana na 1.000 prebivalca.

Osnovni ekonomski indikator, ki kaže ustvarjeno vrednost gospodarskih družb v obdobju. Gre za kosmati donos iz poslovanja, zmanjšan za vrednost stroškov, vrednost zalog in drugih poslovnih odhodkov.

Kazalnik nam pokaže **relativno moč gospodarstva** v občini: odvisen je tako od prihodka kot od učinkovitosti in s tem uspešnosti poslovanja podjetij.

MERJENO OBDOBJE

Stanje 2017

VIR IZVIRNIH PODATKOV, UPORABLJENIH ZA IZRAČUNE:

AJPES, FIPO (Letna poročila gospodarskih družb).

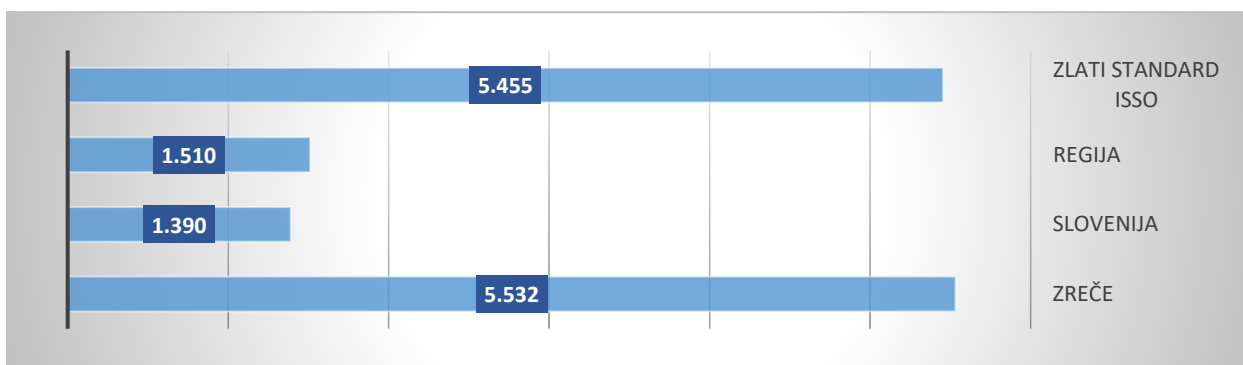
INVESTICIJE V GOSPODARSTVU

Kritični kazalnik uspešnosti: vrednost investicij na prebivalca

KAZALNIK STANJA	
Oznaka:	G3S
Časovni okvir:	zadnje leto
Enota:	v € na prebivalca

	vrednost kazalnika	Uvrstitev - Slovenija	Uvrstitev - regija (33 občin)
Zreče	5.532	5	3

	vrednost	doseganje v odstotkih
Zlati standard	5.455	101%
Slovensko povprečje	1.390	398%
Povprečje regije	1.510	27,3%

OPIS KAZALNIKA IN NAČIN IZRAČUNA

Bruto vrednost investicij v osnovna sredstva podjetij, preračunana na prebivalca.

Kazalnik nam pokaže pripravljenost podjetij, oz. investorjev, da vlagajo v podjetja v nekem kraju: pokaže nam torej **atraktivnost kraja za investicije**.

MERJENO OBDOBJE

Stanje 2017

VIR IZVIRNIH PODATKOV, UPORABLJENIH ZA IZRAČUNE:

Vir: SURS. Redna letna raziskava »Investicije v osnovna sredstva«.

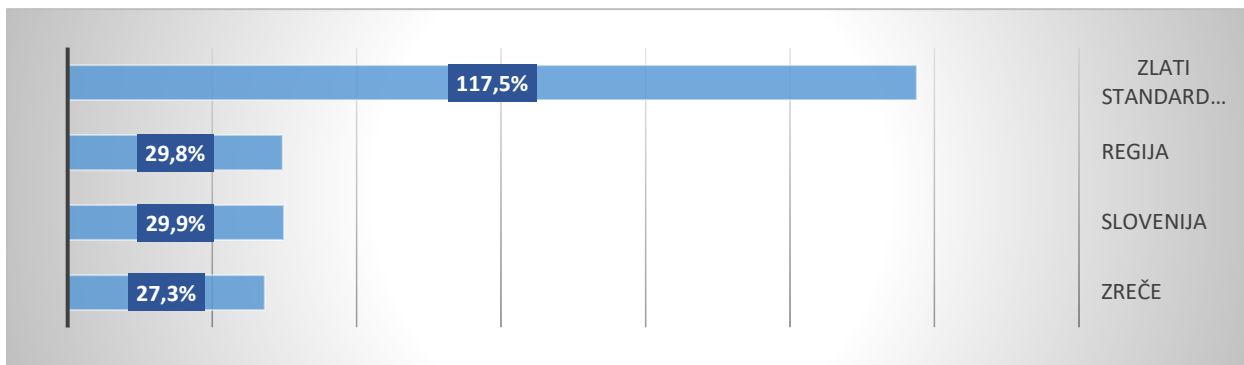
RAST GOSPODARSTVA

Kritični kazalnik uspešnosti: rast prihodka gospodarstva v občini

DINAMIČNI KAZALNIK	
Oznaka:	G6DI
Časovni okvir:	5 let
Enota:	odstotek

	vrednost kazalnika	Uvrstitev - Slovenija	Uvrstitev - regija (33 občin)
Zreče	27,3%	100	20

	vrednost	doseganje v odstotkih
Zlati standard	117,5%	23%
Slovensko povprečje	29,9%	91%
Povprečje regije	29,8%	91,7%

OPIS KAZALNIKA IN NAČIN IZRAČUNA

Sprememba celotnega prihodka gospodarstva v občini v petih letih v odstotkih.

Rast prihodka gospodarstva je temeljni kazalnik za gospodarsko stanje v nekem okolju. Iz podatka lahko razberemo smer gibanj, torej ali je gospodarstvo v nekem okolju v stanju konjunktura ali recesije. Obenem ima kazalnik izrazito ločevalni značaj: ločuje lokalna okolja z boljšo podjetniško klimo, oz. kondicijo gospodarstva, od tistih s slabšo. V času recesije nam pokaže odpornost nekega okolja na krizne razmere. V času rasti nam razkriva, v katerih okoljih je gospodarstvo uspešnejše, bolj podjetniško in bolj dinamično.

MERJENO OBDOBJE

2013-2017

VIR IZVIRNIH PODATKOV, UPORABLJENIH ZA IZRAČUNE:

AJPES, FIPO (Letna poročila gospodarskih družb)

PODJETNIŠKA DINAMIKA

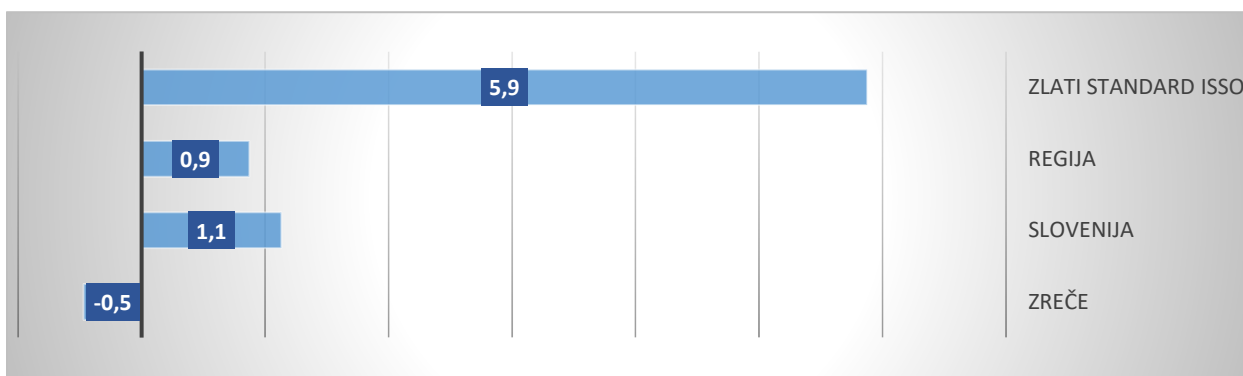
Dodatni kazalnik uspešnosti: rast števila podjetij

DINAMIČNI KAZALNIK	
Oznaka:	G4DI
Časovni okvir:	5 let
Enota:	število podjetij na 1.000 prebivalcev

	vrednost kazalnika	Uvrstitev - Slovenija	Uvrstitev - regija (33 občin)
Zreče	-0,5	175	27

	vrednost	doseganje v odstotkih*
Zlati standard	5,9	35%
Slovensko povprečje	1,1	67%
Povprečje regije	0,9	

*vrednosti indeksov

OPIS KAZALNIKA IN NAČIN IZRAČUNA

Sprememba števila gospodarskih družb in zadrug v petih letih, preračunana na 1.000 prebivalcev.

Sprememba števila gospodarskih družb kaže neto prirast števila podjetij v petih letih – upošteva tako dinamiko nastajanja novih družb (to dinamiko posebej spremljamo s kazalnikom »nova podjetja«) kot tudi dinamiko zapiranja družb, torej izpisov iz registra. S tem nam kazalnik posredno razkriva tudi raven preživetja podjetij v nekem okolju. Sprememba števila podjetij (**business density growth**) sodi med pomembnejše kazalnike za oceno podjetniške klime v nekem kraju.

Kazalnik je izračunan s pomočjo podatkov v Poslovnem registru Slovenije. Sprememba števila gospodarskih družb in zadrug je preračunana na 1.000 prebivalcev s pomočjo povprečnega števila prebivalcev kraja za merjeno obdobje.

MERJENO OBDOBJE

Pet letna sprememba med leti 2014 in 2018 (podatki za 30.6.)

VIR IZVIRNIH PODATKOV, UPORABLJENIH ZA IZRAČUNE:

Število gospodarskih družb in zadrug: AJPES, Poslovni register Slovenije

Število prebivalcev: SURS

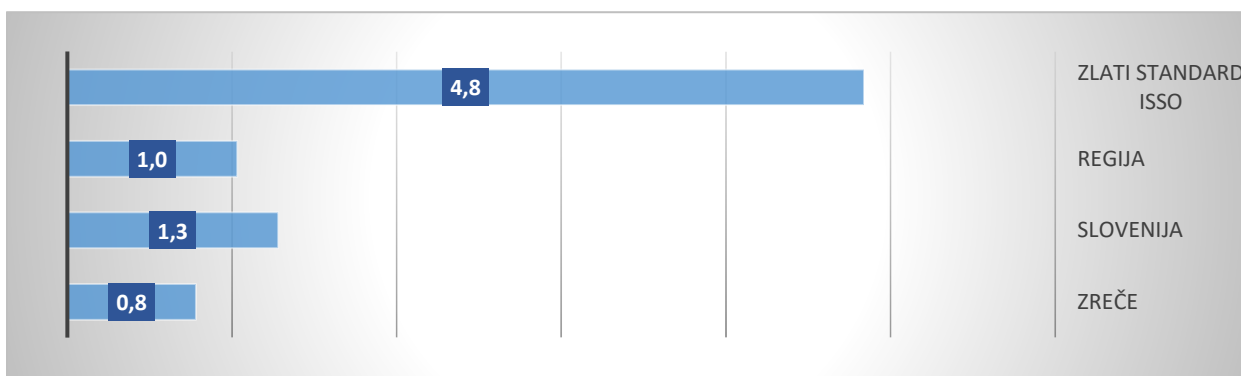
NASTAJANJE NOVIH PODJETIJ

Dodatni kazalnik uspešnosti

DINAMIČNI KAZALNIK	
Oznaka:	G5DI
Časovni okvir:	5 let
Enota:	število podjetij na 1.000 prebivalcev

	vrednost kazalnika	Uvrstitev - Slovenija	Uvrstitev - regija (33 občin)
Zreče	0,8	131	21

	vrednost	doseganje v odstotkih
Zlati standard	4,8	16%
Slovensko povprečje	1,3	61%
Povprečje regije	1,0	76%

OPIS KAZALNIKA IN NAČIN IZRAČUNA

Povprečno letno število novo registriranih gospodarskih družb v petih letih, preračunano na 1000 prebivalcev.

Kazalnik nam pokaže letno dinamiko nastajanja novih podjetij v nekem okolju in je kot tak pomembno merilo za oceno atraktivnosti nekega okolja za nove podjetniške pobude, oziroma vstopa v podjetništvo.

Izračunamo ga iz števila vpisov v poslovni register: petletno povprečno število novih gospodarskih družb je preračunano na 1.000 prebivalcev s pomočjo povprečnega števila prebivalcev v enakem obdobju.

MERJENO OBDOBJE

2013 - 2017

VIR IZVIRNIH PODATKOV, UPORABLJENIH ZA IZRAČUNE:

Število gospodarskih družb: AJPEŠ, Poslovni register Slovenije

Število prebivalcev: SURS

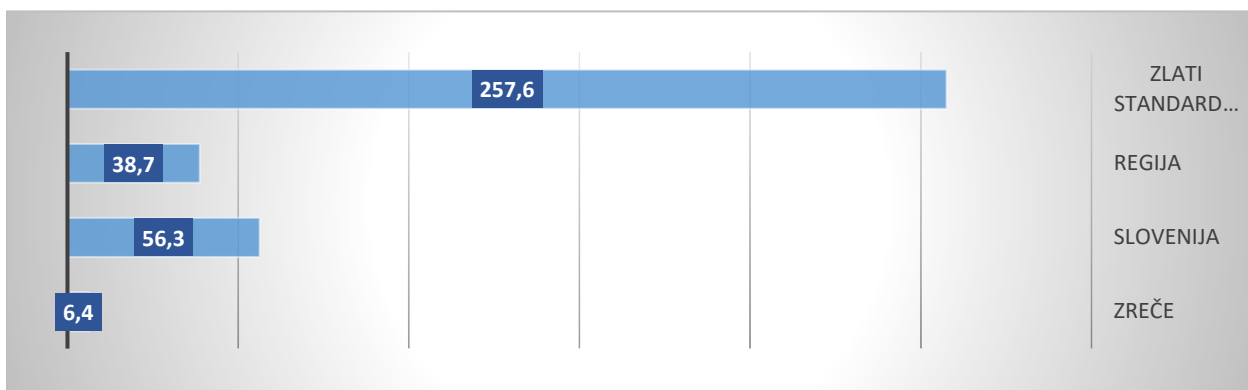
SPODBUJANJE PODJETNIŠTVA

Dodatni kazalnik uspešnosti: odhodki za spodbujanje malega gospodarstva

KAZALNIK AKTIVNOSTI	
Oznaka:	G7A
Časovni okvir:	pet let
Enota:	vrednost v €

	vrednost kazalnika	Uvrstitev - Slovenija	Uvrstitev - regija (33 občin)
Zreče	6,4	144	22

	vrednost	doseganje v odstotkih
Zlati standard	257,6	2%
Slovensko povprečje	56,3	11%
Povprečje regije	38,7	16%

OPIS KAZALNIKA IN NAČIN IZRAČUNA

Proračunska sredstva porabljena za spodbujanje malega gospodarstva v petih letih, preračunana na prebivalca.

Uporabili smo postavko 14029001 po enotnem kontnem načrtu. Podatek je kumulativne narave: petletna vsota sredstev je deljena s povprečnim številom prebivalcev v merjenem obdobju.

MERJENO OBDOBJE

2013 - 2017

VIR IZVIRNIH PODATKOV, UPORABLJENIH ZA IZRAČUNE:

Poraba proračunskih sredstev: Ministrstvo za finance (Zaključni računi občin)

Število prebivalcev: SURS

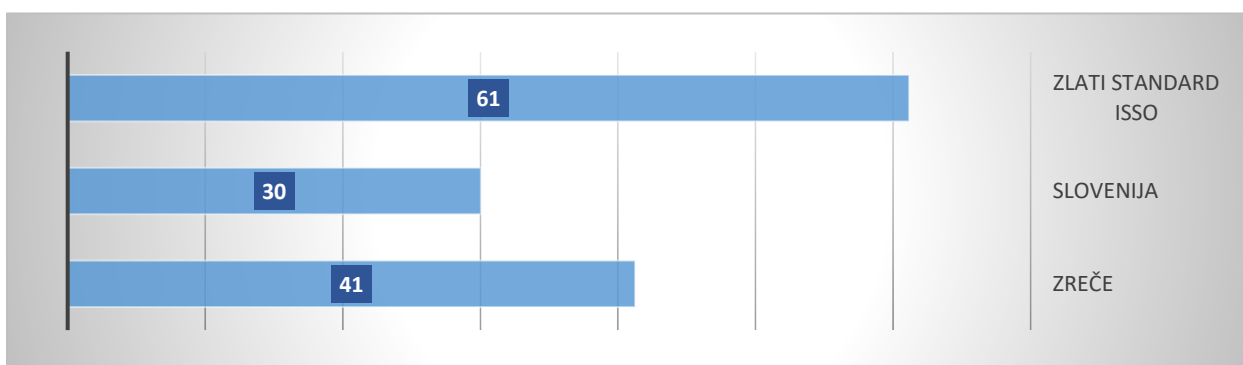
INDEKS HITRO RASTOČIH PODJETIJ

Dodatni kazalnik uspešnosti

KAZALNIK STANJA	
Oznaka:	G8S
Časovni okvir:	pet let
Enota:	indeks

	vrednost kazalnika	Uvrstitev - Slovenija	Uvrstitev - regija (33 občin)
Zreče	41	41	7

	vrednost	doseganje v odstotkih
Zlati standard	61	67%
Slovensko povprečje	30	137%

	ŠTEVILO HITRO RASTOČIH PODJETIJ	DELEŽ HITRO RASTOČIH PODJETIJ
Zreče	18	6,4%
Slovensko povprečje	25,31	4,4%
Regija	18,55	4,2%
Zlati standard	131,5	9,0%

OPIS KAZALNIKA IN NAČIN IZRAČUNA

Indeks števila in deleža hitro rastočih podjetij v gospodarstvu.

Indeks nam pokaže, koliko hitro rastočih podjetij (HRP) nastane v občini. Kazalnik nam daje drug pogled za oceno podjetniške klime v nekem okolju. Pomen hitro rastočih podjetij (oziroma tako imenovanih gazel) za uspešnost nekega okolja so odkrili že v sedemdesetih in osemdesetih letih 20.stoletja: prav hitro rastoča podjetja v razvitih okoljih prispevajo največ novih zaposlitev in so med glavnimi gonili uspešnega gospodarskega razvoja.

Za izračun indeksa smo uporabili redno raziskavo HRP, ki jo pripravlja AJPEŠ. Avtorji za določitev HRP uporabljajo kriterije Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo. Za uvrstitev med HRP mora

podjetje v petih letih podvojiti prihodke, ob tem pa dosegati tudi vrsto meril uspešnosti. Prav tako so izločena zelo majhna podjetja in subjekti v nekaterih dejavnostih.

Za izračun indeksa smo uporabili podatke AJPes o številu HRP po občinah ter o deležu HRP med vsemi gospodarskimi subjekti v občinah. Med gospodarskimi subjekti, ki jih upošteva analiza AJPes, so tako gospodarske družbe kot samostojni podjetniki.

Indeks v analizi ISSO je sestavljen iz dveh indeksov. Prvi je izračunan s pomočjo absolutnega števila HRP v neki občini, drugi pa iz relativnega deleža HRP med gospodarskimi subjekti v kraju. Vrednosti so normalizirane.

MERJENO OBDOBJE

2013 - 2017

VIR IZVIRNIH PODATKOV, UPORABLJENIH ZA IZRAČUNE:

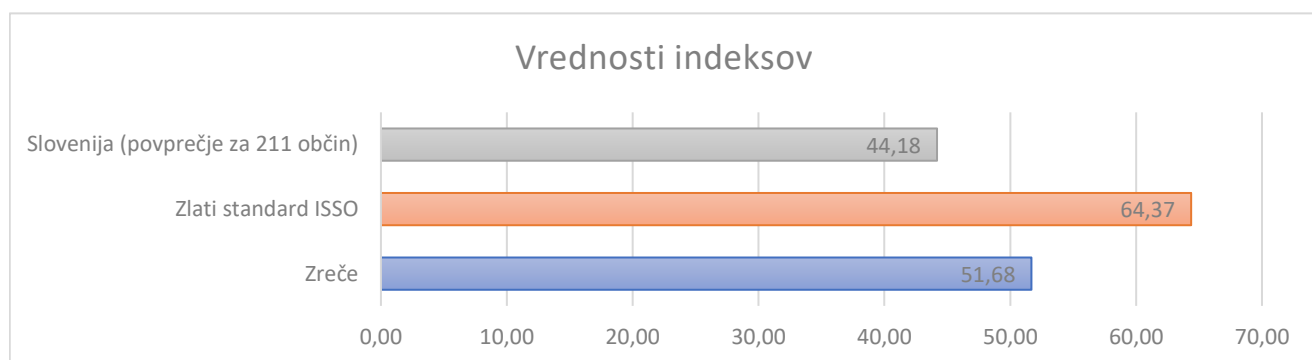
AJPES: Podatki o hitro rastočih podjetjih v obdobju 2013 – 2017, oktober 2018.

04 TRG DELA

Sestavljeni indeks

Zreče	51,68	doseganje zlatega standarda	80%
		doseganje slovenskega povprečja	117%

Uvrstitev:	55		
3. decil		nadpovprečna uvrstitev	

Indeks: trg dela

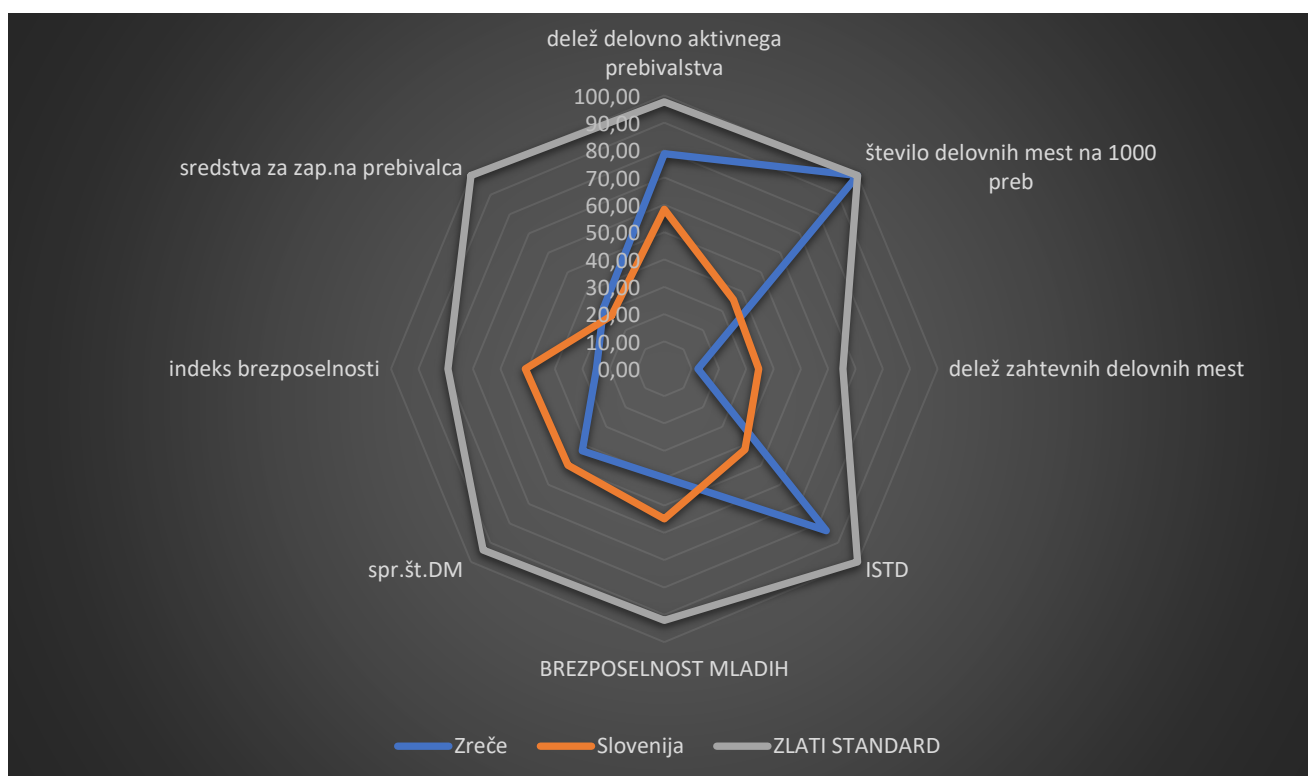
Indeks trga dela združuje kazalnike zaposlenosti prebivalstva in števila ter kakovosti delovnih mest v kraju. Osnovni kazalnik zaposlenosti prebivalstva dopolnjujeta indeks brezposelnosti in delež brezposelnih mladih. Ob relativnem številu delovnih mest indeks vsebuje tudi kazalnik o njihovi kakovosti, o deležu najzahtevnejših delovnih mest. Podobo dopolnjuje indeks samozadostnosti trga dela, ki nam pove, kolikšen delež zaposlenih prebivalcev ima zaposlitev v domačem kraju.

Indeks je izračunan s pomočjo osmih kazalnikov v dveh skupinah: ob štirih kritičnih kazalnikih uspešnosti sliko dopolnjujejo štirje spremljevalni kazalniki.

Indeks tvori pet kazalnikov stanja, po en kazalnik spremembe in aktivnosti ter indeks (brezposelnost), ki združuje stanje in dinamiko spremembe.

Kritični kazalniki uspeha

kazalnik		uvrstitev	indeks
Zaposlenost prebivalstva	■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■	44	78,68
Razvitost trga dela	■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■	7	100,00
Dinamika trga dela	■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■	142	42,45
Kakovost delovnih mest	■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■	194	12,32

Komentar

Vrednost sestavljenega trga dela je za Zreče zelo ugodna in Zreče so glede na ta indeks uvrščene v zgornjo četrtino slovenskih občin. Podrobnejši pogled razkrije bolj kompleksno podobo, ki nikakor ni enoznačna. Na eni strani imamo naravnost izjemno število delovnih mest. Le šest občin v Sloveniji ima več delovnih mest na 1.000 prebivalcev od Zreč. Ta uvrstitev ima še večjo težo, ker gre za manjši kraj, ki je razmeroma oddaljen od središča. S tem številom delovnih mest se družijo zelo visoka stopnja zaposlenosti prebivalstva in visoka raven samopozadosti trga dela - Zreče so izrazito delovna občina, ki nudi zaposlitve tudi prebivalcem sosednjih krajev.

Ob tako visokem številu delovnih mest ne preseneča, da je rast na tem področju umirjena - kot pozitivno lahko ocenimo že to, da število še naprej narašča. Kar pa bolj bje v oči, je struktura delovnih mest. Le 13 odstotkov delovnih mest sodi med zahtevnejša strokovna ali vodstvena dela - to ni le precej pod slovenskim, ampak tudi pod regijskim povprečjem. Tudi stopnja brezposelnosti mladih je dokaj velika. Nenavadno je, da je ob tako velikem številu delovnih mest in zelo dobri stopnji zaposlenosti, tudi število iskalcev zaposlitve nadpovprečno. Ob tem se to število zmanjšuje precej počasneje kot v večini drugih krajev. Ti kazalniki razkrivajo strukturne težave trga dela v kraju.

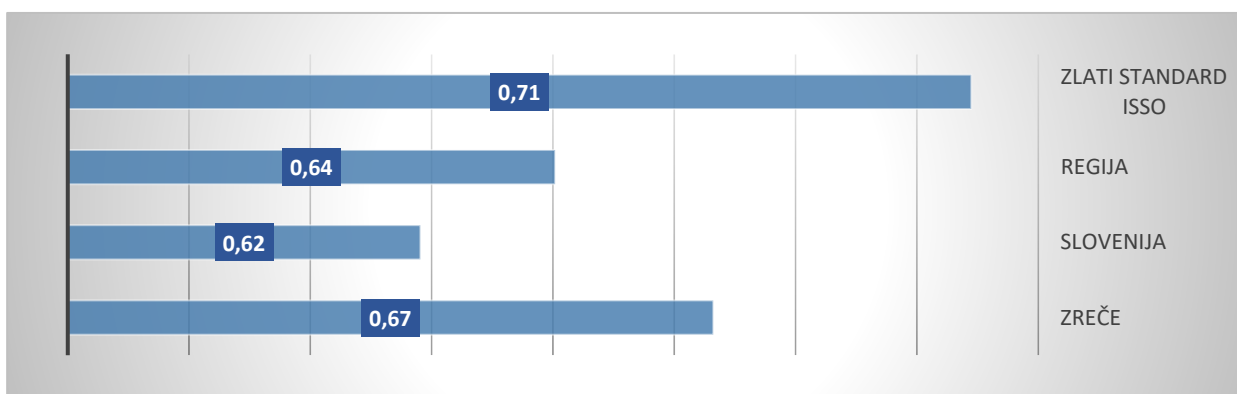
ZAPOSLENOST PREBIVALSTVA

Kritični kazalnik uspešnosti: stopnja zaposlenosti

KAZALNIK STANJA	
Oznaka:	TD1S
Časovni okvir:	zadnji podatek
Enota:	delež

	vrednost kazalnika	Uvrstitev - Slovenija	Uvrstitev - regija (33 občin)
Zreče	0,67	44	4

	vrednost	doseganje v odstotkih
Zlati standard	0,71	94%
Slovensko povprečje	0,62	108%
Povprečje regije	0,64	104%

OPIS KAZALNIKA IN NAČIN IZRAČUNA

Zaposleni prebivalci občine kot delež delovno aktivne populacije.

Delež zaposlenih prebivalcev v delovno aktivni populaciji – torej glede na število prebivalcev, starih od 15 do 64 let – nam pokaže stopnjo zaposlenosti prebivalstva. Daje nam drugačno podobo od stopnje brezposelnosti, ki izhaja iz števila registriranih iskalcev zaposlitve.

Delovno aktivno prebivalstvo zajema vse zaposlene in samozaposlene osebe, ki so obvezno socialno zavarovane. Število vključuje tudi bolniško odsotne osebe, osebe na porodniškem dopustu ali tiste, ki niso zaposleni za polni delovni čas. Po drugi strani definicija delovne aktivnosti ne vključuje tistih, ki delajo prek podjemne ali avtorske pogodbe, študentskega dela ali oseb, ki delajo v tujini.

Kazalnik je izračunan tako, da skupno število zaposlenih prebivalcev kraja delimo s številom prebivalcev, starih med 15 in 64 let.

MERJENO OBDOBJE

Stanje 30.6.2018

VIR IZVIRNIH PODATKOV, UPORABLJENIH ZA IZRAČUNE:

SURS: Delovno aktivno prebivalstvo po občinah delovnega mesta

SURS: Prebivalstvo po velikih in petletnih starostnih skupinah in spolu, občine, Slovenija, polletno

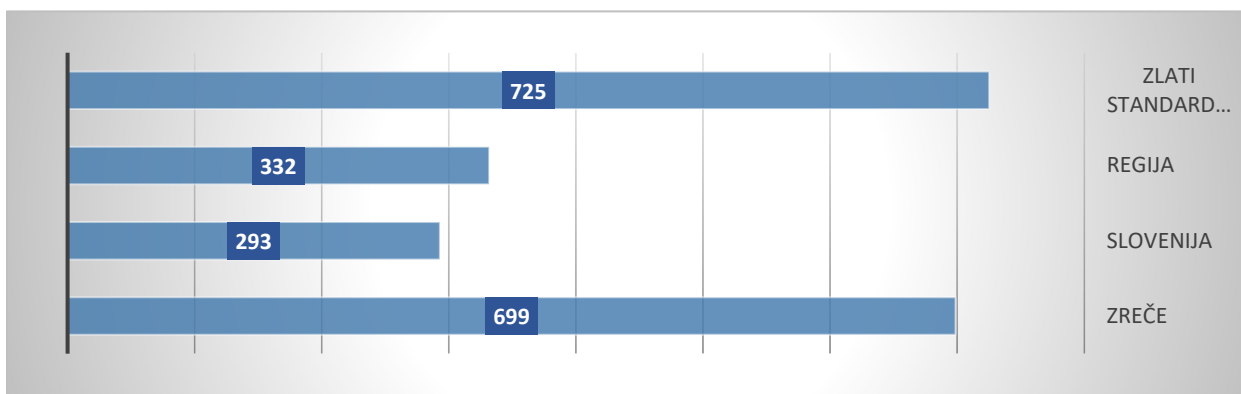
RAZVITOST TRGA DELA

Kritični kazalnik uspešnosti: število delovnih mest

KAZALNIK STANJA	
Oznaka:	TD2S
Časovni okvir:	zadnji podatek
Enota:	število na 1.000 prebivalcev

	vrednost kazalnika	Uvrstitev - Slovenija	Uvrstitev - regija (33 občin)
Zreče	699	7	2

	vrednost	doseganje v odstotkih
Zlati standard	725	96%
Slovensko povprečje	293	239%
Povprečje regije	332	211%

OPIS KAZALNIKA IN NAČIN IZRAČUNA

Število delovnih mest v občini na 1.000 prebivalcev.

Število delovnih mest je ključni kazalnik razvitosti trga dela: pokaže nam atraktivnost kraja za delodajalce, prebivalcem pa daje informacijo o zmožnosti kraja, da nudi zaposlitve.

Kazalnik je izračunan tako, da skupno število delovnih mest v občini delimo s številom prebivalcev.

MERJENO OBDOBJE

Stanje 30.6.2018

VIR IZVIRNIH PODATKOV, UPORABLJENIH ZA IZRAČUNE:

SURS: Delovno aktivno prebivalstvo po občinah zaposlitve.

SURS: Prebivalstvo po starosti in spolu, občine, Slovenija, polletno.

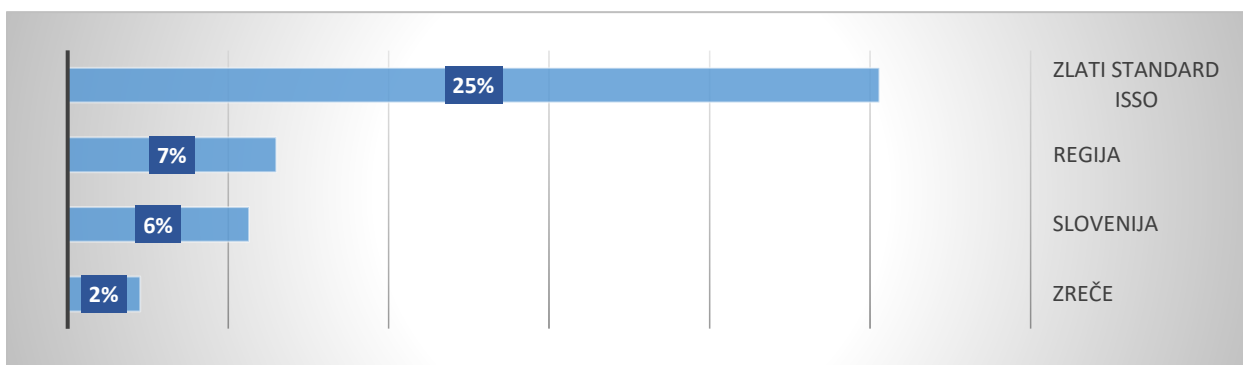
DINAMIKA TRGA DELA

Kritični kazalnik uspešnosti: rast števila delovnih mest

DINAMIČNI KAZALNIK	
Oznaka:	TD6DI
Časovni okvir:	pet let
Enota:	odstotek

	vrednost kazalnika	Uvrstitev - Slovenija	Uvrstitev - regija (33 občin)
Zreče	2,3%	142	23

	vrednost	doseganje v odstotkih
Zlati standard	25,3%	9%
Slovensko povprečje	5,6%	40%
Povprečje regije	6,5%	287%

OPIS KAZALNIKA IN NAČIN IZRAČUNA

Sprememba števila delovnih mest v občini v petih letih v odstotkih.

Rast števila delovnih mest je ključni kazalnik dinamike trga dela.

MERJENO OBDOBJE

2014-2018, (junij)

VIR IZVIRNIH PODATKOV, UPORABLJENIH ZA IZRAČUNE:

SURS: Delovno aktivno prebivalstvo po občinah zaposlitve.

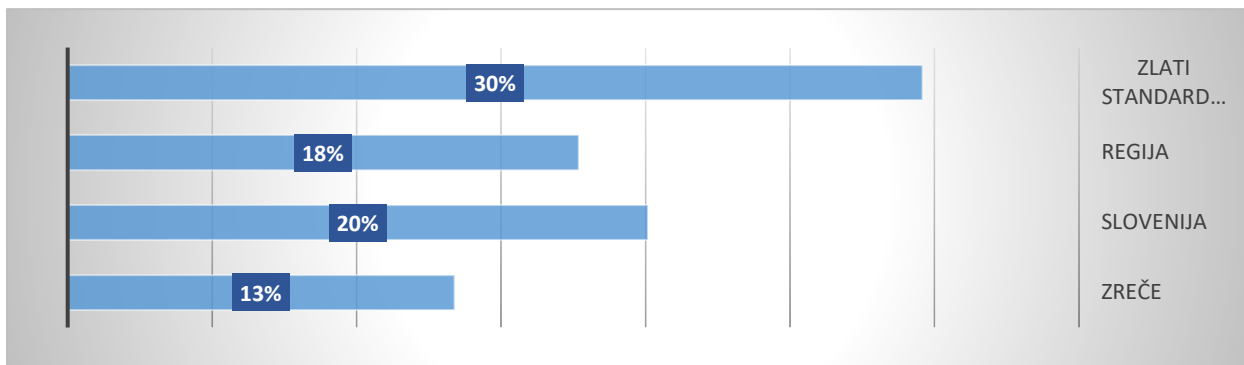
KAKOVOST DELOVNIH MEST

Kritični kazalnik uspešnosti: delež najzahtevnejših poklicev

KAZALNIK STANJA	
Oznaka:	TD3S
Časovni okvir:	5 let
Enota:	odstotek

	vrednost kazalnika	Uvrstitev - Slovenija	Uvrstitev - regija (33 občin)
Zreče	13,4%	194	27

	vrednost	doseganje v odstotkih
Zlati standard	29,6%	45%
Slovensko povprečje	20,1%	67%
Povprečje regije	17,7%	76%

OPIS KAZALNIKA IN NAČIN IZRAČUNA

Delež najzahtevnejših poklicev v skupnem številu delovnih mest.

Kazalnik nam pokaže strukturo delovnih mest prek deleža najzahtevnejših poklicev: vodstvenih in strokovnih delovnih mest. Na ta način dobimo osnovni vpogled v kakovost delovnih mest na lokalnem trgu dela.

Kazalnik izračunamo tako, da število zaposlenih s poklici prve in druge skupine po standardni klasifikaciji poklicev (vodstveni in strokovni poklici) delimo s skupnim številom delovnih mest.

MERJENO OBDOBJE

Stanje 31.12.2017

VIR IZVIRNIH PODATKOV, UPORABLJENIH ZA IZRAČUNE:

SURS: Delovno aktivno prebivalstvo

Standardna klasifikacija poklicev: 2008 (SKP-08)

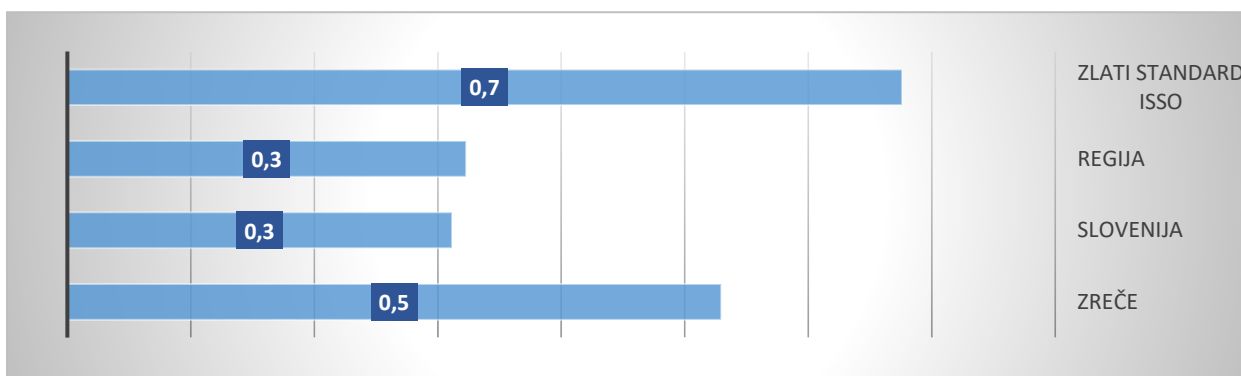
INDEKS SAMOZADOSTNOSTI TRGA DELA

Dodatni kazalnik uspešnosti

KAZALNIK STANJA	
Oznaka:	TD4S
Časovni okvir:	zadnje leto
Enota:	delež

	vrednost kazalnika	Uvrstitev - Slovenija	Uvrstitev - regija (33 občin)
Zreče	0,53	24	5

	vrednost	doseganje v odstotkih
Zlati standard	0,68	78%
Slovensko povprečje	0,31	170%
Povprečje regije	0,32	164%

OPIS KAZALNIKA IN NAČIN IZRAČUNA

Delež zaposlenih prebivalcev z delovnim mestom v domačem kraju.

Kazalnik nam pokaže zmožnost nekega lokalnega okolja, da nudi zaposlitev svojim prebivalcem. Po drugi strani nam kazalnik pokaže raven dnevnih delovnih migracij iz občine. Indikator daje posredno tudi sliko o kakovosti življenja in o okolju: dnevne delovne migracije pomenijo obremenitev za ljudi, za infrastrukturo in za okolje.

MERJENO OBDOBJE

Stanje 31.12.2017

VIR IZVIRNIH PODATKOV:

SURS: Delež delovno aktivnega prebivalstva (brez kmetov), katerih delovno mesto je v občini prebivališča.

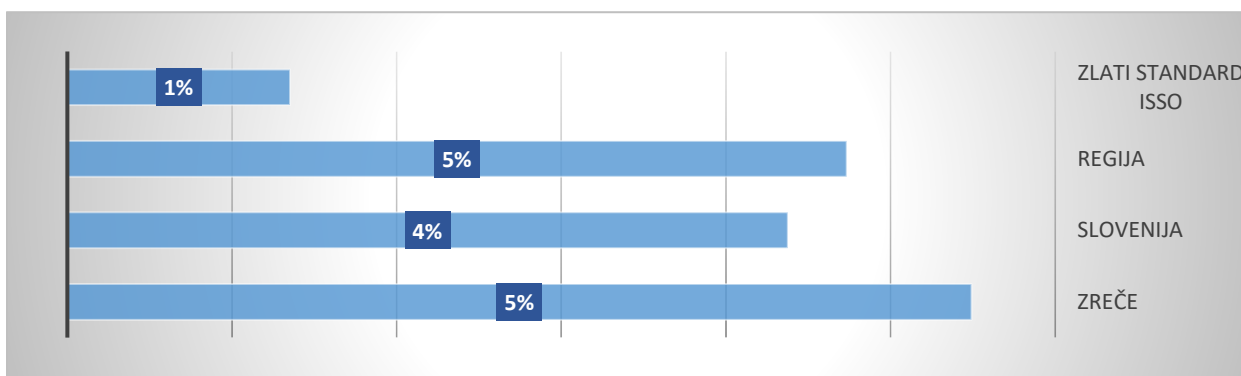
BREZPOSELNOST MLADIH

Dodatni kazalnik uspešnosti

KAZALNIK STANJA	
Oznaka:	TD55
Časovni okvir:	zadnje leto
Enota:	delež v odstotkih

	vrednost kazalnika	Uvrstitev - Slovenija	Uvrstitev - regija (33 občin)
Zreče	5,5%	169	27

	vrednost	doseganje v odstotkih
Zlati standard	1,4%	406%
Slovensko povprečje	4,4%	126%
Povprečje regije	4,7%	116%

OPIS KAZALNIKA IN NAČIN IZRAČUNA

Stopnja brezposelnosti v starostni skupini 15-29 let.

Kazalnik nam pokaže stopnjo brezposelnosti v kritični skupini na trgu dela, torej med mladimi. Gre za skupino, ki je posebej občutljiva in pomembna za razvoj, ob tem pa nam kazalnik stopnje brezposelnosti mladih nudi pomemben vpogled v fleksibilnost in dinamiko lokalnega trga dela. Kazalnik izračunamo tako, da število mladih iskalcev zaposlitve delimo s številom prebivalcev v enaki starostni skupini (15 – 29 let).

MERJENO OBDOBJE

Stanje junij 2018

VIR IZVIRNIH PODATKOV, UPORABLJENIH ZA IZRAČUNE:

Število iskalcev zaposlitve: Zavod za zaposlovanje RS

Število prebivalcev v starostni skupini 15-29 let: SURS

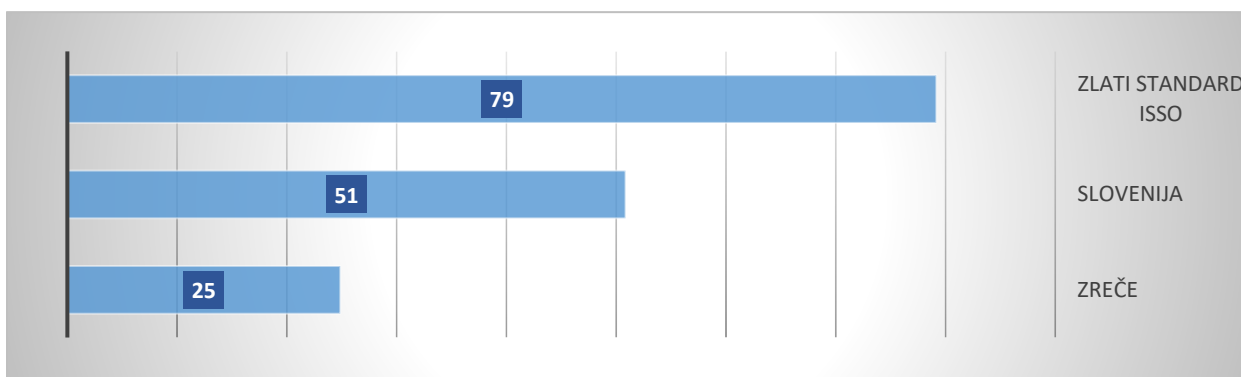
BREZPOSELNOST

Dodatni kazalnik uspešnosti: indeks brezposelnosti

KAZALNIK STANJA	
DINAMIČNI KAZALNIK	
Oznaka:	TD7SDI
Časovni okvir:	5 let
Enota:	indeks

	vrednost kazalnika	Uvrstitev - Slovenija	Uvrstitev - regija (33 občin)
Zreče	24,9	199	32

	vrednost	doseganje v odstotkih
Zlati standard	79,2	31%
Slovensko povprečje	50,8	49%

	stopnja brezposelnosti	sprememba števila brezposelnih
Zreče	9,4	-1,4
Slovensko povprečje	8,2	-4,3
Regija	8,5	-4,2

Kombinirani indeks stopnje in dinamike brezposelnosti

Indeks nam z enim številom pokaže stanje na področju brezposelnosti: tako stopnjo kot dinamiko sprememb.

Indeks je izračunan kot povprečna vrednost dveh indeksiranih vrednosti (za stopnjo brezposelnosti in za dinamiko sprememb).

MERJENO OBDOBJE

Stanje: september2018; Sprememba: 2014 – 2018 (september)

VIR IZVIRNIH PODATKOV, UPORABLJENIH ZA IZRAČUNE:

Zavod za zaposlovanje RS

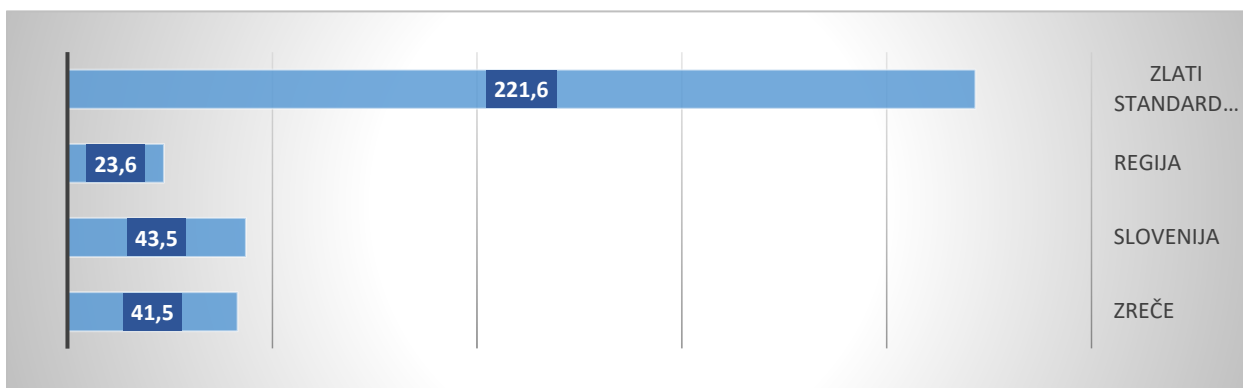
SPODBUJANJE ZAPOSLOVANJA

Dodatni kazalnik uspešnosti: odhodki za spodbujanje zaposlovanja

KAZALNIK AKTIVNOSTI	
Oznaka:	TD8A
Časovni okvir:	pet let
Enota:	vrednost v €

	vrednost kazalnika	Uvrstitev - Slovenija	Uvrstitev - regija (33 občin)
Zreče	41,5	69	6

	vrednost	doseganje v odstotkih
Zlati standard	221,6	19%
Slovensko povprečje	43,5	95%
Povprečje regije	23,6	176%

OPIS KAZALNIKA IN NAČIN IZRAČUNA

Proračunska sredstva porabljena za spodbujanje zaposlovanja v petih letih, preračunana na prebivalca.

Uporabili smo postavko 1003 po enotnem kontnem načrtu (Aktivna politika zaposlovanja). Podatek je kumulativne narave: petletna vsota sredstev je deljena s povprečnim številom prebivalcev v merjenem obdobju.

MERJENO OBDOBJE

2013 - 2017

VIR IZVIRNIH PODATKOV, UPORABLJENIH ZA IZRAČUNE:

Poraba proračunskih sredstev: Ministrstvo za finance (Zaključni računi občin)

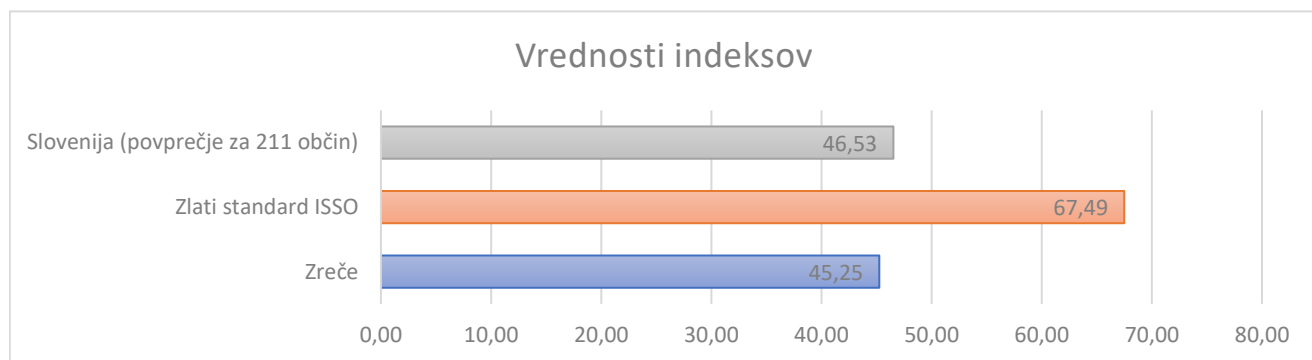
Število prebivalcev: SURS

05 IZOBRAZBA

Sestavljeni indeks

Zreče	45,25	doseganje zlatega standarda	67%
		doseganje slovenskega povprečja	97%

Uvrstitev:	128		
7. decil		rahlo podpovprečna uvrstitev	

Indeks: izobrazba

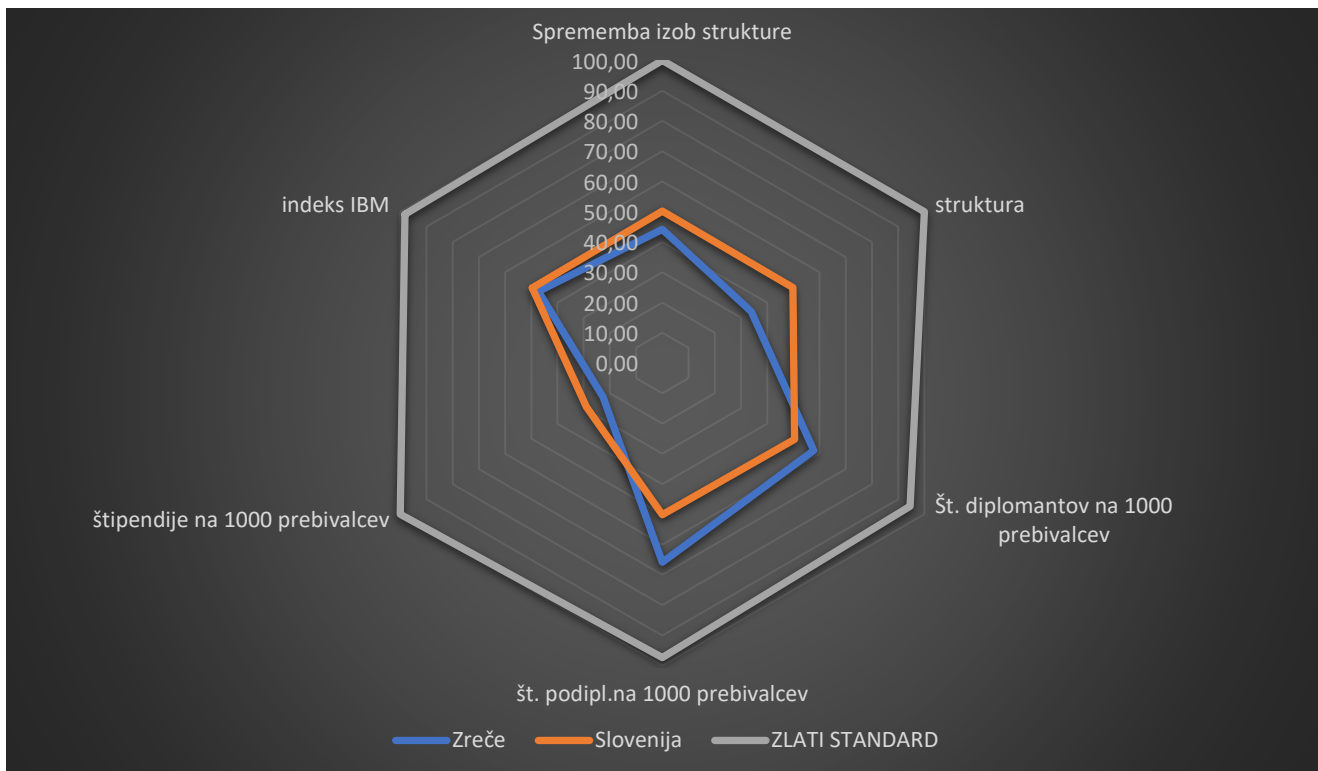
Indeks izobrazbe vključuje kazalnike, povezane z izobrazbeno strukturo, s študijskimi aktivnostmi prebivalstva in spodbudami občine za izobraževanje na terciarni stopnji. Posebno področje, vključeno v indeks, je beg možganov: kazalnik, ki nam pove, v kolikšni meri študijske aktivnosti prebivalcev vplivajo na izobrazbeno strukturo v kraju.

Indeks je izračunan s pomočjo šestih kazalnikov v dveh skupinah: ob treh kritičnih kazalnikih uspešnosti sliko dopolnjujejo trije spremljevalni kazalniki.

Indeks tvorijo štirje kazalniki stanja in po en kazalnik spremembe ter aktivnosti.

Kritični kazalniki uspeha

kazalnik		uvrstitev	indeks
Izobrazbena struktura	■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■	163	33,92
Študijska aktivnost prebivalstva	■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■	82	57,78
Indeks bega možganov	■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■	113	47,26

Izobrazbena struktura zaposlenih prebivalcev Zreč je nekoliko pod slovenskim povprečjem. To velja tudi za dinamiko, s katero se ta struktura spreminja. Glede na delež diplomantov, ki pa je nekoliko nad povprečjem, bi lahko v naslednjem obdobju prišlo do rahlega zasuka v gibanju in hitrejšega izboljševanja izobrazbene strukture. Zanimivo je, da je odstopanje posebej veliko pri mladih doktorjih znanosti - glede na njihov delež so Zreče uvrščene v zgornjo četrtino slovenskih občin. Glede na podobo, ki jo dajejo ti kazalniki, bi lahko sklepali, da vprašanje bega možganov sodi med ključna strateška področja: ali bo Zrečam uspelo privabiti mlade strokovnjake po zaključenem študiju nazaj v kraj in kako bo občini to uspelo. Zaenkrat so Zreče po vrednosti indeksa bega možganov uvrščene nekje v zlato sredino. Vprašanje bega možganov je tesno povezano s strukturnimi problemi, ki smo jih razkrili na področju trga dela.

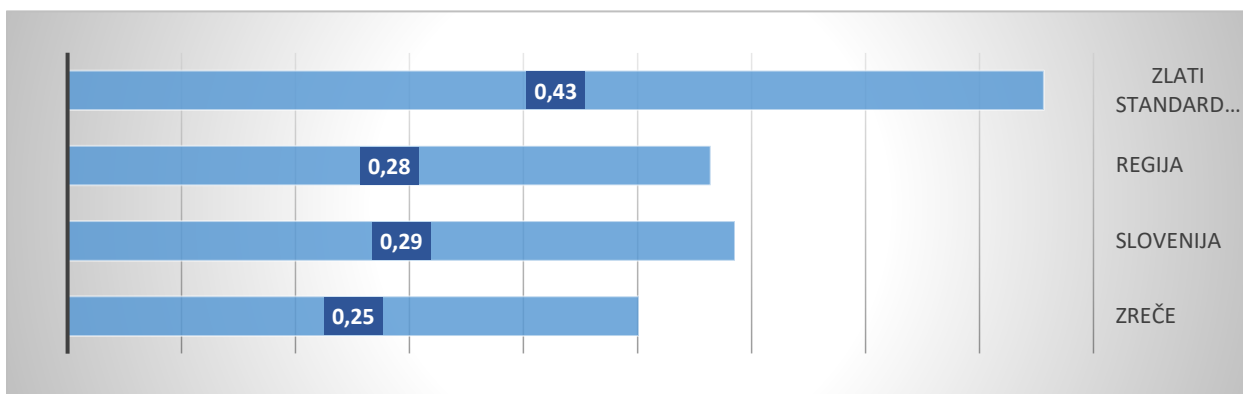
IZOBRAZBENA STRUKTURA

Kritični kazalnik uspešnosti

KAZALNIK STANJA	
Oznaka:	I2S
Časovni okvir:	zadnje leto
Enota:	odstotek

	vrednost kazalnika	Uvrstitev - Slovenija	Uvrstitev - regija (33 občin)
Zreče	25,1%	163	26

	vrednost	doseganje v odstotkih
Zlati standard	42,8%	59%
Slovensko povprečje	29,3%	86%
Povprečje regije	28,2%	89%

OPIS KAZALNIKA IN NAČIN IZRAČUNA

Izobrazbena struktura: delež delovno aktivnega prebivalstva z bivališčem v občini in visoko ali višjo izobrazbo.

Delež zaposlenih oseb s terciarno stopnjo izobrazbe nam pomaga oceniti izobrazbeno strukturo v kraju. Kazalnik zajema le delovno aktivne prebivalce.

Kazalnik izračunamo tako, da število zaposlenih z visoko ali višjo izobrazbo delimo s skupnim številom delovno aktivnih prebivalcev z bivališčem v občini.

MERJENO OBDOBJE

Zadnje leto: 2017

VIR IZVIRNIH PODATKOV, UPORABLJENIH ZA IZRAČUNE:

SURS – podatki o delovno aktivnem prebivalstvu po občinah bivališča, izobrazbi in spolu.

Podatki so zajeti iz Statističnega registra delovno aktivnega prebivalstva (SRDAP). Ta se dopolnjuje oz. osvežuje s podatki iz obrazcev, ki urejajo prijave v socialna zavarovanja (M1,M2 in M3).

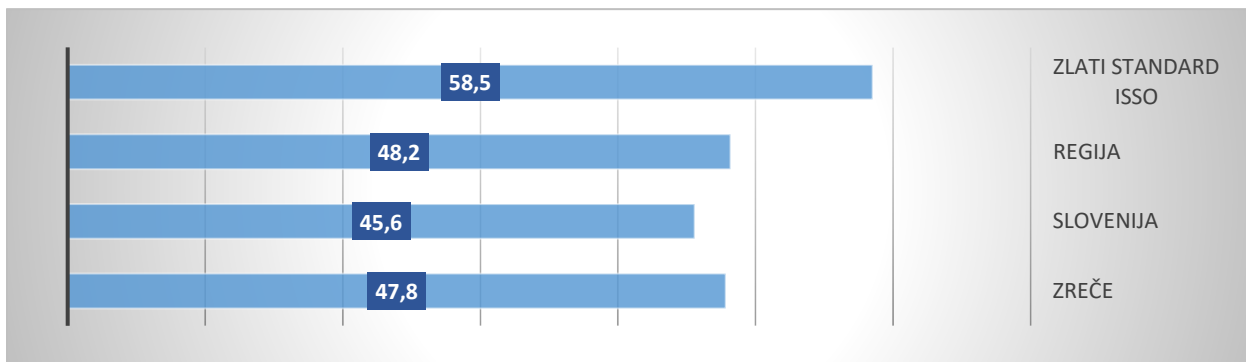
ŠTUDIJSKA AKTIVNOST PREBIVALSTVA

Kritični kazalnik uspešnosti: delež diplomantov

KAZALNIK STANJA	
Oznaka:	I3S
Časovni okvir:	zadnje leto z dosegljivimi podatki
Enota:	odstotek

	vrednost kazalnika	Uvrstitev - Slovenija	Uvrstitev - regija (33 občin)
Zreče	47,84	82	20

	vrednost	doseganje v odstotkih
Zlati standard	58,5	82%
Slovensko povprečje	45,6	105%
Povprečje regije	48,2	100,7%

OPIS KAZALNIKA IN NAČIN IZRAČUNA

Število podeljenih diplom prebivalcem s stalnim bivališčem v občini na 1000 prebivalcev. Kumulativni podatek za petletno obdobje.

Delež diplomantov je standardno merilo, ki nam kaže študijsko aktivnost prebivalcev. Merilo se od števila študentov loči po tem, da zajema tudi uspešnost.

Kazalnik izračunamo tako, da petletno vsoto podatkov o številu diplomantov preračunamo na 1.000 prebivalcev. Za indikator uporabljamo petletne kumulativne podatke, ker je podatek na enoletni ravni pri manjših krajih precej volatilen. Kot število prebivalcev je uporabljen povprečni podatek za petletno obdobje.

DODATNA OPOMBA

Strogo vzeto gre za število podeljenih diplom prebivalcem nekega kraja in ne za število oseb, ki so diplomirale. Števili se precej razlikujeta (študij na različnih stopnjah, vzporedni študij ipd.).

MERJENO OBDOBJE

Zadnjih pet let: 2013 - 2017

VIR IZVIRNIH PODATKOV, UPORABLJENIH ZA IZRAČUNE:

SURS: Diplomanti terciarnega izobraževanja po občini stalnega prebivališča.

SURS: Podatki o številu prebivalcev.

Podatki so zajeti iz Evidenčnega in analitskega informacijskega sistema za visoko šolstvo v Republiki Sloveniji (eVŠ).

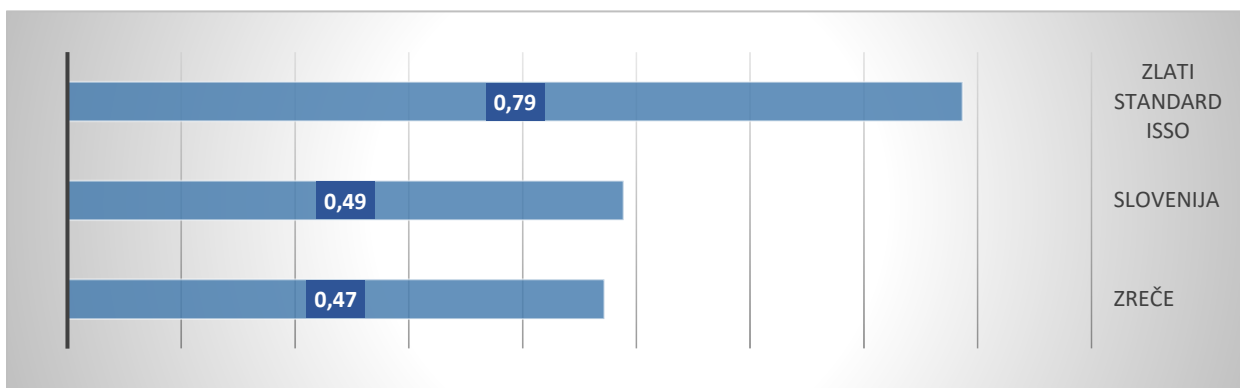
INDEKS BEGA MOŽGANOV

Kritični kazalnik uspešnosti

KAZALNIK STANJA	
Oznaka:	I6S
Časovni okvir:	pet let
Enota:	odstotek

	vrednost kazalnika	Uvrstitev - Slovenija	Uvrstitev - regija (33 občin)
Zreče	47,2%	113	19

	vrednost	doseganje v odstotkih
Zlati standard	78,7%	60%
Slovensko povprečje	48,9%	97%
Povprečje regije	49,6%	95%

Razmerje med spremembo izobrazbene strukture zaposlenih v občini in številom diplomantov. Izvedeni kazalnik, ki pomaga oceniti delež mladih izobražencev, ki se po zaključku šolanja ne vrnejo v domači kraj. Indeks primerja število diplomantov v obdobju 2012-2016 in spremembo izobrazbene strukture v kraju z enoletnim zamikom, torej v obdobju 2013 – 2017. Idealno razmerje bi bilo 100%: za toliko oseb, kot je zaključilo študij, se je povečalo število zaposlenih z univerzitetno izobrazbo – če bi imeli dejansko točen podatek o številu mladih, ki zaključijo študij. Toda tega podatka nimamo – kar objavlja SURS kot število »diplomantov«, je dejansko število izdanih diplom. To se ne ujema s številom oseb, ki zaključijo študij (posamezniki prejmejo dve diplomi – npr. za študijsko smer A in B, po diplomi prve stopnje študij nadaljujejo ipd.). Kazalnika torej ne smemo brati dobesedno – kot relativni kazalnik pa je dovolj zanesljiv pokazatelj, ki razkrije, v katere kraje se mladi izobraženci vračajo in v katere ne.

MERJENO OBDOBJE

Število diplomantov: 2012 – 2016

Sprememba izobrazbene strukture: 2013 – 2017.

VIR IZVIRNIH PODATKOV, UPORABLJENIH ZA IZRAČUNE:

SURS: Diplomanti terciarnega izobraževanja po občini stalnega prebivališča.

SURS: Podatki o delovno aktivnem prebivalstvu po občinah bivališča, izobrazbi in spolu.

Podatki o številu diplomantov so zajeti iz Evidenčnega in analitskega informacijskega sistema za visoko šolstvo v Republiki Sloveniji (eVŠ).

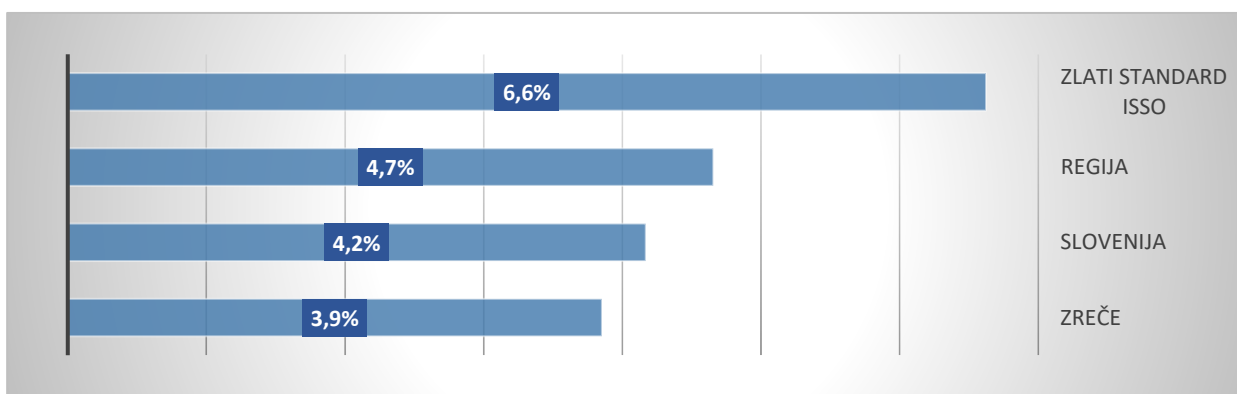
SPREMEMBA IZOBRAZBENE STRUKTURE

Dodatni kazalnik uspešnosti

DINAMIČNI KAZALNIK	
Oznaka:	I1DI
Časovni okvir:	5 let
Enota:	odstotne točke

	vrednost kazalnika	Uvrstitev - Slovenija	Uvrstitev - regija (33 občin)
Zreče	3,9%	121	22

	vrednost	doseganje v odstotkih
Zlati standard	6,6%	58%
Slovensko povprečje	4,2%	92%
Povprečje regije	4,7%	83%

OPIS KAZALNIKA IN NAČIN IZRAČUNA

Sprememba deleža delovno aktivnih prebivalcev z bivališčem v občini in visoko ali višjo izobrazbo v petih letih v odstotnih točkah.

Kazalnik nam pove, za koliko se je izboljšala izobrazbena struktura zaposlenih v petih letih. Je dinamična verzija kazalnika I2S, ki prikazuje izobrazbeno strukturo zaposlenih v zadnjem letu.

MERJENO OBDOBJE

Petletno obdobje med 2013 in 2017.

VIR IZVIRNIH PODATKOV, UPORABLJENIH ZA IZRAČUNE:

SURS: podatki o delovno aktivnem prebivalstvu po občinah bivališča, izobrazbi in spolu.

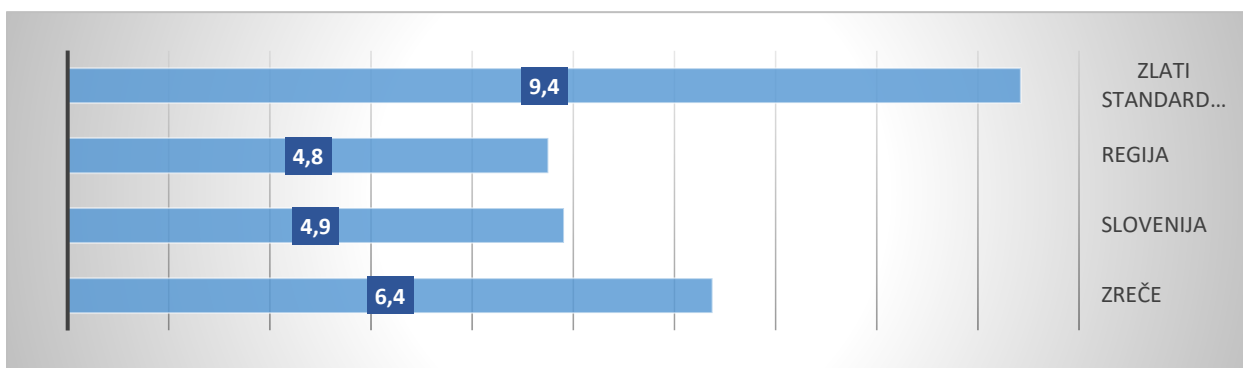
NOVI DOKTORJI ZNANOSTI

Dodatni kazalnik uspešnosti: delež novih doktorjev in magistrov znanosti

KAZALNIK STANJA	
Oznaka:	I4S
Časovni okvir:	10 let
Enota:	število na 1.000 prebivalcev

	vrednost kazalnika	Uvrstitev - Slovenija	Uvrstitev - regija (33 občin)
Zreče	6,4	55	7

	vrednost	doseganje v odstotkih
Zlati standard	9,4	68%
Slovensko povprečje	4,9	130%
Povprečje regije	4,8	134%

OPIS KAZALNIKA IN NAČIN IZRAČUNA

Število novih doktorjev in magistrov znanosti s stalnim bivališčem v občini na 1000 prebivalcev. Kumulativni podatek za desetletno obdobje.

Število podeljenih diplom prebivalcem s stalnim bivališčem v občini na 1000 prebivalcev. Kumulativni podatek za petletno obdobje.

Delež diplomantov podiplomskega študija je dodatno merilo študijske aktivnosti prebivalcev. Merilo se od števila študentov loči po tem, da zajema tudi uspešnost. magistri: predbolonjski naslov) Kazalnik izračunamo tako, da desetletno vsoto podatkov o številu diplomantov magistrskega študija (predbolonjski naslov) in doktorskega študija (bolonjski in predbolonjski naslov) preračunamo na 1.000 prebivalcev.

Za indikator uporabljamo desetletne kumulativne podatke, ker je podatek pri manjših krajih močno volatilni. Kot število prebivalcev je uporabljen povprečni podatek za desetletno obdobje.

DODATNA OPOMBA

Strogo vzeto gre za število podeljenih diplom prebivalcem nekega kraja in ne za število oseb, ki so diplomirale. Za razliko od običajnih diplom je v tem primeru razlika precej manjša.

MERJENO OBDOBJE

Zadnjih deset let: 2008 - 2017

VIR IZVIRNIH PODATKOV, UPORABLJENIH ZA IZRAČUNE:

SURS: Diplomanti terciarnega izobraževanja po občini stalnega prebivališča.

SURS: Podatki o številu prebivalcev.

Podatki so zajeti iz Evidenčnega in analitskega informacijskega sistema za visoko šolstvo v Republiki Sloveniji (eVŠ).

OBČINSKE ŠTIPENDIJE

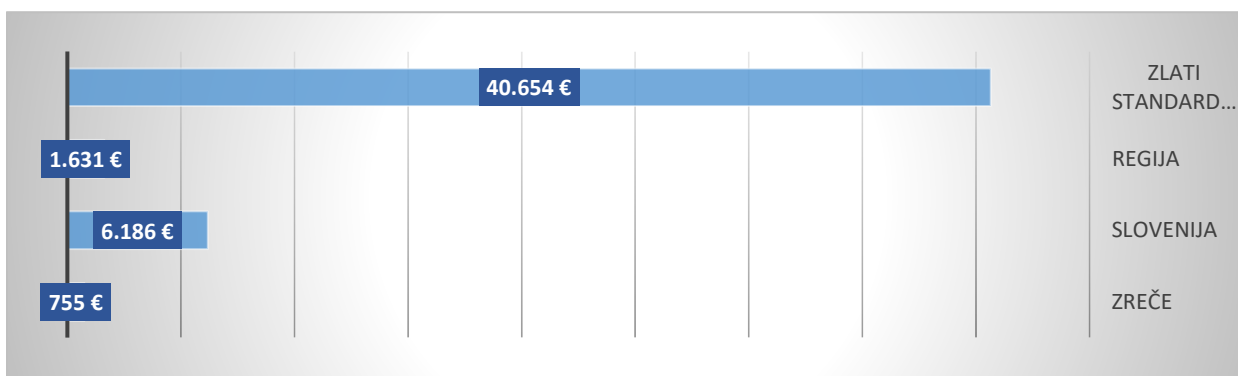
Dodatni kazalnik uspešnosti: študijske štipendije

KAZALNIK AKTIVNOSTI	
Oznaka:	I5A
Časovni okvir:	5 let
Enota:	vrednost v €

	vrednost kazalnika	Uvrstitev - Slovenija	Uvrstitev - regija (33 občin)
Zreče	755	110	18

	vrednost	doseganje v odstotkih
Zlati standard	40.654	2%
Slovensko povprečje	6.186	12%
Povprečje regije	1.631	46%

*vrednosti indeksov

OPIS KAZALNIKA IN NAČIN IZRAČUNA

Vsota izplačanih štipendij v petletnem obdobju, preračunana na 1000 prebivalcev.

Kazalnik je izračunan s pomočjo podatkov iz zaključnih računov občin. Uporabili smo podatek o odhodkih za štipendije s šifro 19069003 po enotnem kontnem načrtu v prikazu zaključnih računov po programski in ekonomski klasifikaciji.

MERJENO OBDOBJE

Pet let: 2013 - 2017

VIR IZVIRNIH PODATKOV, UPORABLJENIH ZA IZRAČUNE:

Zaključni računi občin: Ministrstvo za finance RS

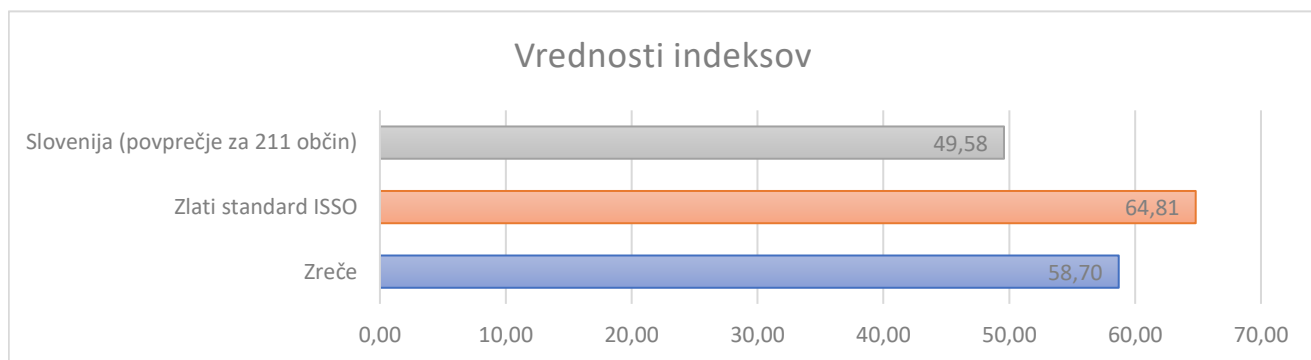
Število prebivalcev: SURS

06 ŽIVLJENJSKI STANDARD

Sestavljeni indeks

Zreče	58,70	doseganje zlatega standarda	91%
		doseganje slovenskega povprečja	118%

Uvrstitev:	29		
2. decil		nadpovprečna uvrstitev	

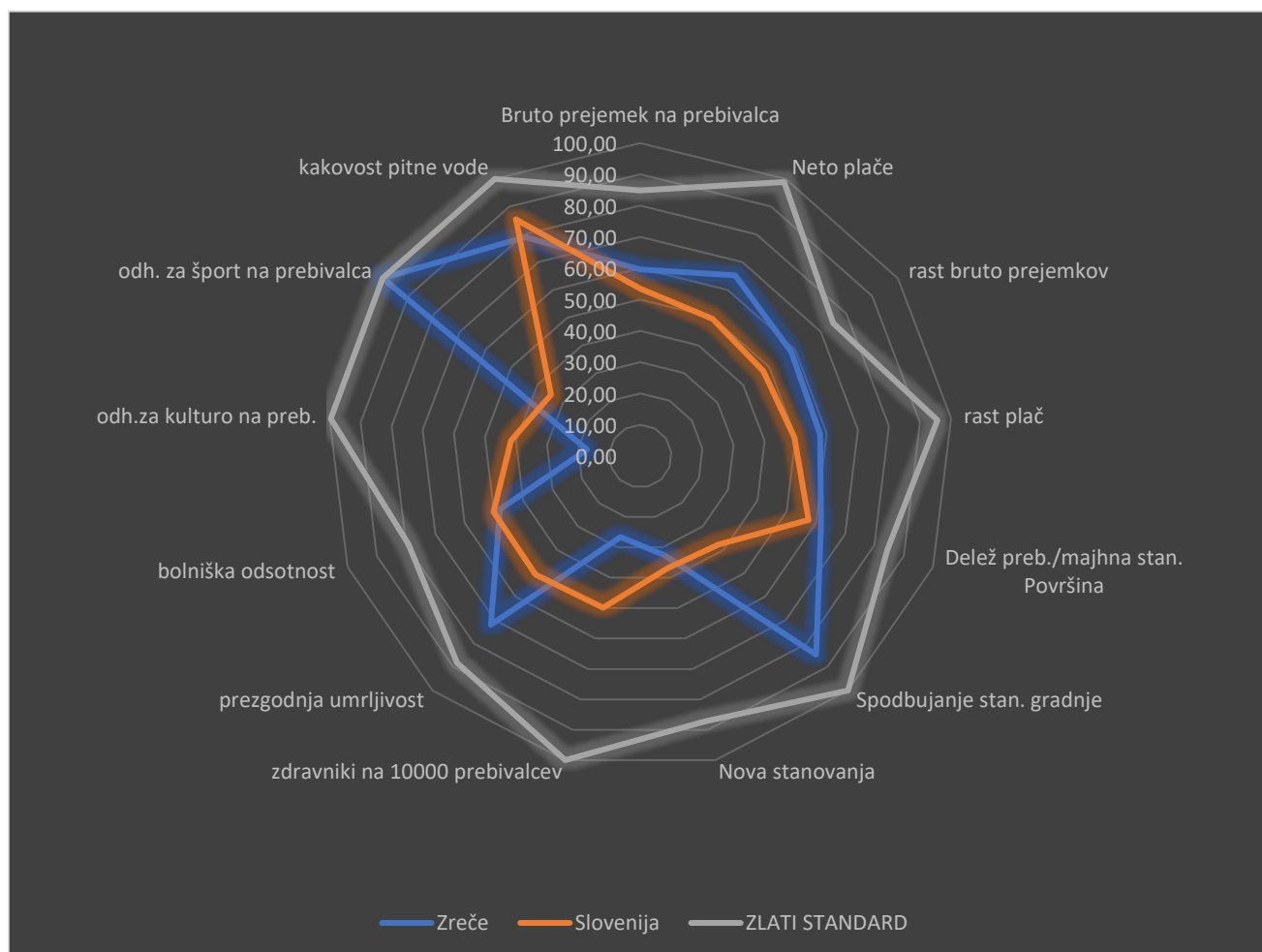
Indeks: življenjski standard

Indeks življenjskega standarda zajema štiri skupine kazalnikov, s katerimi spremljamo stanje na področju splošne blaginje prebivalstva v kraju, stanovanjskega in zdravstvenega standarda ter dodatnih elementov, ki vplivajo na kakovost življenja v kraju.

Indeks je izračunan s pomočjo trinajstih kazalnikov v dveh skupinah: ob petih kritičnih kazalnikih uspešnosti sliko dopolnjuje osem spremljevalnih kazalnikov.

Indeks sestavlja sedem kazalnikov stanja, trije kazalniki aktivnosti, in trije kazalniki spremembe.

Kritični kazalniki uspeha

[illegible]

Kazalniki kakovosti življenja kažejo, da kraj ponuja več od neokrnjene narave in turistične infrastrukture. Glede na vrednost sestavljenega indeksa je kakovost življenja v Zrečah za slovenskem razmere precej nadpovprečna - Zreče so med 30 kraji z najvišjo vrednostjo indeksa.

Napovprečno vrednost imajo tako statični kot dinamični kazalniki blaginje: plače in prejemki so torej napovprečni in se še razmeroma hitro povečujejo. Glavni kazalnik zdravja prebivalcev (stopnja prezgodnje umrljivosti) ima zelo ugodno vrednost. Raven bolniških odstotnosti je povprečna, nekoliko pa preseneča razmeroma slaba oskrba prebivalcev na ravni osnovnega zdravstva (število zdravnikov na 10.000 prebivalcev na območju upravne enote). Občina precej vloga v gradnjo novih stanovanj, raven stanovanjskega standarda pa je dokaj ugodna. Zanimivo podoba dajejo vlaganja občine na področji kulture in športa. Vlaganja na področje športa so izjemno visoka, kar je povsem v skladu z uspešno strategijo občine na področju športnega turizma. Na drugi strani pa Zreče izstopajo tudi po nizkih odhodkih za kulturo.

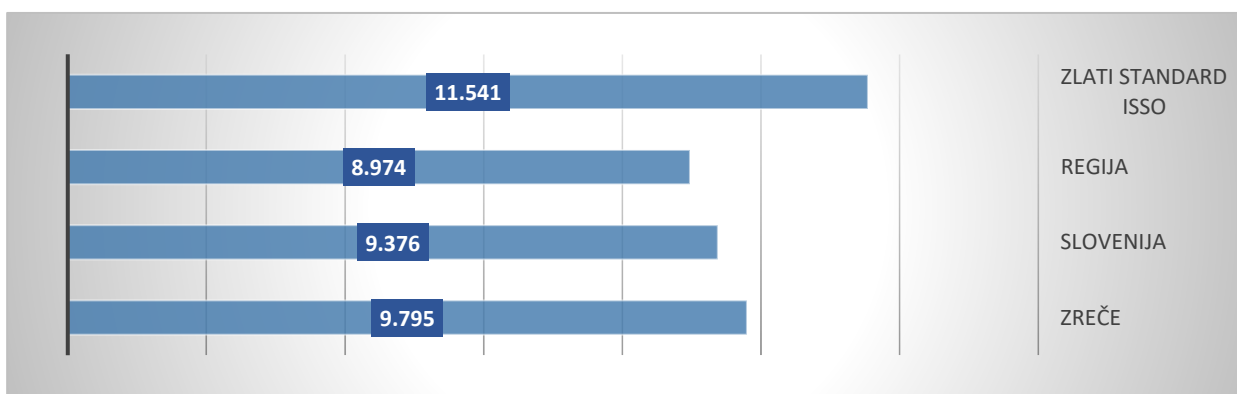
POVPREČNI LETNI PREJEMKI

Kritični kazalnik uspešnosti: letni bruto prejemki na prebivalca

KAZALNIK STANJA	
Oznaka:	Q1S
Časovni okvir:	zadnji podatek
Enota:	v €

	vrednost kazalnika	Uvrstitev - Slovenija	Uvrstitev - regija (33 občin)
Zreče	9.795	72	8

	vrednost	doseganje v odstotkih
Zlati standard	11.541	85%
Slovensko povprečje	9.376	104%
Povprečje regije	8.974	109%

OPIS KAZALNIKA IN NAČIN IZRAČUNA

Letni povprečni bruto prejemki na prebivalca v občini. Povprečni bruto prejemki so osnovni pokazatelj blaginje.

Med prejemke so vključeni vsi prihodki iz obrazca »Napoved za odmero dohodnine« – torej poleg plač tudi različne oblike honorarjev, pokojnine in podobno.

Vključena sta tudi "dohodek iz oddajanja premoženja v najem" in "dohodek iz dejavnosti, ugotovljen z upoštevanjem normiranih stroškov", kljub temu, da se od leta 2013 dalje ne vštevata več v letno osnovo za dohodnino.

Vrednost izračunajo na SURS s pomočjo podatkov o dohodnini.

MERJENO OBDOBJE

Zadnje leto: 2016

VIR:

SURS. Izhodiščni podatki: Ministrstvo za finance.

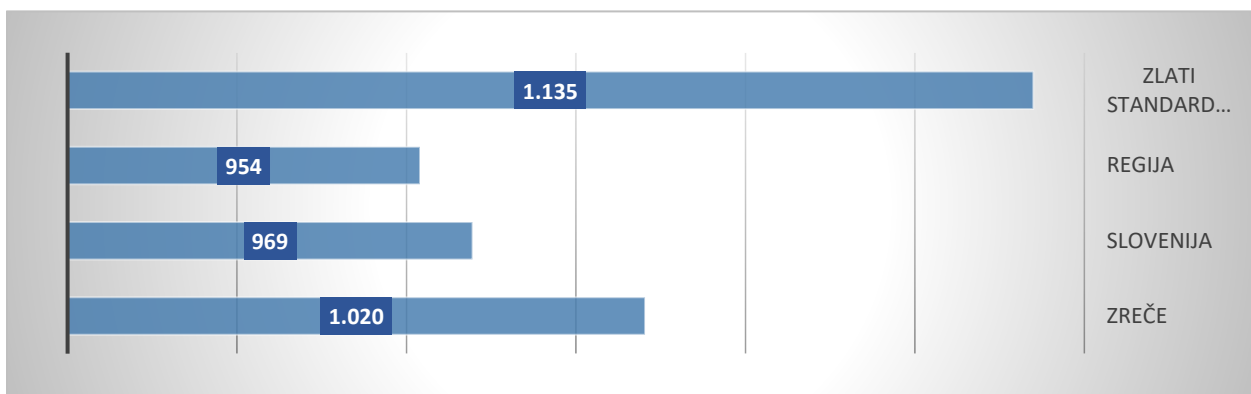
NETO PLAČE

Dodatni kazalnik blaginje: povprečne neto mesečne plače

KAZALNIK STANJA	
Oznaka:	Q2S
Časovni okvir:	zadnje leto
Enota:	v € na prebivalca

	vrednost kazalnika	Uvrstitev - Slovenija	Uvrstitev - regija (33 občin)
Zreče	1.020	49	6

	vrednost	doseganje v odstotkih
Zlati standard	1.135	90%
Slovensko povprečje	969	105%
Povprečje regije	954	107%

OPIS KAZALNIKA IN NAČIN IZRAČUNA

Povprečne neto mesečne plače, izplačane v občini.

MERJENO OBDOBJE

Junij 2018

VIR:
SURS.

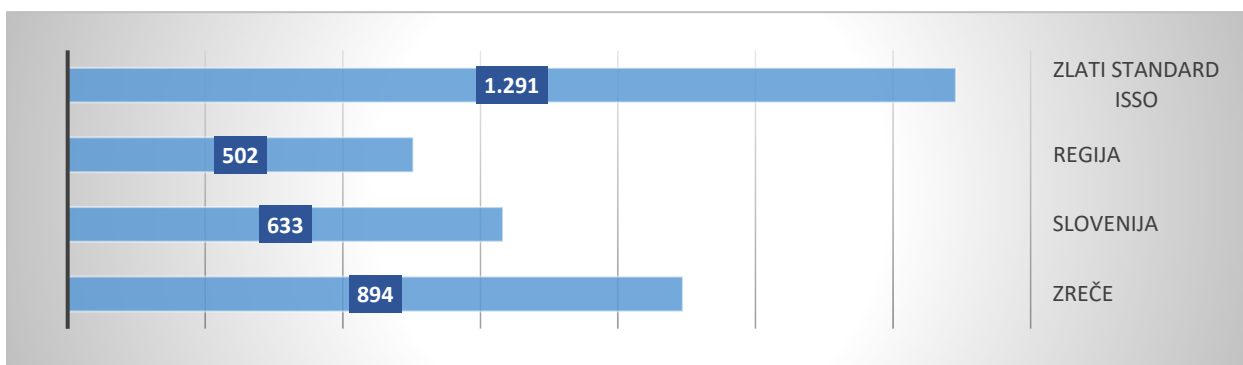
RAST POVPREČNIH PREJEMKOV

Dodatni kazalnik uspešnosti: za koliko so se povečali prejemki na posameznika

DINAMIČNI KAZALNIK	
Oznaka:	Q8DI
Časovni okvir:	pet let
Enota:	v €

	vrednost kazalnika	Uvrstitev - Slovenija	Uvrstitev - regija (33 občin)
Zreče	894	43	3

	vrednost	doseganje v odstotkih
Zlati standard	1.291	69%
Slovensko povprečje	633	141%
Povprečje regije	502	56,2%

OPIS KAZALNIKA IN NAČIN IZRAČUNA

Za koliko evrov so se povečali povprečni bruto prejemki na posameznika v petih letih. Podatek uporabljamo kot dodatni pokazatelj blaginje.

Rast letnih povprečni bruto prejemki na prebivalca v občini. Povprečni bruto prejemki so osnovni pokazatelj blaginje.

Med povprečne bruto prejemke na prebivalca v občini so vključeni vsi prihodki iz obrazca »Napoved za odmero dohodnine« – torej poleg plač tudi različne oblike honorarjev, pokojnine in podobno. (Glej opombo pri kazalniku Q1S BRUTO PREJEMKI).

MERJENO OBDOBJE

Sprememba med 2012 in 2016.

VIR IZVIRNIH PODATKOV, UPORABLJENIH ZA IZRAČUNE:

SURS. Izhodiščni podatki: Ministrstvo za finance.

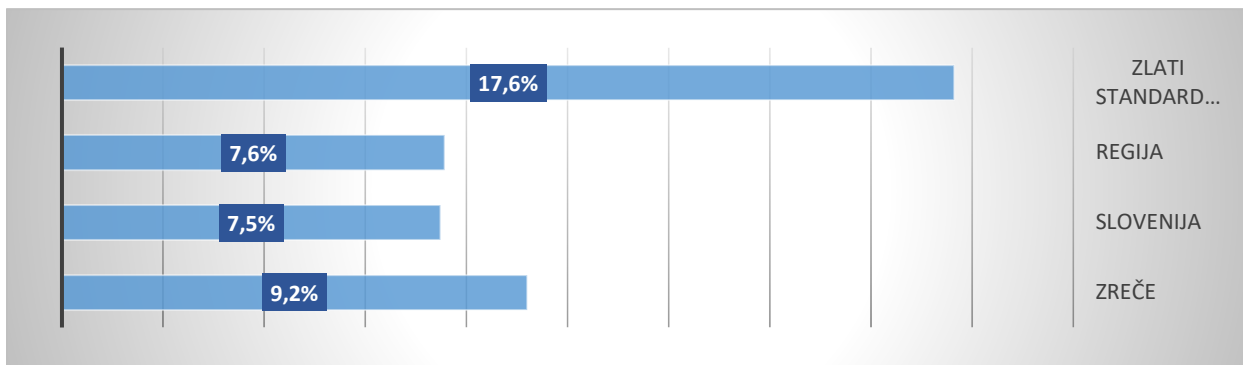
RAST PLAČ

Kritični kazalnik uspešnosti: rast neto plač

DINAMIČNI KAZALNIK	
Oznaka:	Q12DI
Časovni okvir:	5 let
Enota:	v odstotkih

	vrednost kazalnika	Uvrstitev - Slovenija	Uvrstitev - regija (33 občin)
Zreče	9,2%	65	13

	vrednost	doseganje v odstotkih
Zlati standard	17,6%	52%
Slovensko povprečje	7,5%	123%
Povprečje regije	7,6%	121,6%

OPIS KAZALNIKA IN NAČIN IZRAČUNA

Za koliko so zrasle povprečne mesečne neto plače v občini v petih letih. Podatek uporabljamo kot pokazatelj blaginje.

MERJENO OBDOBJE

Sprememba med 2013 in 2017.

VIR IZVIRNIH PODATKOV, UPORABLJENIH ZA IZRAČUNE:

SURS

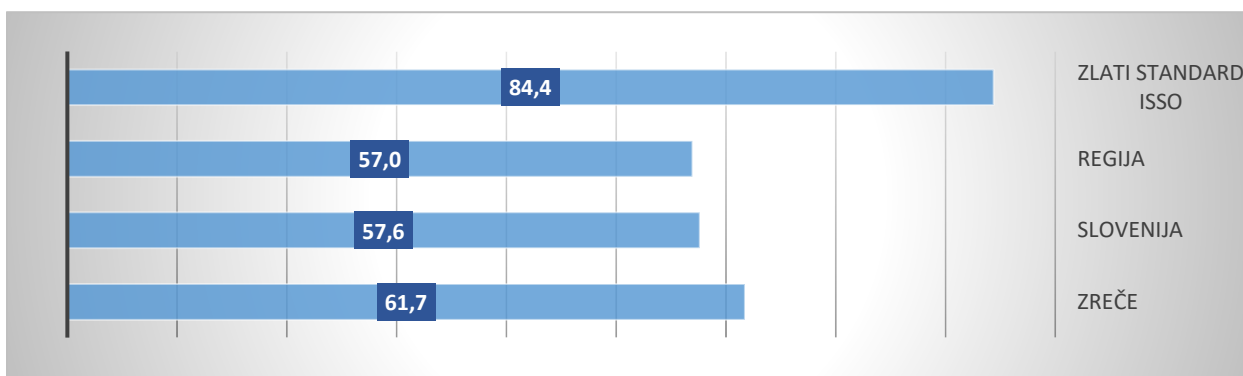
INDEKS STANOVANJSKE REVŠČINE

Kritični kazalnik uspešnosti

KAZALNIK STANJA	
Oznaka:	Q4S
Časovni okvir:	zadnje leto z dostopnimi podatki
Enota:	indeks

	vrednost kazalnika	Uvrstitev - Slovenija	Uvrstitev - regija (33 občin)
Zreče	61,7	101	13

	vrednost	doseganje v odstotkih
Zlati standard	84,4	73%
Slovensko povprečje	57,6	107%
Povprečje regije	57,0	108%

OPIS KAZALNIKA IN NAČIN IZRAČUNA

Indeks stanovanjske revščine združuje dva kazalnika: delež prebivalcev, ki živijo na zelo majhni površini in delež tistih, ki živijo v stanovanjih brez vseh osnovnih elementov infrastrukture.

Indeks stanovanjske revščine sodi med osnovne kazalnike stanovanjskega standarda.

Prvi podatek v indeksu je delež prebivalcev, ki živijo na zelo majhni površini – torej imajo na voljo manj kot 10m² stanovanjske površine. Drugi podatek je delež prebivalcev v stanovanjih ki nimajo vseh osnovnih elementov infrastrukture: torej notranjega stranišča, kopalnice, vode in elektrike.

Izračun je narejen tako, da smo najprej indeksirali in normalizirali vrednosti obeh deležev, potem pa iz obeh podindeksov izračunali sestavljeni indeks.

MERJENO OBDOBJE

Zadnje leto: 2015

VIR IZVIRNIH PODATKOV, UPORABLJENIH ZA IZRAČUNE:

Vir: SURS, Stanovanjski standard, občine, Slovenija, večletno.

Glavni viri za registrski popis stanovanj so bili Register nepremičnin (REN), ki ga vodi Geodetska uprava RS ter Centralni register prebivalstva (CRP) in Evidenca gospodinjstev, ki ju vodi Ministrstvo za notranje zadeve. Podatek objavlja SURS na štiri leta (objavljena sta podatka za 2011 in 2015).

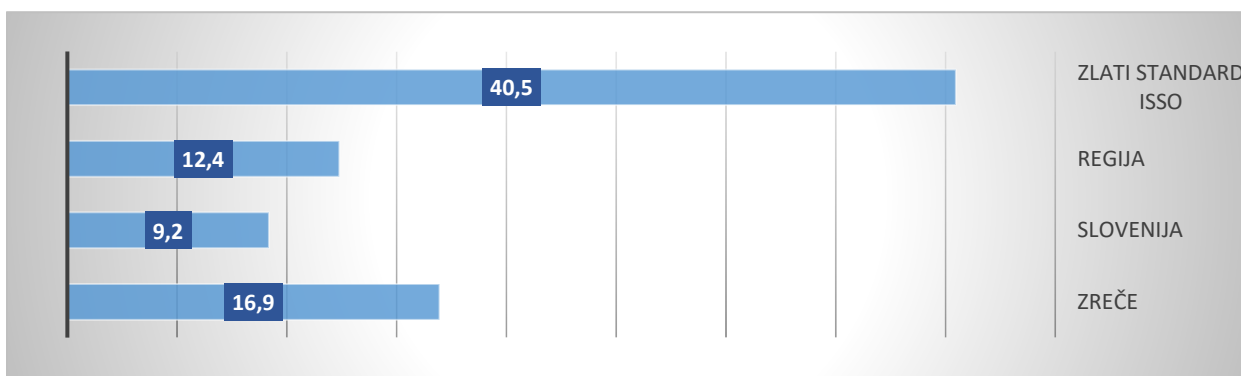
SPODBUJANJE STANOVANJSKE GRADNJE

Dodatni kazalnik uspešnosti

KAZALNIK AKTIVNOSTI	
Oznaka:	Q13A
Časovni okvir:	5 let
Enota:	v € na prebivalca

	vrednost kazalnika	Uvrstitev - Slovenija	Uvrstitev - regija (33 občin)
Zreče	16,9	30	7

	vrednost	doseganje v odstotkih
Zlati standard	40,5	42%
Slovensko povprečje	9,2	185%
Povprečje regije	12,4	137%

OPIS KAZALNIKA IN NAČIN IZRAČUNA

Koliko so občine v povprečju porabile za spodbujanje stanovanjske gradnje v petih letih. Dodatni indikator stanovanjskega standarda.

Za izhodišče smo uporabili odhodke na kontnem mestu 1605 (spodbujanje stanovanjske gradnje) iz zaključnih računov občin. Petletno povprečje smo delili s povprečnim številom prebivalcev v enakem obdobju.

MERJENO OBDOBJE

Pet let: 2013 – 2017, povprečna vrednost

VIR IZVIRNIH PODATKOV, UPORABLJENIH ZA IZRAČUNE:

Zaključni računi občin: Ministrstvo za finance RS

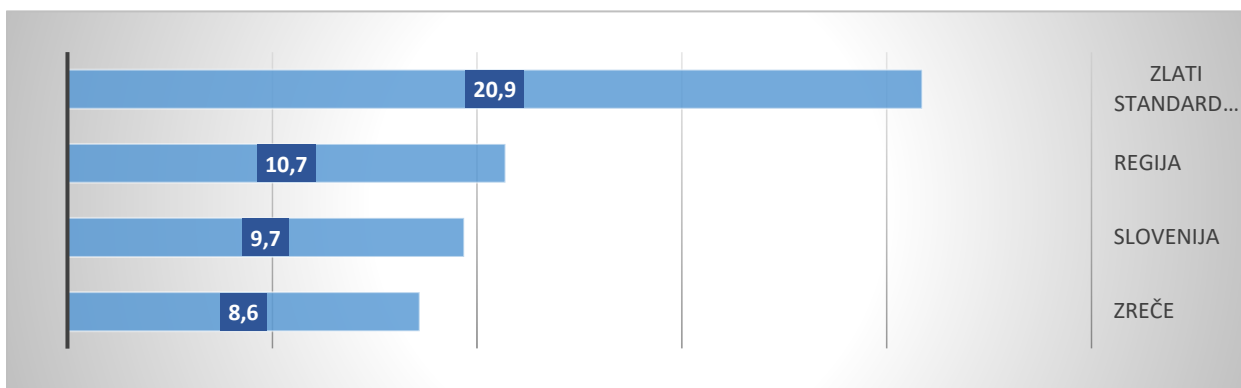
STANOVANJSKA GRADNJA

Kritični kazalnik uspešnosti

DINAMIČNI KAZALNIK	
Oznaka:	Q14DI
Časovni okvir:	pet let
Enota:	število novih stanovanj na 1.000 prebivalcev

	vrednost kazalnika	Uvrstitev - Slovenija	Uvrstitev - regija (33 občin)
Zreče	8,6	114	17

	vrednost	doseganje v odstotkih
Zlati standard	20,9	41%
Slovensko povprečje	9,7	89%
Povprečje regije	10,7	80%

OPIS KAZALNIKA IN NAČIN IZRAČUNA

Koliko novih stanovanj so zgradili v kraju v petih letih – število preračunano na 1.000 prebivalcev.

Kazalnik nam torej pove, za koliko se je povečal stanovanjski fond v kraju (housing development intensity). Sodi med glavne pokazatelje stanovanjskega standarda.

Zajeta so vsa stanovanja, ki so dokončana do konca leta. Za izračun smo uporabili vsoto dokončanih stanovanj v petletnem obdobju in podatek o povprečnem številu prebivalcev v enakem obdobju.

MERJENO OBDOBJE

Pet let: 2013 do 2017.

VIR IZVIRNIH PODATKOV, UPORABLJENIH ZA IZRAČUNE:

SURS: Dokončana stanovanja po številu sob in površini, po občinah Slovenije, letno.

Primarni vir podatkov je Prostorski informacijski sistem.

Podatek o številu prebivalcev: SURS.

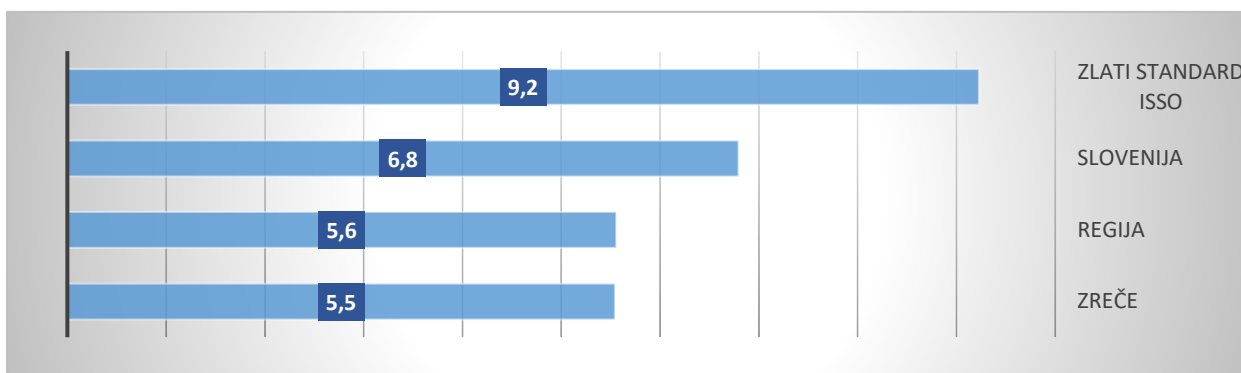
ŠTEVILO ZDRAVNIKOV

Dodatni kazalnik uspešnosti

KAZALNIK STANJA	
Oznaka:	Q6S
Časovni okvir:	zadnje leto
Enota:	število na 10.000 prebivalcev
Prostorska enota: upravne enote	

	vrednost kazalnika	Uvrstitev - Slovenija	Uvrstitev - regija (33 občin)
Zreče	5,5	171	10

	vrednost	doseganje v odstotkih
Zlati standard	9,2	60%
Slovensko povprečje	6,8	82%
Povprečje regije	5,6	100%

OPIS KAZALNIKA IN NAČIN IZRAČUNA

Število zdravnikov splošne in družinske medicine, preračunano na 10.000 prebivalcev. Kazalnik nam pokaže preskrbljenost prebivalcev nekega kraja s storitvami na ravni osnovnega zdravstva. Podatek uporabljamo kot dodatni indikator zdravstvenega standarda prebivalcev.

Pozor: kazalnik je izračunan na ravni upravnih enot. To pomeni, da imajo vse občine na območju določene upravne enote enako vrednost kazalnika.

Kot izhodišče smo uporabili podatek o številu vseh zdravnikov splošne in družinske medicine, vključno z zdravniki specializanti, zaposlenih v ambulantah splošne in družinske medicine, v izbrani upravni enoti na zadnji dan v opazovanem koledarskem letu. V podatek so zajeti tudi zdravniki pediatrije in ginekologije, zaposleni na primarni ravni (torej v splošni zunajbolnišnični dejavnosti). Podatek je preračunan na 10.000 prebivalcev.

MERJENO OBDOBJE

Zadnje leto: 2017

VIR IZVIRNIH PODATKOV, UPORABLJENIH ZA IZRAČUNE:

Nacionalni inštitut za javno zdravje: Evidenca gibanja zdravstvenih delavcev in mreža zdravstvenih zavodov - RIZDDZ (NIJZ 18).

Število prebivalcev po upravnih enotah: SURS

BOLNIŠKA ODSOTNOST

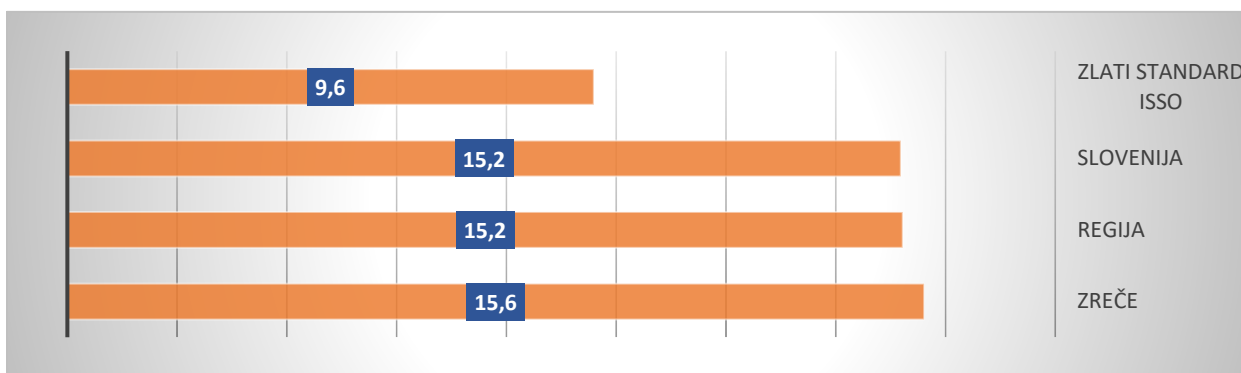
Dodatni kazalnik uspešnosti

KAZALNIK STANJA	
Oznaka:	Q16S
Časovni okvir:	leto
Enota:	dnevi
Občine z nižjo vrednostjo kazalnika so uvrščene višje.	

	vrednost kazalnika	Uvrstitev - Slovenija	Uvrstitev - regija (33 občin)
Zreče	15,6	124	19

	vrednost	doseganje v odstotkih*
Zlati standard	9,6	61%
Slovensko povprečje	15,2	96%
Povprečje regije	15,2	

*vrednosti indeksov

OPIS KAZALNIKA IN NAČIN IZRAČUNA

Povprečno trajanje bolniške odsotnosti v dnevih na leto na zaposlenega v kraju. Dodatni kazalnik zdravstvenega standarda.

»Kazalnik bolniške odsotnosti kaže splošno zdravstveno stanje in zmožnost za delo zaposlenih in samozaposlenih prebivalcev. Poleg objektivnih bolezenskih težav na individualno odločitev za bolniško odsotnost vpliva zapleten preplet dejavnikov, kot so razmere na delovnem mestu, vključno z medsebojnimi odnosi in organizacijo dela, družinske in osebne okoliščine, obseg pravic v sistemu socialnega zavarovanja in tudi razmere na trgu delovne sile.«

Pri izračunu NIJZ upošteva vse dneve, »ki jih izbrani osebni zdravniki vpišejo na potrdilo o zdravniško opravičeni odsotnosti z dela. Vključeni so dnevi bolniške odsotnosti zaradi vseh razlogov; od bolezni, poškodb, do nege otrok in ostalih. Kazalnik imenujemo tudi indeks onesposabljanja (IO).«

Kazalnik je izračunan kot razmerje med skupnim številom dni bolniške odsotnosti v letu in številom zaposlenih prebivalcev.

MERJENO OBDOBJE

2016 (objava 2018)

VIR:

Nacionalni inštitut za javno zdravje. Publikacija Zdravje v občini.

PREZGODNJA UMRLJIVOST

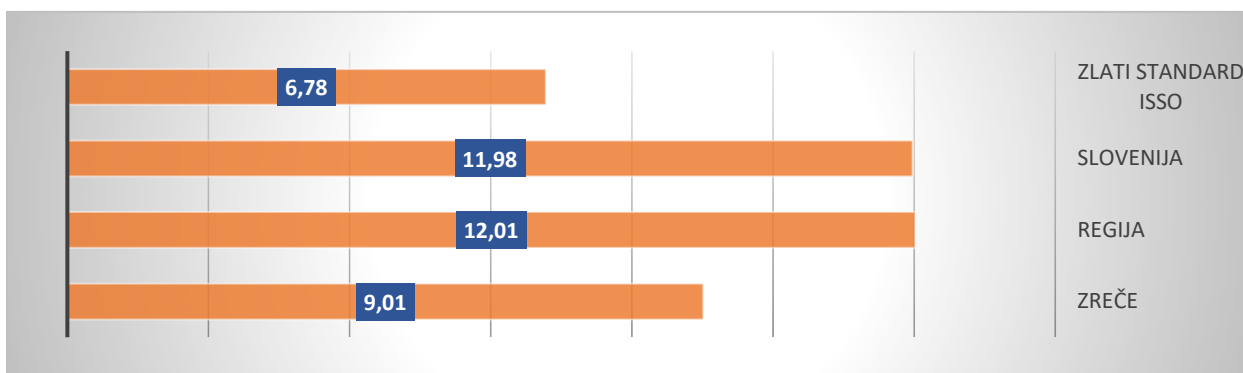
Kritični kazalnik uspešnosti

KAZALNIK STANJA	
Oznaka:	Q7S
Časovni okvir:	pet let
Enota:	število na 1.000 prebivalcev
Občine z nižjo vrednostjo kazalnika so uvrščene višje.	

	vrednost kazalnika	Uvrstitev - Slovenija	Uvrstitev - regija (33 občin)
Zreče	9,0	42	6

	vrednost	doseganje v odstotkih*
Zlati standard	6,8	82%
Slovensko povprečje	12,0	142%
Povprečje regije	12,0	

*vrednosti indeksov

OPIS KAZALNIKA IN NAČIN IZRAČUNA

Število zgodaj umrlih (mlajših od 65 let) na 1000 prebivalcev. Podatek uporabljamo kot osnovni indikator zdravstvenega stanja v občini.

Kazalnik je izračunan s pomočjo vsote zgodaj umrlih v petih letih in povprečnega števila prebivalcev v enakem obdobju.

MERJENO OBDOBJE

Pet let: 2013 - 2017

VIR IZVIRNIH PODATKOV, UPORABLJENIH ZA IZRAČUNE:

SURS: Umrli, občine, Slovenija, letno.

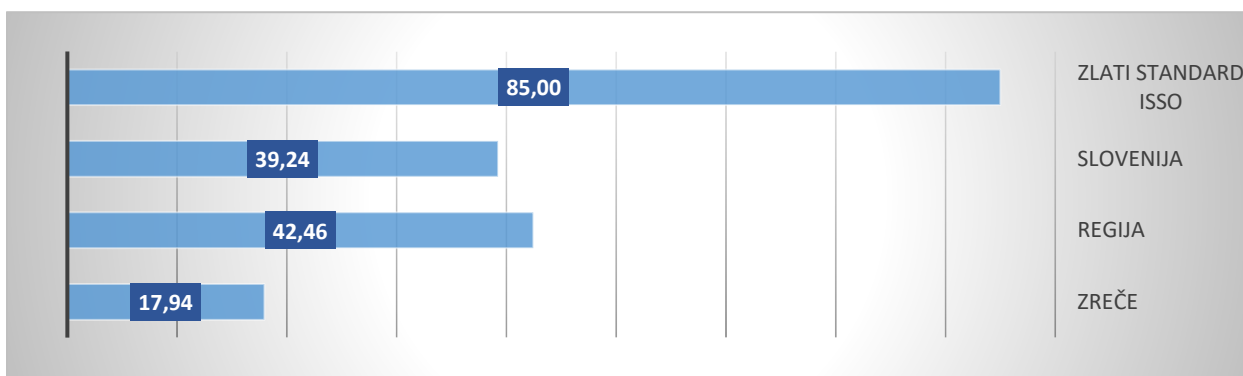
ODHODKI ZA KULTURO

Dodatni kazalnik uspešnosti

KAZALNIK AKTIVNOSTI	
Oznaka:	Q10A
Časovni okvir:	5 let
Enota:	v € na prebivalca

	vrednost kazalnika	Uvrstitev - Slovenija	Uvrstitev - regija (33 občin)
Zreče	17,9	187	31

	vrednost	doseganje v odstotkih
Zlati standard	85,0	21%
Slovensko povprečje	39,2	46%
Povprečje regije	42,5	42%

OPIS KAZALNIKA IN NAČIN IZRAČUNA

Koliko so občine v povprečju porabile za kulturo v petih letih.

Za izhodišče smo uporabili odhodke na kontnem mestu 082 iz zaključnih računov občin. Upoštevali smo vse odhodke na kontnem mestu 082, torej poleg tekočih tudi investicijske, transferje itd. Izračun: petletno povprečje smo delili s povprečnim številom prebivalcev v enakem obdobju.

MERJENO OBDOBJE

Pet let: 2013 – 2017, povprečna vrednost

VIR IZVIRNIH PODATKOV, UPORABLJENIH ZA IZRAČUNE:

Zaključni računi občin: Ministrstvo za finance RS

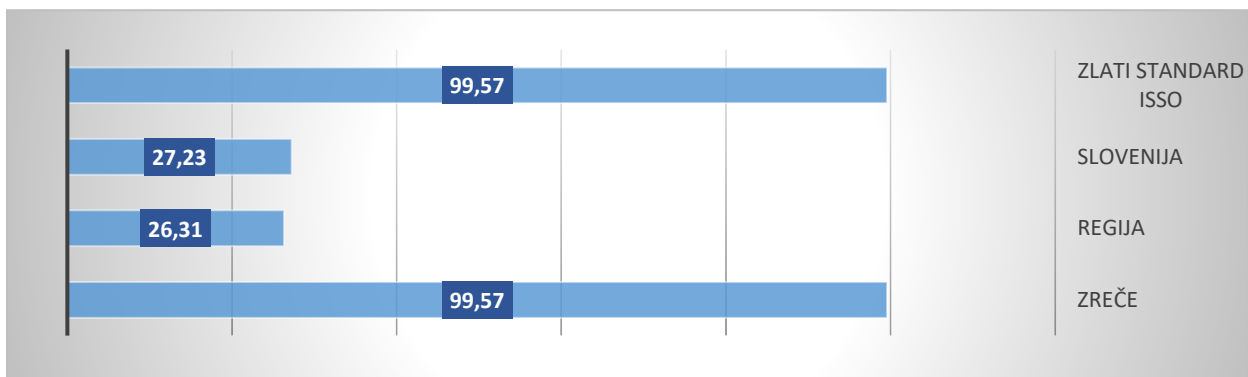
ODHODKI ZA ŠPORT

Dodatni kazalnik uspešnosti

KAZALNIK AKTIVNOSTI	
Oznaka:	Q11A
Časovni okvir:	5 let
Enota:	v € na prebivalca

	vrednost kazalnika	Uvrstitev - Slovenija	Uvrstitev - regija (33 občin)
Zreče	99,6	6	2

	vrednost	doseganje v odstotkih
Zlati standard	99,6	100%
Slovensko povprečje	27,2	366%
Povprečje regije	26,3	378%

OPIS KAZALNIKA IN NAČIN IZRAČUNA

Koliko so občine v povprečju porabile za šport v petih letih.

Za izhodišče smo uporabili odhodke na kontnem mestu 081 iz zaključnih računov občin. Upoštevali smo vse odhodke na kontnem mestu 081, torej poleg tekočih tudi investicijske, transferje itd. Izračun: petletno povprečje smo delili s povprečnim številom prebivalcev v enakem obdobju.

MERJENO OBDOBJE

Pet let: 2013 – 2017, povprečna vrednost

VIR IZVIRNIH PODATKOV, UPORABLJENIH ZA IZRAČUNE:

Zaključni računi občin: Ministrstvo za finance RS

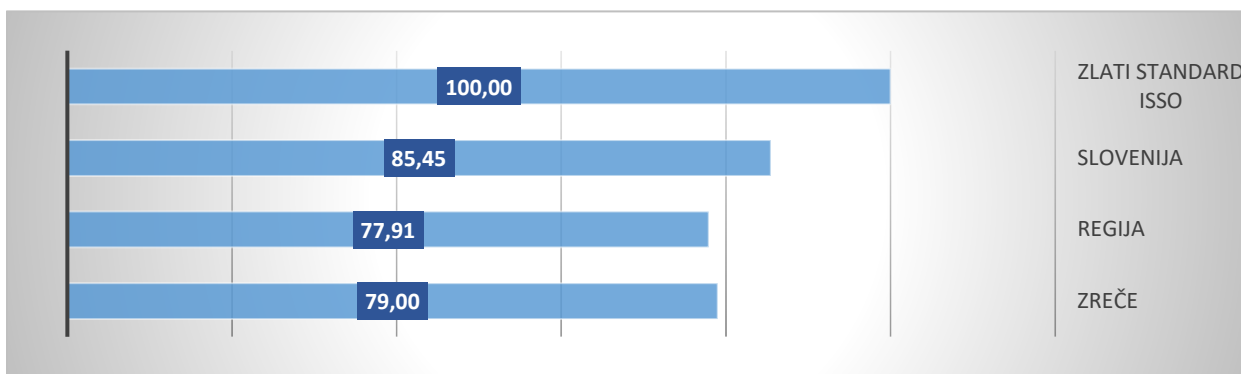
KAKOVOST PITNE VODE

Dodatni kazalnik uspešnosti

KAZALNIK STANJA	
Oznaka:	Q15S
Časovni okvir:	več let
Enota:	delež

	vrednost kazalnika	Uvrstitev - Slovenija	Uvrstitev - regija (33 občin)
Zreče	79	155	19

	vrednost	doseganje v odstotkih
Zlati standard	100,0	79%
Slovensko povprečje	85,5	92%
Povprečje regije	77,9	101%

OPIS KAZALNIKA IN NAČIN IZRAČUNA

Delež prebivalcev, ki imajo dostop do pitne vode dobre mikrobiološke kakovosti.

»Kazalnik Mikrobiološka kakovost pitne vode je razmerje med številom prebivalcev, ki se oskrbujejo s pitno vodo zelo dobre ali dobre kakovosti (indikatorji fekalne onesnaženosti niso prisotni, oziroma so prisotni pri največ 5 % vzorcev v opazovanem obdobju) in številom vseh prebivalcev občine, pomnoženo s 100. Za izračun se praviloma uporabi najmanj triletni niz podatkov iz baze državnega monitoringa pitne vode.«

MERJENO OBDOBJE

Več let (objava 2018)

VIR:

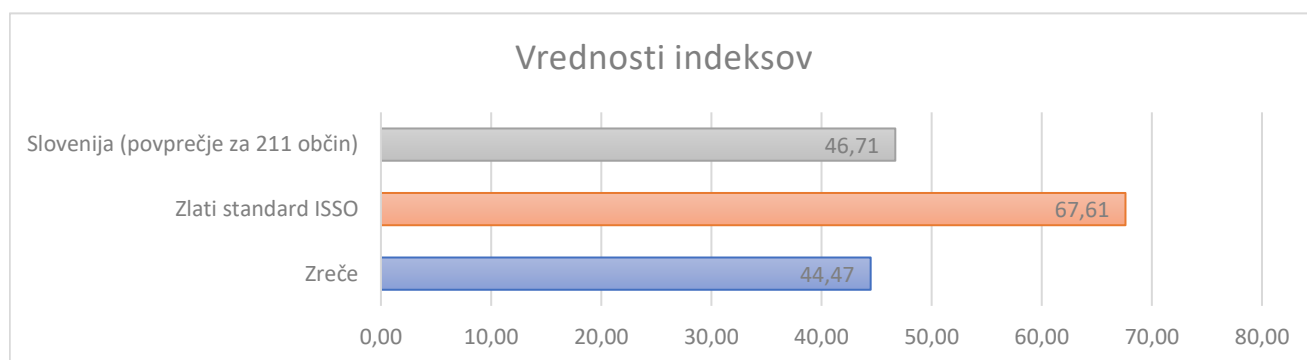
Nacionalni inštitut za javno zdravje. Publikacija Zdravje v občini.

07 SOCIALNA KOHEZIJA

Sestavljeni indeks

Zreče	44,47	doseganje zlatega standarda	66%
		doseganje slovenskega povprečja	95%

Uvrstitev:	127		
7. decil		rahlo podpovprečna uvrstitev	

Indeks: socialna kohezija

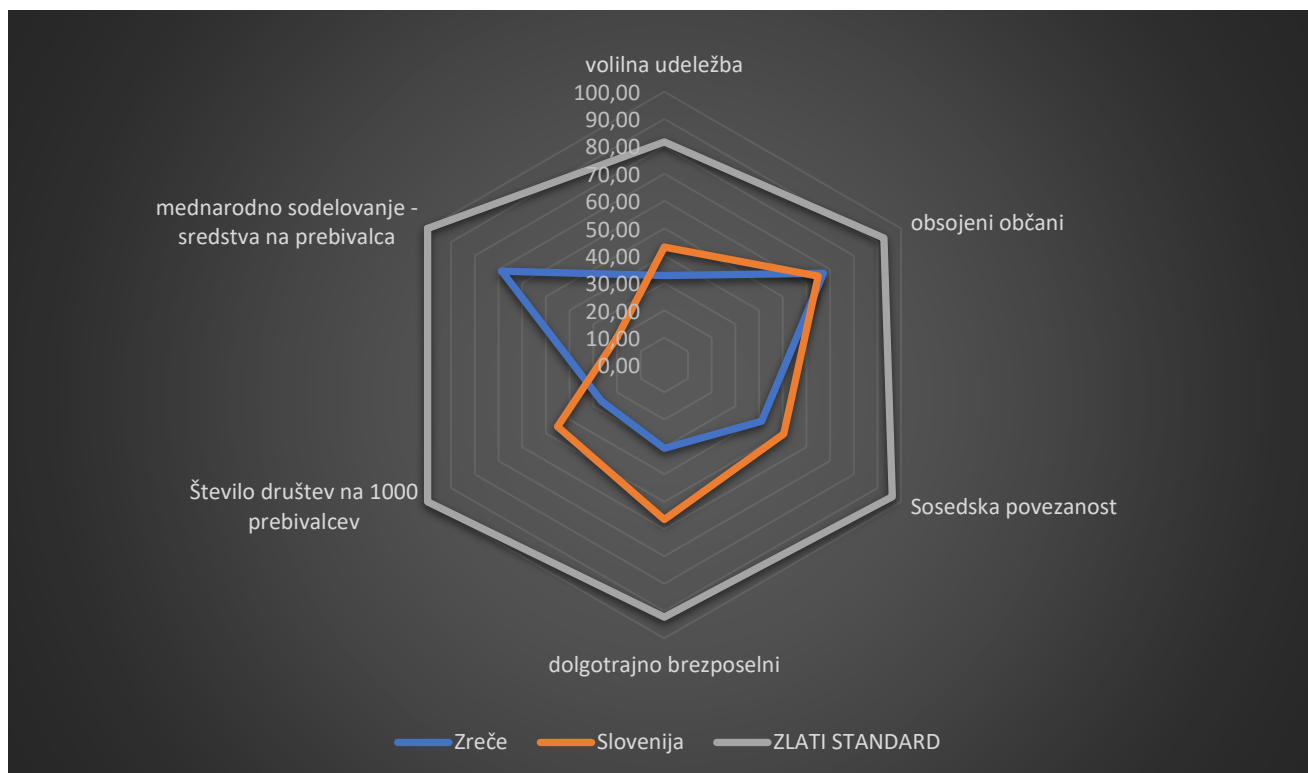
Indeks socialne kohezije pomaga oceniti povezanost prebivalcev v kraju in razširjenost »socialnih« (oziroma »asocialnih«) vzorcev vedenja.

Indeks je izračunan s pomočjo šestih kazalnikov v dveh skupinah: ob treh kritičnih kazalnikih uspešnosti sliko dopolnjujejo še trije spremljevalni kazalniki.

Indeks sestavlja pet kazalnikov stanja in en kazalnik aktivnosti.

Kritični kazalniki uspeha

kazalnik		uvrstitev	indeks
Volilna udeležba	■■■■■■■■■■	147	32,72
Obsojeni storilci kaznivih dejanj	■■■■■ ■■■■	111	67,24
Sosedska povezanost	■■■■■■■■■■	133	41,17

Že pogled na glavne tri - torej na kritične kazalnike uspešnosti - daje vedeti, da je položaj na področju socialne kohezije nekoliko pod slovenskim povprečjem. To velja vsaj, ko gre za merljive kazalnike, ki jih zajema naša analiza in z vsemi omejitvami, ki jih ti kazalniki prinašajo. Šibki vrednosti odkrijemo zlasti pri dveh kazalnikih. To sta delež dolgotrajno brezposelnih in število društev v občini. Tudi sosedska povezanost in volilna udeležba sta nekoliko pod povprečjem. Ko gre za delež obsojenih prebivalcev, so Zreče uvrščene prav v sredino. To lahko ocenimo glede na vrednosti drugih kazalnikov kot dokaj ugodno: zlasti strukturna brezposelnost dostikrat vpliva na večjo kriminaliteto v občini. Ta pojav je v Zrečah manj izrazit. Zreče precej pozitivno odstopajo tudi, ko gre za proračunska sredstva, namenjena za mednarodno sodelovanje. Kazalnik uporabljamo kot posredno merilo odprtosti občine.

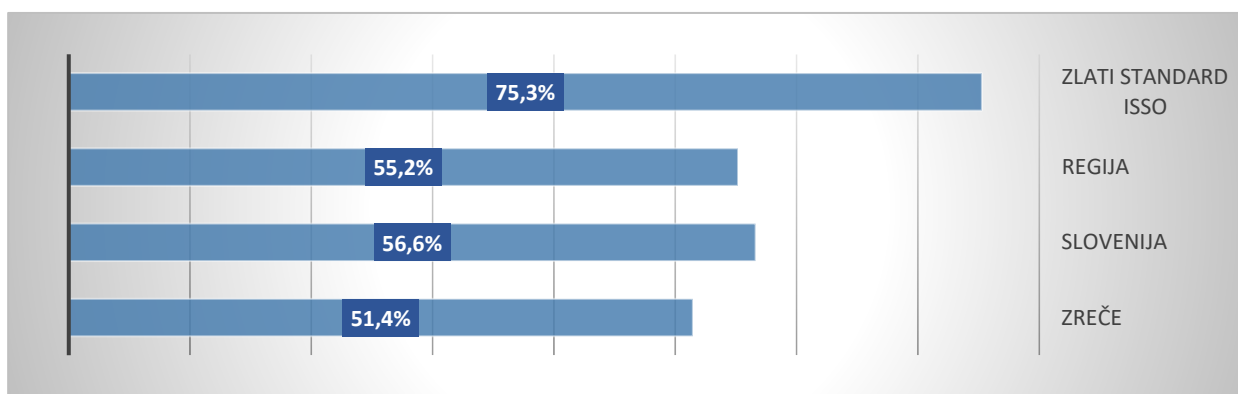
VOLILNA UDELEŽBA

Kritični kazalnik uspešnosti

KAZALNIK STANJA	
Oznaka:	S1S
Časovni okvir:	zadnje lokalne volitve
Enota:	odstotki

	vrednost kazalnika	Uvrstitev - Slovenija	Uvrstitev - regija (33 občin)
Zreče	51,4%	147	20

	vrednost	doseganje v odstotkih
Zlati standard	75,3%	68%
Slovensko povprečje	56,6%	91%
Povprečje regije	55,2%	93%

OPIS KAZALNIKA IN NAČIN IZRAČUNA

Udeležba v prvem krogu na zadnjih lokalnih volitvah. Volilna udeležba sodi med indikatorje socialnega vedenja (v ta namen jo denimo uporabljajo v analizah OECD)*

Indikator izračunamo tako, da število udeleženi volivcev delimo s številom volilnih upravičencev v kraju.

MERJENO OBDOBJE

2018

VIR:

Državna volilna komisija

OBSOJENI STORILCI KAZNIVIH DEJANJ

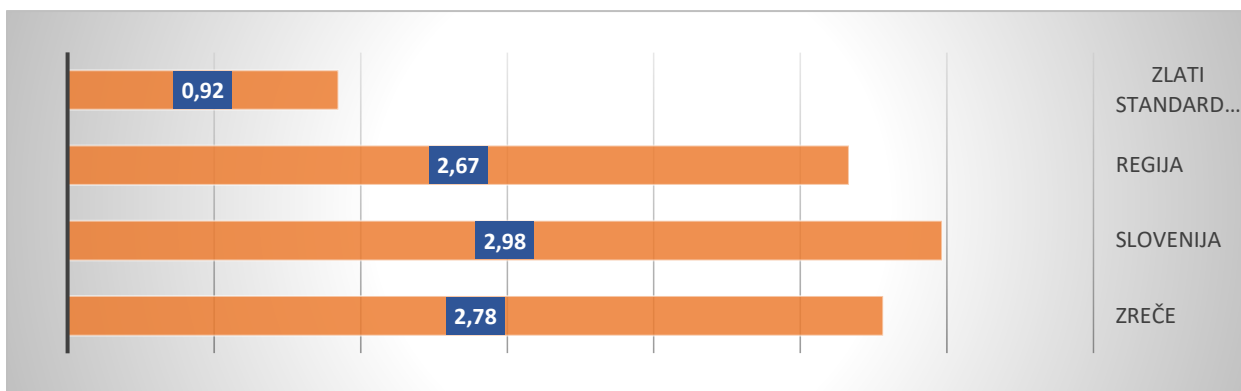
Kritični kazalnik uspešnosti

KAZALNIK STANJA	
Oznaka:	S25
Časovni okvir:	pet let, povprečje
Enota:	število na 1.000 prebivalcev
Občine z nižjo vrednostjo kazalnika so uvrščene višje.	

	vrednost kazalnika	Uvrstitev - Slovenija	Uvrstitev - regija (33 občin)
Zreče	2,78	111	18

	vrednost	doseganje v odstotkih*
Zlati standard	0,92	72%
Slovensko povprečje	2,98	95%
Povprečje regije	2,67	

*vrednosti indeksov

OPIS KAZALNIKA IN NAČIN IZRAČUNA

Število obsojenih storilcev kaznivih dejanj na 1.000 prebivalcev. Pomemben indikator asocialnega vedenja, ki ga uporablja tudi OECD*. Podatek je posredni pokazatelj, pomemben za oceno ravni socialne kohezije. Četudi kazalnik govori o kaznivih dejanjih (in na ta način tudi o kriminaliteti), ga ne moremo uporabljati za oceno varnosti v občini.

Za izračun uporabljamo povprečno vrednost za pet let (2012 – 2016). Pri storilcih upoštevamo občino stalnega bivališča.

MERJENO OBDOBJE

2013-2017, povprečje

VIR IZVIRNIH PODATKOV, UPORABLJENIH ZA IZRAČUNE:

SURS

* OECD Society at a Glance 2011 – Social Indicators

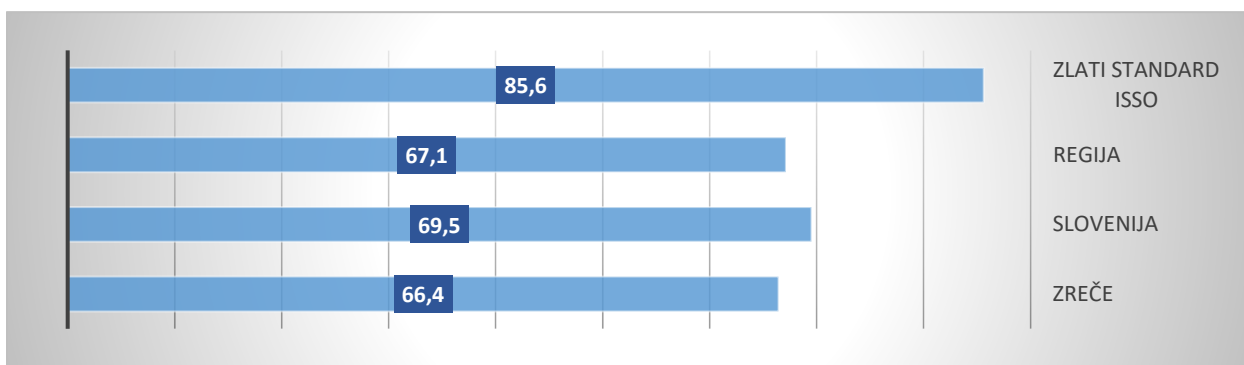
SOSEDSKA POVEZANOST

Kritični kazalnik uspešnosti

KAZALNIK STANJA	
Oznaka:	S6S
Časovni okvir:	zadnji podatek
Enota:	delež

	vrednost kazalnika	Uvrstitev - Slovenija	Uvrstitev - regija (33 občin)
Zreče	66,4	133	20

	vrednost	doseganje v odstotkih
Zlati standard	85,6	78%
Slovensko povprečje	69,5	96%
Povprečje regije	67,1	101,0%

OPIS KAZALNIKA IN NAČIN IZRAČUNA

Delež oseb, ki ocenjujejo, da zlahka dobijo pomoč od sosedov, kadar jo potrebujejo. Razvita sosedstva sodi med ključne pokazatelje močne socialne kohezije. Opozoriti moramo, da gre za edini podatek v analizi ISSO, ki je pridobljen s pomočjo ankete.

»Kazalnik Sosedstva povezanost je razmerje med številom anketiranih oseb, ki so v anketi EHIS na vprašanje »Ali lahko dobite pomoč sosedov, če jo potrebujete oziroma če bi jo potrebovali?« odgovorile z odgovorom »Zelo enostavno« ali »Enostavno«, in številom vseh oseb, ki so v anketi odgovorile na to vprašanje, pomnoženo s 100.«

MERJENO OBDOBJE

2014 (objava 2018)

VIR:

Nacionalni inštitut za javno zdravje. Publikacija Zdravje v občini.

Primarni vir: EHIS - Anketa o zdravju in zdravstvenem varstvu. Nacionalni inštitut za javno zdravje.

Anketa se po uredbi Evropske komisije izvaja v petletnih obdobjih.

DOLGOTRAJNA BREZPOSELNOST

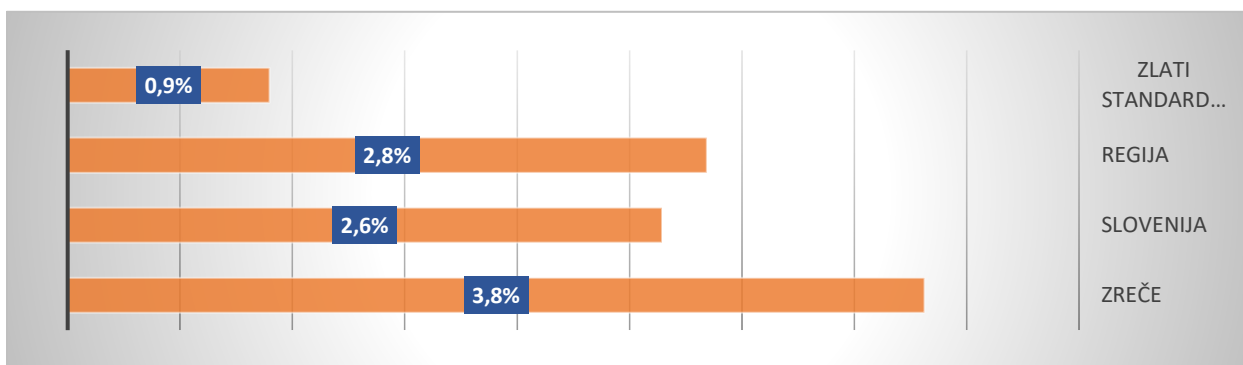
Dodatni kazalnik uspešnosti

KAZALNIK STANJA	
Oznaka:	S3S
Časovni okvir:	zadnji podatek
Enota:	odstotek
Občine z nižjo vrednostjo kazalnika so uvrščene višje.	

	vrednost kazalnika	Uvrstitev - Slovenija	Uvrstitev - regija (33 občin)
Zreče	3,8%	181	30

	vrednost	doseganje v odstotkih*
Zlati standard	0,9%	33%
Slovensko povprečje	2,6%	54%
Povprečje regije	2,8%	

*vrednosti indeksov

OPIS KAZALNIKA IN NAČIN IZRAČUNA

Delež dolgotrajno brezposelnih (12 mesecev ali več) prebivalcev. Kazalnik na prvi pogled sodi na področje trga dela. Toda dolgotrajno brezposelnost raziskave povezujejo z nižjo stopnjo socialne kohezivnosti – zato uporabljamo indikator na tem področju.

Kazalnik je izračunan s pomočjo števila dolgotrajno brezposelnih, ki smo ga delili s številom prebivalcev v starostni skupini med 15 in 64 letom.

MERJENO OBDOBJE

Junij 2018

VIR IZVIRNIH PODATKOV, UPORABLJENIH ZA IZRAČUNE:

Zavod za zaposlovanje RS.

Podatki o številu prebivalcev: SURS

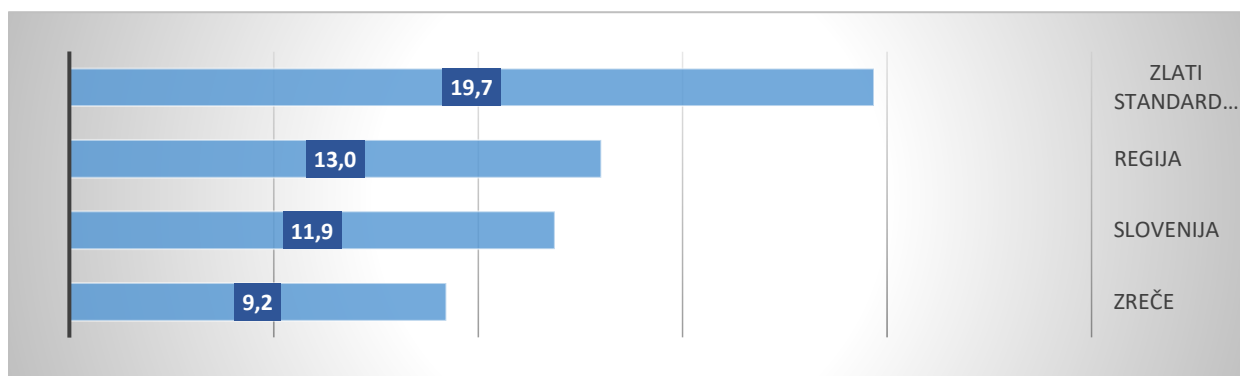
ŠTEVILO DRUŠTEV

Dodatni kazalnik uspešnosti

KAZALNIK STANJA	
Oznaka:	S4S
Časovni okvir:	zadnji podatek
Enota:	število na 1.000 prebivalcev

	vrednost kazalnika	Uvrstitev - Slovenija	Uvrstitev - regija (33 občin)
Zreče	9,2	172	32

	vrednost	doseganje v odstotkih
Zlati standard	19,7	47%
Slovensko povprečje	11,9	78%
Povprečje regije	13,0	71%

OPIS KAZALNIKA IN NAČIN IZRAČUNA

Društvena aktivnost v občini, prikazana kot število društev na 1.000 prebivalcev. Kazalnik pomaga pri oceni socialne kohezivnosti kraja.

Izračun: skupno število registriranih društev v občini je preračunano na 1.000 prebivalcev.

MERJENO OBDOBJE

Junij 2018

VIR IZVIRNIH PODATKOV, UPORABLJENIH ZA IZRAČUNE:

AJPES. Poslovni register Slovenije.

Prebivalci: SURS

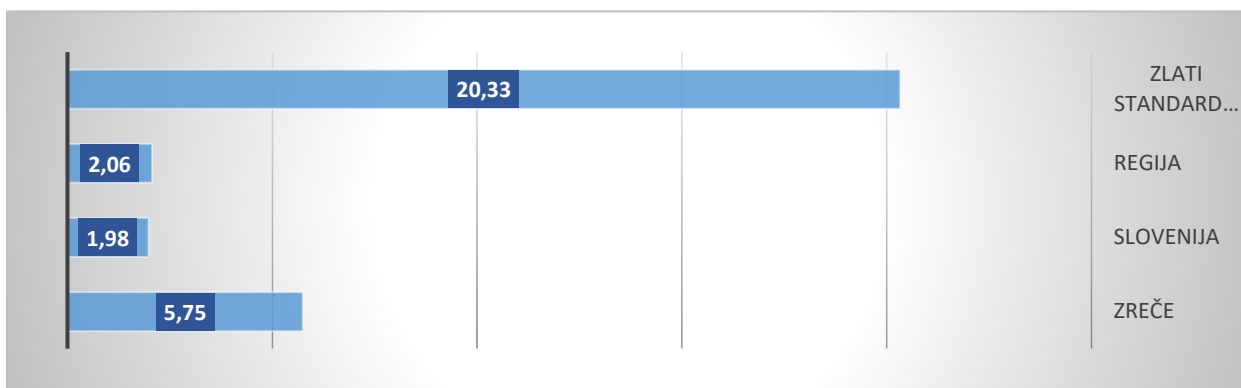
MEDNARODNO SODELOVANJE

Dodatni kazalnik uspešnosti

KAZALNIK AKTIVNOSTI	
Oznaka:	S5A
Časovni okvir:	pet let
Enota:	v € na prebivalca

	vrednost kazalnika	Uvrstitev - Slovenija	Uvrstitev - regija (33 občin)
Zreče	5,7	23	3

	vrednost	doseganje v odstotkih
Zlati standard	20,3	28%
Slovensko povprečje	2,0	291%
Povprečje regije	2,1	278%

OPIS KAZALNIKA IN NAČIN IZRAČUNA

Koliko so občine porabile v petih letih za mednarodno sodelovanje. Dodatni indikator nam pomaga pri oceni politične kulture kraja, posredno pa tudi pri oceni odprtosti.

Za izhodišče smo uporabili odhodke na kontnem mestu 03 (Zunanja politika in mednarodna pomoč) iz zaključnih računov občin. Petletno vsoto smo delili s povprečnim številom prebivalcev v enakem obdobju.

MERJENO OBDOBJE

Pet let: 2013 – 2017

VIR IZVIRNIH PODATKOV, UPORABLJENIH ZA IZRAČUNE:

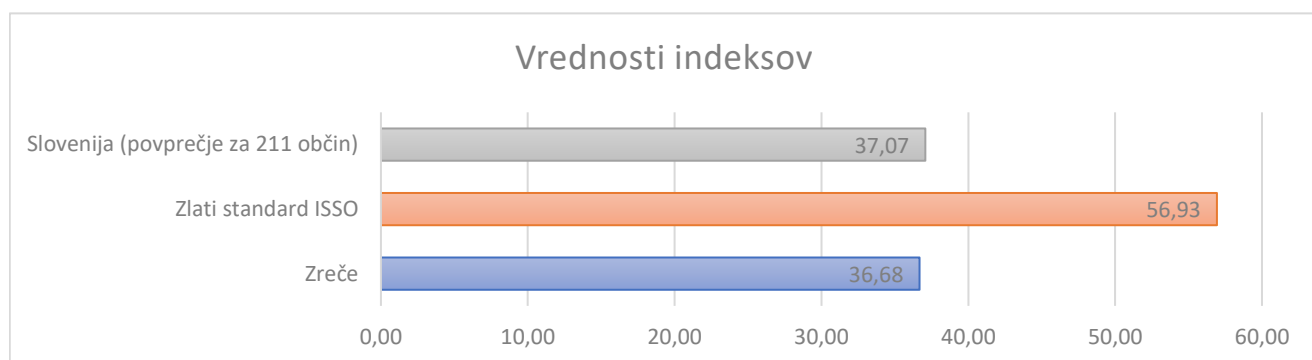
Zaključni računi občin: Ministrstvo za finance RS

08 OKOLJE

Sestavljeni indeks

Zreče	36,68	doseganje zlatega standarda	64%
		doseganje slovenskega povprečja	99%

Uvrstitev:	102		
5. decil		povprečna uvrstitev	

Indeks: okolje

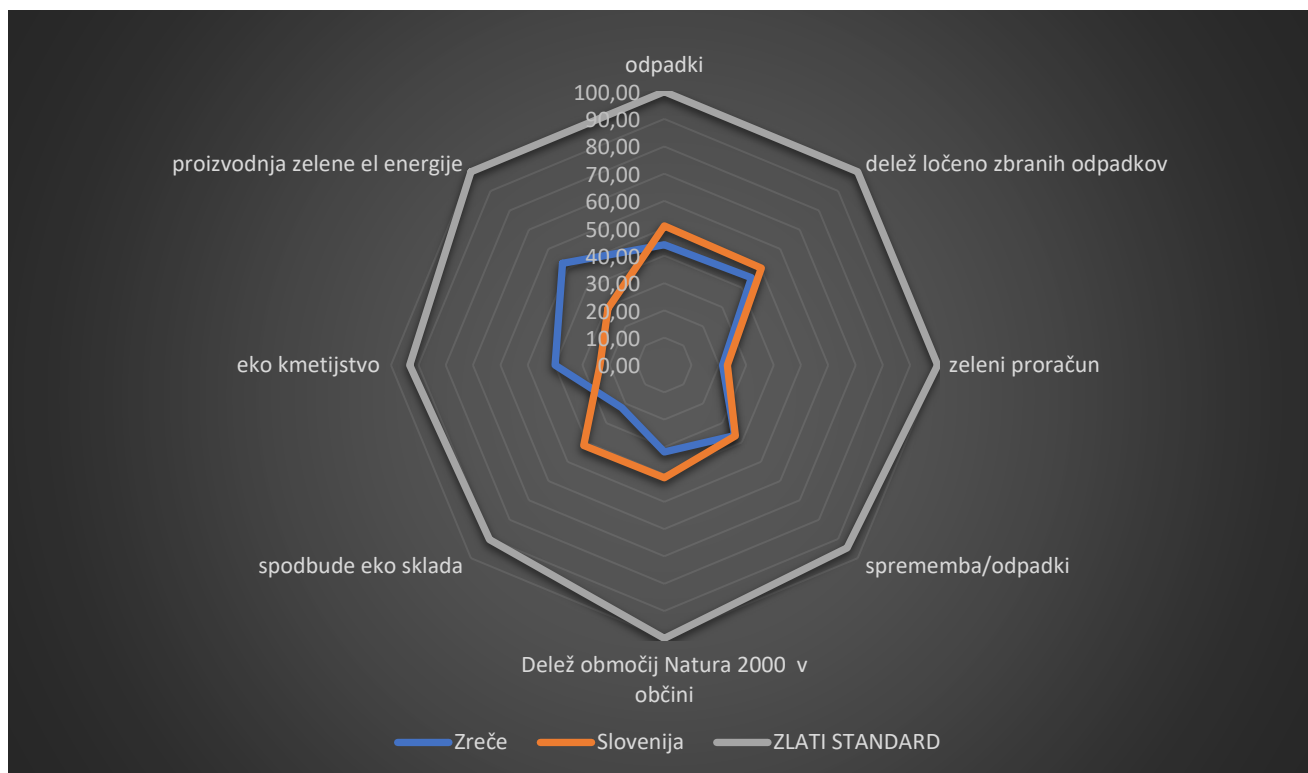
Indeks okolja zajema po eni strani glavne (dosegljive) parametre stanja v okolju, po drugi pa aktivnosti občine, povezane z zaščito narave in zmanjševanjem škodljivih emisij.

Indeks je izračunan s pomočjo osmih kazalnikov v dveh skupinah: ob treh kritičnih kazalnikih uspešnosti sliko dopolnjuje pet spremljevalnih kazalnikov.

Indeks sestavljajo štirje kazalniki stanja, trije kazalniki aktivnosti, in en kazalnik spremembe.

Kritični kazalniki uspeha

kazalnik		uvrstitev	indeks
Nastali odpadki	■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■	143	44,01
Ločeno zbiranje	■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■	121	45,09
"Zeleni" proračun	■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■	118	21,31

Zreče so glede na vrednosti okoljskih kazalnikov uvrščene v solidno sredino z vrednostjo indeksa, ki je zelo blizu slovenskega povprečja. Še vedno so najšibkejše vrednosti okoljskih kazalnikov povezane z odpadki, četudi spremenjena metodologija prinaša za kraj nekoliko bolj ugodne uvrstitve. Količine nastalih odpadkov so nadpovprečne, kar je za kraj z močno industrijo pričakovano. Dinamika naraščanja količin je relativno zmerna, kar pomeni, da je nekje na slovenskem povprečju. Še vedno pa to pomeni povečanje količin nastalih odpadkov za 20 odstotkov v petih letih! Zanimivo je, da so občani Zreč med tistimi, ki manj investirajo v oblike varčevanja z energijo (oziroma prehoda na obnovljive vire), ki jih sofinancira eko sklad. Najboljše vrednosti med okoljskimi kazalniki imata dva nova indikatorja: proizvodnja energije iz okoljsko manj spornih in obnovljivih virov ter delež ekološkega kmetijstva. Zlasti slednje je pomembno tudi za uspešnost turistične strategije občine in za razvoj znamke Okusi Rogle.

NASTALI ODPADKI

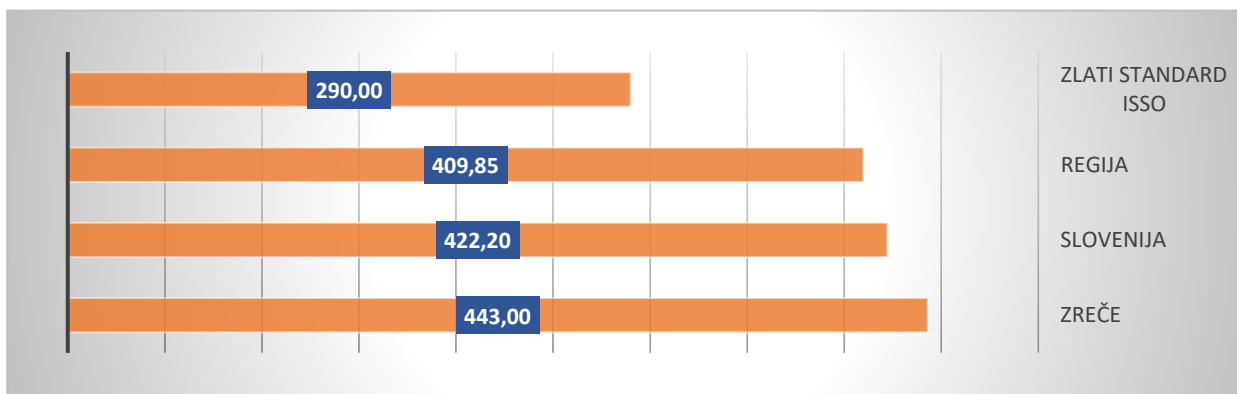
Kritični kazalnik uspešnosti: letna količina nastalih odpadkov v kilogramih na prebivalca

KAZALNIK STANJA	
Oznaka:	E1S
Časovni okvir:	zadnje leto
Enota:	kg na prebivalca
Občine z nižjo vrednostjo kazalnika so uvrščene višje.	

	vrednost kazalnika	Uvrstitev - Slovenija	Uvrstitev - regija (33 občin)
Zreče	443	143	26

	vrednost	doseganje v odstotkih*
Zlati standard	290	44%
Slovensko povprečje	422	86%
Povprečje regije	410	

*vrednost indeksa

OPIS KAZALNIKA IN NAČIN IZRAČUNA

Letna količina nastalih odpadkov na prebivalca v kilogramih. Kazalnik nam pokaže količine odpadkov, s katerimi posameznik letno obremeni okolje.

Kazalnik zajema vse komunalne odpadke, ki so nastali v kraju ne glede na vir. Vključuje torej komunalne odpadke, ki nastanejo v gospodinjstvih, v proizvodnih in v storitvenih dejavnostih. Kazalnik je metodološko usklajen na ravni EU in tako mednarodno primerljiv.

MERJENO OBDOBJE

Zadnje leto: 2017

VIR:

SURS

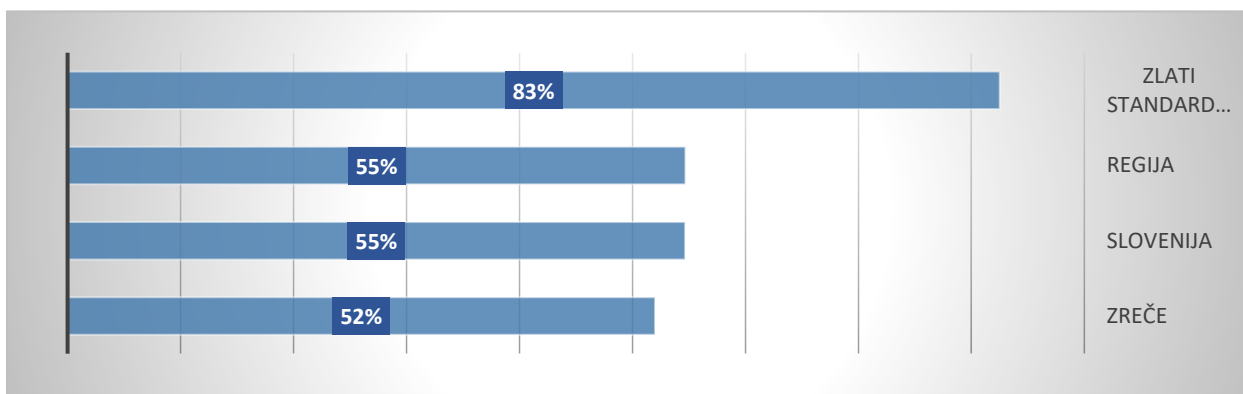
LOČEVANJE ODPADKOV

Kritični kazalnik uspešnosti: delež ločenih frakcij zbranih odpadkov

KAZALNIK STANJA	
Oznaka:	E6S
Časovni okvir:	zadnje leto
Enota:	v odstotkih

	vrednost kazalnika	Uvrstitev - Slovenija	Uvrstitev - regija (33 občin)
Zreče	52%	121	20

	vrednost	doseganje v odstotkih
Zlati standard	83%	63%
Slovensko povprečje	55%	95%
Povprečje regije	55%	95%

OPIS KAZALNIKA IN NAČIN IZRAČUNA

Kolikšen delež vseh zbranih odpadkov pomenijo ločene frakcije. Kazalnik nam pove, do katere mere je razvito ločevanje odpadkov pri zbiranju.

Kazalnik je izračunan iz skupne količine odpadkov, zbranih z javnim odvozom, in iz količin ločeno zbranih frakcij. Sem sodijo: ločeno zbrana embalaža, ločeno zbrane frakcije (skupina 2001), odpadki iz vrtov in parkov ter vse skupine drugih komunalnih odpadkov z izjemo mešanih.

MERJENO OBDOBJE

Zadnje leto: 2017

VIR:

Lokalni semafor podnebnih aktivnosti

Primarni vir: ARSO, podatki zbrani od izvajalcev javnih komunalnih služb.

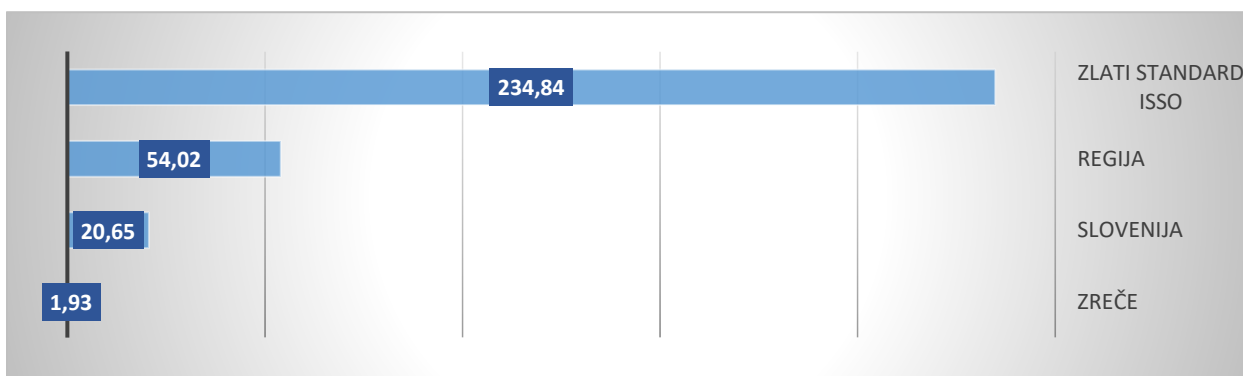
"ZELENI PRORAČUN"

Kritični kazalnik uspešnosti: proračunski odhodki za izrazito naravovarstvene namene

KAZALNIK AKTIVNOSTI	
Oznaka:	E4A
Časovni okvir:	5 let
Enota:	v € na prebivalca

	vrednost kazalnika	Uvrstitev - Slovenija	Uvrstitev - regija (33 občin)
Zreče	1,9	118	19

	vrednost	doseganje v odstotkih
Zlati standard	234,8	1%
Slovensko povprečje	20,7	9%
Povprečje regije	54,0	4%

OPIS KAZALNIKA IN NAČIN IZRAČUNA

Koliko so občine v petih letih porabile za varovanje naravne dediščine in za spodbujanje obnovljivih virov energije. Kazalnik nam pokaže porabo za »zelene namene« v ožjem pomenu besede – prek izbora posebnih področij.

Za izračun smo uporabili petletno vsoto odhodkov s kontnih mest: 1206 (Spodbujanje rabe obnovljivih virov energije), 1505 (Ohranjanje biotske raznovrstnosti in varstvo naravnih vrednot) in 1506 (Informacijski sistem varstva okolja in narave). Petletno vsoto smo delili s povprečnim številom prebivalcev v enakem obdobju.

MERJENO OBDOBJE

Pet let: 2013 – 2017.

VIR IZVIRNIH PODATKOV, UPORABLJENIH ZA IZRAČUNE:

Zaključni računi občin: Ministrstvo za finance RS

SPREMEMBA KOLIČIN ODPADKOV

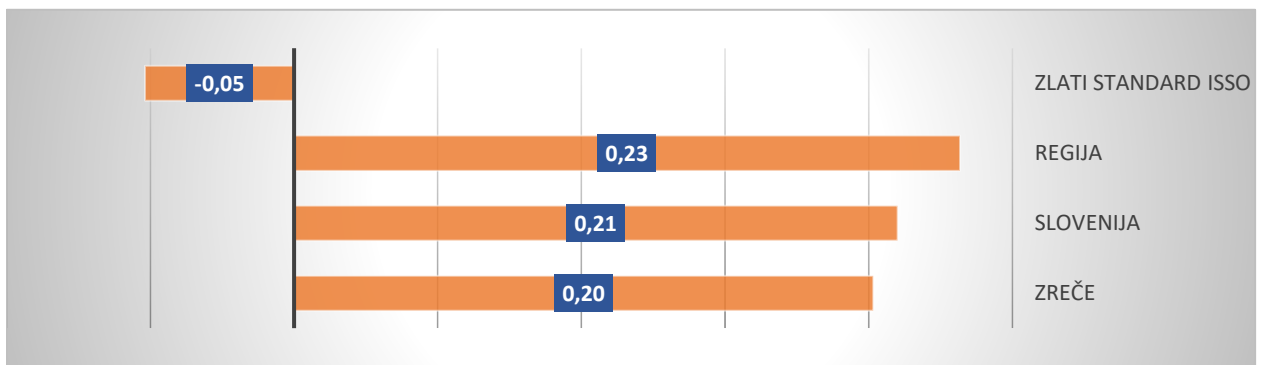
Dodatni kazalnik uspešnosti

DINAMIČNI KAZALNIK	
Oznaka:	E2DI
Časovni okvir:	5 let
Enota:	odstotek
Občine z nižjo vrednostjo kazalnika so uvrščene višje.	

	vrednost kazalnika	Uvrstitev - Slovenija	Uvrstitev - regija (33 občin)
Zreče	20,2%	105	19

	vrednost	doseganje v odstotkih*
Zlati standard	-5,2%	39%
Slovensko povprečje	21,0%	99%
Povprečje regije	23,2%	

*vrednosti indeksov

OPIS KAZALNIKA IN NAČIN IZRAČUNA

Za koliko odstotkov se je spremenila količina nastalih odpadkov v kraju v petih letih? Kazalnik osvetljuje dinamiko nastajanja odpadkov: zaželeno je seveda, da se količine (in s tem negativni vplivi na okolje) zmanjšujejo.

Za izračun smo uporabili podatke o nastalih količinah odpadkov v tonah.

MERJENO OBDOBJE

Sprememba med 2013 in 2017.

VIR IZVIRNIH PODATKOV, UPORABLJENIH ZA IZRAČUNE:

SURS.

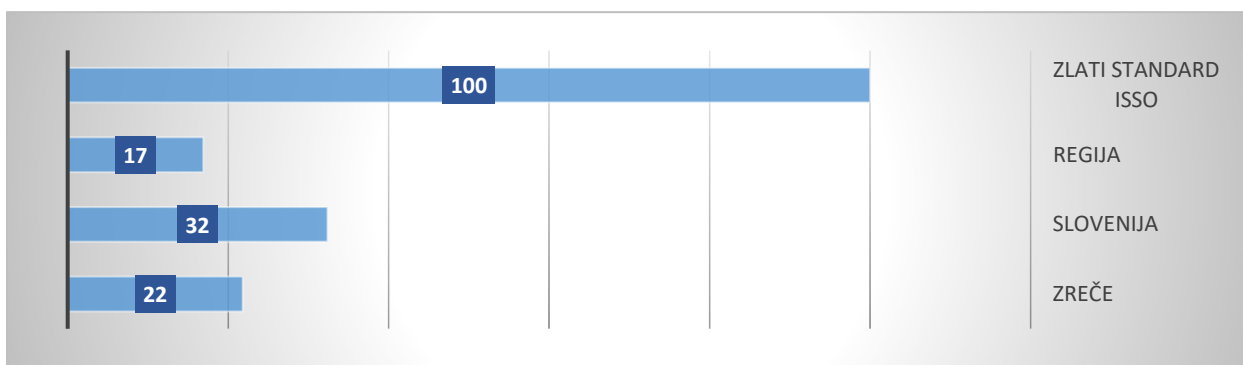
NATURA 2000

Dodatni kazalnik uspešnosti: delež površine občine v območju Natura 2000

KAZALNIK STANJA	
Oznaka:	E3S
Časovni okvir:	zadnji podatek
Enota:	v odstotkih

	vrednost kazalnika	Uvrstitev - Slovenija	Uvrstitev - regija (33 občin)
Zreče	21,8	104	8

	vrednost	doseganje v odstotkih
Zlati standard	100,0	22%
Slovensko povprečje	32,4	67%
Povprečje regije	16,9	77,6%

OPIS KAZALNIKA IN NAČIN IZRAČUNA

Kolikšen delež površine občine je zaščiten po pravilih režima NATURA 2000? Namen območij NATURA 2000 je v prvi vrsti ohranjanje biotske raznovrstnosti in zaščite ogroženih vrst rastlin in živali. Sistem velja za ključni steber varstva narave v Evropski Uniji. Poenostavljeno rečeno pomeni večji delež površine občine z režimom NATURA 2000 tudi večji delež občine z bolje ohranjenim in varovanim naravnim okoljem.

MERJENO OBDOBJE

Stanje: 31.12. 2016

VIR IZVIRNIH PODATKOV, UPORABLJENIH ZA IZRAČUNE:

Agencija RS za okolje

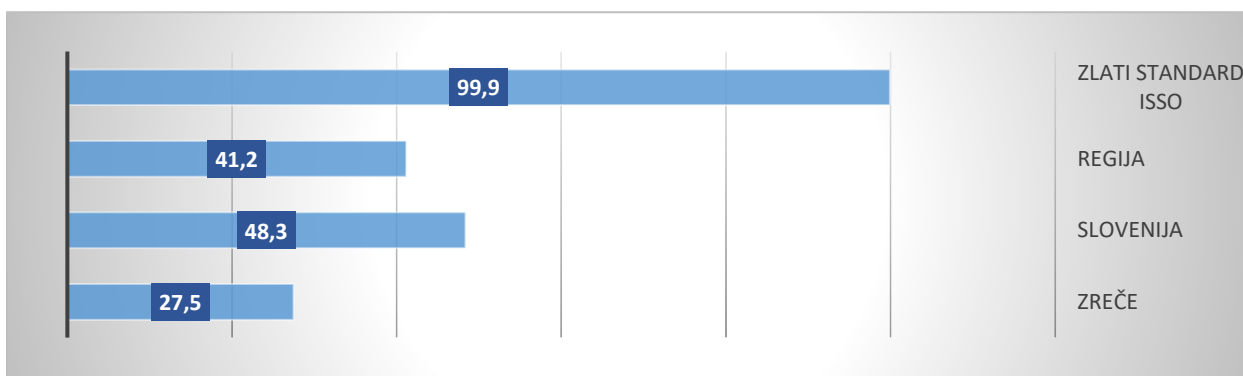
VREDNOST OD EKO SKLADA SPODBUJENIH INVESTICIJ

Dodatni kazalnik uspešnosti

KAZALNIK AKTIVNOSTI	
Oznaka:	E7A
Časovni okvir:	5 let, povprečje
Enota:	€ na prebivalca

	vrednost kazalnika	Uvrstitev - Slovenija	Uvrstitev - regija (33 občin)
Zreče	27,5	185	30

	vrednost	doseganje v odstotkih
Zlati standard	99,9	28%
Slovensko povprečje	48,3	57%
Povprečje regije	41,2	67%

OPIS KAZALNIKA IN NAČIN IZRAČUNA

Koliko sredstev so občani porabili za investicije na področjih učinkovite rabe energije ter rabe obnovljivih virov energije, spodbujene od Eko sklada? Kazalnik prikazuje povprečno letno vrednost investicij v gospodinjstvih na prebivalca v zadnjih petih letih.

Kazalnik nam omogoča oceno naložb občanov za v stanovanjske objekte, namenjenih boljši uporabi energije in s tem zmanjšanju škodljivih emisij. Posredno kazalnik odseva tudi aktivnosti občinske uprave in politike, ki lahko pomembno prispeva k informiranosti o aktivnosti sklada in splošni okoljski osveščenosti prebivalstva.

Izračun: petletno povprečje vrednosti spodbujenih investicij Eko sklada na prebivalca.

MERJENO OBDOBJE

Pet let: 2013 – 2017, povprečna vrednost

VIR IZVIRNIH PODATKOV, UPORABLJENIH ZA IZRAČUNE:

Lokalni semafor podnebnih aktivnosti

Primarni vir: Eko sklad

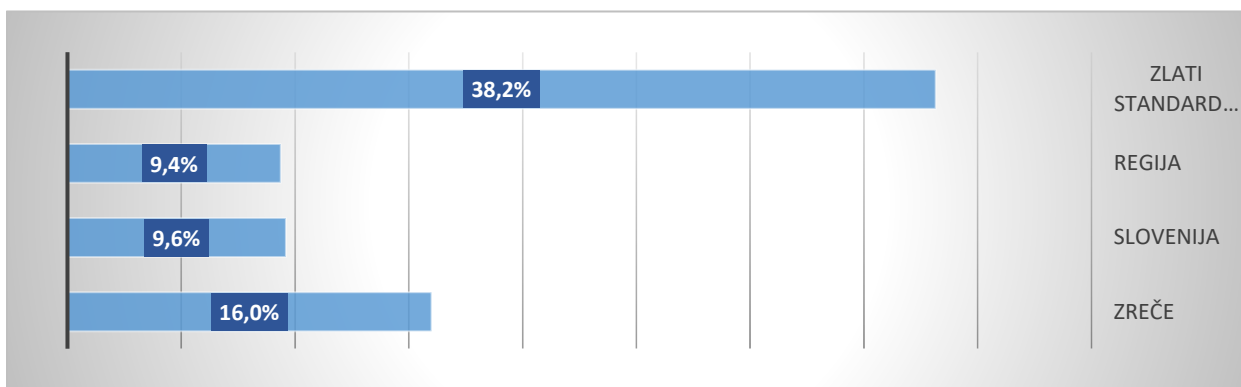
DELEŽ EKOLOŠKEGA KMETIJSTVA

Dodatni kazalnik uspešnosti

KAZALNIK STANJA	
Oznaka:	E8S
Časovni okvir:	zadnje leto
Enota:	odstotek

	vrednost kazalnika	Uvrstitev - Slovenija	Uvrstitev - regija (33 občin)
Zreče	16,0%	40	4

	vrednost	doseganje v odstotkih
Zlati standard	38,2%	42%
Slovensko povprečje	9,6%	167%

OPIS KAZALNIKA IN NAČIN IZRAČUNA

Na kolikšnem deležu kmetijskih zemljišč v uporabi pridelujejo hrano v skladu z zahtevami uredbe EU o ekološki pridelavi in označevanju ekoloških proizvodov (Uredba (ES) 834/2007)?

Poenostavljeno povedano: kolikšen delež kmetijskih zemljišč obdelujejo po načelih eko kmetijstva?

MERJENO OBDOBJE

Zadnje leto: 2017

VIR IZVIRNIH PODATKOV, UPORABLJENIH ZA IZRAČUNE:

Lokalni semafor podnebnih aktivnosti

Primarni vir: Agencija RS za kmetijske trge in razvoj podeželja

Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano

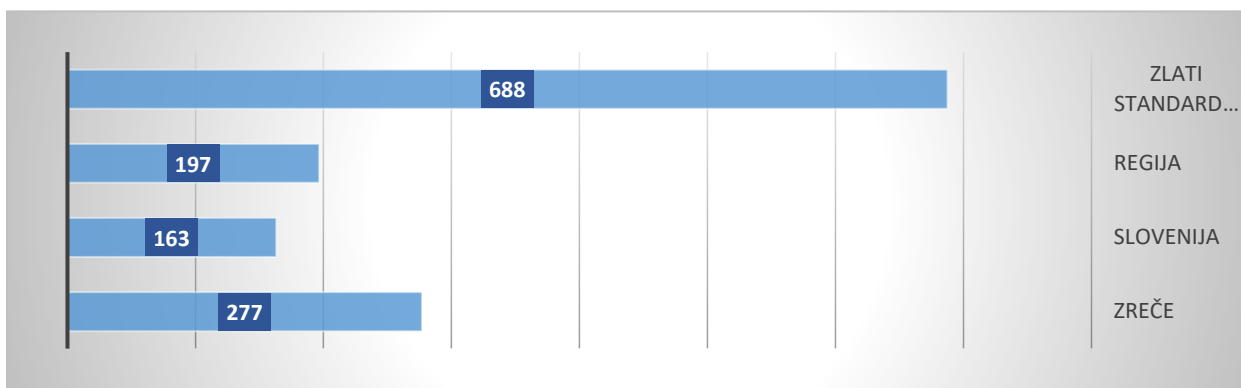
PROIZVODNJA ENERGIJE IZ OBNOVLJIVIH VIROV

Dodatni kazalnik uspešnosti

KAZALNIK AKTIVNOSTI	
Oznaka:	E9A
Časovni okvir:	zadnje leto
Enota:	kWh na prebivalca

	vrednost kazalnika	Uvrstitev - Slovenija	Uvrstitev - regija (33 občin)
Zreče	277	45	10

	vrednost	doseganje v odstotkih
Zlati standard	688	40%
Slovensko povprečje	163	170%
Povprečje regije	197	0%

OPIS KAZALNIKA IN NAČIN IZRAČUNA

Koliko električne energije proizvedejo letno na prebivalca v kraju s pomočjo naprav, vključenih v podporno shemo za spodbujanje proizvodnje električne energije iz obnovljivih virov?

V podporno shemo so vključene hidroelektrarne, vetrne elektrarne, sončne elektrarne, elektrarne na biomaso in bioplin ter naprave z visokim izkoristkom, kjer proizvajajo elektriko skupaj s toploto. Skupaj je bilo v podporno shemo leta 2017 vključenih 3.864 enot.

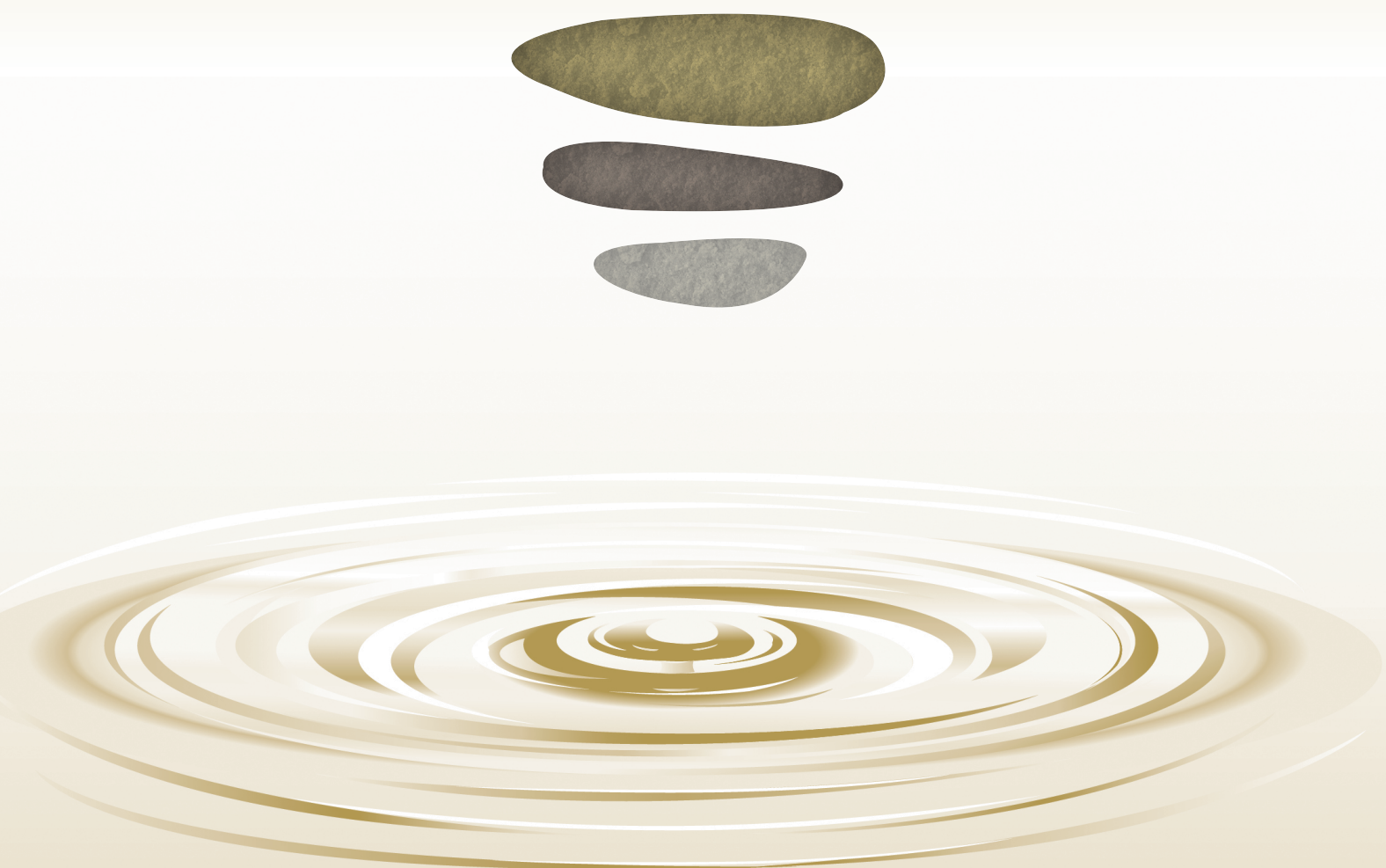
V izračun so vključene le občine, kjer so vsaj tri enote iz podporne sheme.

MERJENO OBDOBJE

2017

VIR:

Lokalni semafor podnebnih aktivnosti
Primarni vir: Borzen

ISSO Zlati kamen – Informacijski sistem slovenskih občin

© Zlati kamen, februar 2019

Zlati kamen je skupna blagovna znamka družb Planet GV in SBR.

Izdelava analize: SBR d.o.o.

www.zlatikamen.si